

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GÜMÜŞHANE
VALİLİĞİ

T.C
GÜMÜŞHANE VALİLİĞİ
Ticaret İl Müdürlüğü

GÜMÜŞHANE İL EKONOMİK
GÖRÜNÜM RAPORU
2024

GÜMÜŞHANE

GÜMÜŞHANE İL EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

GÜMÜŞHANE TİCARET İL
MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN 2024
VERİLERİ BAZ ALINARAK,

TİCARET İL MÜDÜRÜ

MÜRSEL YAŞAR

KOORDİNATÖRLÜĞÜNDE

TEKNİKER

SALİM SALTIK

EDİTÖRLÜĞÜNDE

HAZIRLANMIŞTIR

İÇİNDEKİLER

GÜMÜŞHANE İLİ

Gümüşhane Tarihi	13
Coğrafi Konumu	15
Konum-Etimolojisi	17
Coğrafi Yapısı-Akarsular	18
Yıllara Göre Nüfus	19
İlçe Nüfusları	20
Belde ve Köy Nüfusları	21
Yabancı Nüfusun Cinsiyete Göre Dağılımı	22
Nüfus Artış Hızı	23

1-İÇ TİCARET

1.1-İç Ticarete İlişkin Temel Bilgiler	24
İç Ticaretle İlgili İş ve İşlemler	24
Ticaret ve Sanayi Odaları	24
Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası	25
Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası	26
Türlerine Göre Şirketlerin Dağılımı	27
Kurulan ve Kapanan Şirket Sayısı	27
Coğrafi İşaretli Ürünler	27
Yöresel Ürünler	30
Şirket Genel Kurul Sayıları	31
İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti	31
Taşınmaz Ticareti	32
Kuyum Ticareti	32
Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi (TİSS)	33
Hal Kayıt Sistemi ve Yaş Meyve ve Sebze Hizmetleri	33
Hal Hakem Heyeti	34
Banka Şubeleri Sayısı	34
1.2-Esnaf ve Sanatkarlara İlişkin Temel Bilgiler	38
Esnaf ve Sanatkârlar ile İlgili İş ve İşlemler	38
Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kuruluşları	38
Kuruluş İşlemleri	38
İldeki Esnaf ve Sanatkâr Odaları	38
Oda Genel Kurulları	39
Esnaf ve Sanatkârlar Oda Sayıları	40
İlçelere Göre Esnaf Sayıları	41
Esnaf ve İşyeri Sayıları	41
Meslek Bazında Tescil/Terkin Sayıları	41
Cinsiyet Dağılımı	42
Ahilik Kutlamaları	42

1.3-Kooperatiflerle İlgili İş ve İşlemler	43
Kooperatifçilik	43
Kuruluş İzin İşlemleri	43
Kooperatif Sayıları	44
Kooperatiflerin Sayısal Görünümü	44
Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifleri	46
Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES)	47
Kooperatiflerin Desteklenmesi	47
1.4- Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetim	48
İl Tüketici Hakem Heyetine Yapılan Başvuru Sayıları	48
Başvuruların Sektörel Dağılımı	49
Hakem Heyeti Ödenekleri	49
Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri	49
Yapılan Denetimler	50
Tespit Edilen Aykırılıklar	50
Başka İl Müdürlüğüne Gönderilenler	50
Belediyelerce Tespit Edilen Aykırılıklar	51
Tüketici Ödülleri	51
II-DIŞ TİCARET	55
İhracat Değerleri	55
Aylık İhracat Verileri	57
Sektörel Bazda İhracat Verileri	58
İthalat Değerleri	59
Toplam İthalat	59
Yıllara Göre İthalat	59
III-ÜRETİM	59
3.1-Tarım Alanları	59
Tarım Sektörü	59
İlin Arazi Varlığı	59
Tarım Alanları	60
Tarım Arazilerinin Dağılımı	60
Mera Alanları	60
Sulanabilen Tarım Arazileri	61
Tahıl ve Diğer Bitkilerin Üretimi	61
İlde Yetişen Tahıl Ürünleri	62
Tarım Alanlarında Kullanılan Ekipmanlar	62
Sebze Üretimi	63
İlimizde Yetişen Sebze, Meyve, İçecek ve Baharatlar	63
Meyve Üretimi	64
İlin Arı ve Bal Varlığı	65
İlimizin Hayvan Varlığı	66
Kapasitelerine Göre Küçük ve Büyükbaş İşletme Sayıları	68
İlimizde Kurulu Bulunan Tarımsal Amaçlı Kooperatifler	68
Yetiştirici ve Üretici Birlikleri	69
Tarım Alanında Yapılan Destekler	70

3.2-Sanayi Sektörü	71
50' den Fazla İstihdam Sağlayan Şirketler	72
İlde faaliyet Gösteren İmalat Sanayi Sektörü	72
İlde Sanayi İşletmelerin Sektörel Değeri	72
İl Bazında GSYH	74
Kişi Başı GSYH	74
İlimizde Maden Üretimi	74
İlimizin Maden Potansiyeli	74
Sanayide Öne Çıkan Yatırımlar	76
Gümüşhane Organize Sanayi Bölgesi	76
Organize Sanayi Bölgesine İlişkin Sayısal Veriler	77
Üretimdeki Firmalar	79
Proje Aşamasındaki Firmalar	80
2024 Yılı Doğalgaz Verileri	80
2024 Yılı Elektrik Verileri	80
Küçük Sanayi Siteleri	81
Küçük Sanayi Sitelerine İlişkin Sayısal Veriler	82
3.3-Hizmet Sektörü	83
İnşaat Sektörü	83
Yapı Kullanım İzin Belgesi	83
Yapı Ruhsatına Göre Bina sayısı	84
Konut Satış Sayıları	85
Aylık Konut Satışları	85
Enerji Sektörü	86
Elektrik Santralleri	86
İşletmedeki Santraller	86
Güneş Enerji Santralleri	87
Hidroelektrik Santralleri	88
Doğalgaz Verileri	89
Sağlık Sektörü	89
İl Sağlık Bilgileri	90
Sağlık Personeli Sayısı	91
Eğitim Sektörü	91
Gümüşhane Üniversitesi	91
İdari Personel Sayısı	92
Akademik Personel	92
İl Milli Eğitim Bilgileri	95
Gençlik ve Spor	98
Öğrenci Yurtları	99
Ulaşım (Karayolları)	100
İl Özel İdaresi	101
Gümüşhane Bayburt Havalimanı İnşaatı	102
Zigana Geçidi	103
Motorlu Kara Taşıt Verileri	103

3.4-Turizm Sektörü

İlimizin Turizm Potansiyeline İlişkin Sayısal Veriler	104
Konaklama Tesisleri	105
Kültür Varlıkları	106
Tabiat Parkları	107
Geleneksel El Sanatları	108
İlin Turizm Alanları	110
Kış Turizmi	110
Yayla Turizmi	111
Bisiklet Turizmi	114
Antik Kentler	116
Konaklar	118

IV-İSTİHDAM

Sosyal Güvenlik Verileri	120
4/a Aktif Sigortalı Sayısı	120
4/b Aktif Sigortalı Sayısı	120
4/c Aktif Sigortalı Sayısı	121
İşyeri Sayıları	122
İşgücü Göstergeleri	123
İstihdam Oranları	123
İşsizlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı	125
İşsizlerin Eğitim ve Cinsiyete Göre Dağılımı	125
İşe Yerleşenlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı	125
İşe Yerleşenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	126
Meslek Kursları	126
Teşvikler	127

V-DEVLET YATIRIMLARI

Projelerin Sektörel Dağılımı	127
Yatırımların Sektörel Dağılımı	128
Turizm Yatırımları	128
İl Özel İdare Yatırımları	129
Karayolları Yatırımları	130

VI-DEVLET YARDIMLARI

Esnafa Verilen Krediler	133
Tarım ve Orman Bakanlığınca Sağlanan Destekler	133
Bakanlık Projeleri	134
DOKAP/Özel İdare Projeleri	134

VII-DESTEKLENEN SEKTÖRLER

VIII-SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

135

136

TABLÖLAR

SIRA NO	SAYFA
Tablo-1	Konum 17
Tablo-2	İlin Yıllara Göre Nüfusu 19
Tablo-3	Gümüşhane İl Nüfus Bilgileri 19
Tablo-4	Merkez ve İlçe Nüfusları 20
Tablo-5	İlçe Nüfusları 20
Tablo-6	İlçe Belde ve Köy Nüfusları 21
Tablo-7	Köy Nüfusları 21
Tablo-8	Gümüşhane İli Yaş Aralığına Göre Nüfus Oranı 21
Tablo-9	Yabancı Nüfus 22
Tablo-10	Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası 25
Tablo-11	Üyelerin Meslek Grubuna Göre Dağılımı 25
Tablo-12	Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası 26
Tablo-13	Oda Üye Sayıları 26
Tablo-14	Üyelerin Meslek Grubuna Göre Dağılımı 26
Tablo-15	İl Genelinde Meslek Grubuna Göre Şirket Dağılımı 27
Tablo-16	İl Geneli Türlerine Göre Şirket Dağılımı 27
Tablo-17	Kurulan ve Kapanan Şirketler 27
Tablo-18	Coğrafi İşaret Almış Ürünler-1 28
Tablo-19	Coğrafi İşaret Almış Ürünler-2 29
Tablo-20	Yöresel Ürünler ve Üretildiği Yerler 31
Tablo-21	Sermaye Şirketleri Genel Kurulları 31
Tablo-22	İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Yetki Belgesi Verilen İşletme Sayısı 32
Tablo-23	Taşınmaz Ticareti Yetki Belgesi Verilen İşletme Sayısı 32
Tablo-24	Kuyum Ticareti Yetki Belgesi Verilen İşletme Sayısı 33
Tablo-25	Ticari Elektronik İleti Şikayetleri 33
Tablo-26	Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Firmalar 34
Tablo-27	Banka Şubeleri 35
Tablo-28	Şube Başına Düşen Nüfus 35
Tablo-29	Mevduat 35
Tablo-30	Tasarruf Mevduatı 36
Tablo-31	Krediler 36
Tablo-32	Altın 36
Tablo-33	Mevduat Oranları 37

Tablo-34	Ödenen Çeklerin Aylık Oranı	37
Tablo-35	İbrazdan Dönen Çeklerin Dağılımı	37
Tablo-36	Oda Sayıları	39
Tablo-37	Oda Genel Kurulları	39
Tablo-38	Üye Sayısına Göre İlk Beş Oda	40
Tablo-39	Merkez ve İlçeler Göre Oda Sayısı	40
Tablo-40	Sanatkarlara İlişkin Sayısal Bilgiler	40
Tablo-41	İlçelere Göre Esnaf Sayısı	41
Tablo-42	Esnaf ve İşyeri Sayısı	41
Tablo-43	Tescil/Terkin Sayıları	41
Tablo-44	Cinsiyet Dağılımı	42
Tablo-45	Kuruluşuna İzin Verilen Kooperatifler	43
Tablo-46	Kooperatiflere İlişkin Sayısal Veriler	44
Tablo-47	Genel Kurul Toplantıları	45
Tablo-48	İlçeler Göre Kooperatif Sayıları	45
Tablo-49	Kadın Girişim Üretim ve İşletme Kooperatif Üye Sayıları	46
Tablo-50	Hibe Desteği Sağlanan Kooperatifler	47
Tablo-51	Yapı Kooperatifleri	47
Tablo-52	Tarımsal Amaçlı Kooperatifler	47
Tablo-53	İl Tüketici Hakem Heyetine Yapılan Başvurular	48
Tablo-54	Başvuruların Sektörel Dağılımı	49
Tablo-55	İl Tüketici Hakem Heyeti Ödenekleri	49
Tablo-56	6502 sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Denetimler	50
Tablo-57	İl Müdürlüğünce Tespit Edilen Aykırılıklar	50
Tablo-58	Başka İl Müdürlüğüne Gönderilenler	50
Tablo-59	Belediyelerce Tespit Edilen Aykırılıklar	51
Tablo-60	İhracat Verileri	53
Tablo-61	Aylık İhracat Verileri	54
Tablo-62	İhracat Yapılan Ülkeler	55
Tablo-63	İhracat Yapan Firmalar	55
Tablo-64	İthalat Verileri	56
Tablo-65	Toplam İthalat	56
Tablo-66	Yıllara Göre İthalat	56
Tablo-67	TR90 Bölgesine Göre İthalat	57
Tablo-68	İthal Edilen Ürünler	58
Tablo-69	İlin Arazi Varlığı	59
Tablo-70	Tarım Alanları	60
Tablo-71	Tarım Arazilerinin Dağılımı	60

Tablo-72	Mera Alanları	60
Tablo-73	Sulanabilen Tarım Arazileri	61
Tablo-74	En Çok Üretimi Yapılan Tarım Ürünleri	62
Tablo-75	İlde Yetiştirilen Tahıl Ürünleri	62
Tablo-76	Tarım Ekipmanları	62
Tablo-77	Sebze Üretimi	63
Tablo-78	Meyve Üretimi	64
Tablo-79	İlin Arı Varlığı	65
Tablo-80	Organik Bal Varlığı	65
Tablo-81	Üretim Yapan İşletmeler	66
Tablo-82	Hayvan Varlığı	66
Tablo-83	Büyükbaş Hayvan Varlığı	66
Tablo-84	Küçükbaş Hayvan Varlığı	67
Tablo-85	Süt Sağılan Hayvan Varlığı	67
Tablo-86	Buzağı ve Dana Varlığı	67
Tablo-87	Sığır Varlığı	68
Tablo-88	Büyükbaş Hayvan İşletmeleri	68
Tablo-89	Küçükbaş Hayvan İşletmeleri	68
Tablo-90	Tarımsal Kooperatifler	68
Tablo-91	Tarım Sektörü Gayri Milli Safı Verileri	69
Tablo-92	Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Firmalar	69
Tablo-93	Su Ürünleri Üretimi	69
Tablo-94	Yetiştirici Birlik ve Üreticiler	70
Tablo-95	ÇKS ye Kayıtlı İşletmeler	70
Tablo-96	Tarım Alanında Yapılan Destekler	70
Tablo-97	50' den Fazla İstihdam Sağlayan Şirketler	72
Tablo-98	İmalat Sanayi Sektörü	72
Tablo-99	Sanayi İşletmelerin Sektörel Dağılımı	72
Tablo-100	Sanayi İşletmelerin Sektörel Değeri	73
Tablo-101	İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla	74
Tablo-102	Kişi Başı GSYH	74
Tablo-103	Maden Potansiyeli	74
Tablo-104	Maden Yatırımları	75
Tablo-105	Sanayi Sektörü İşletme ve İstihdam	76
Tablo-106	OSB Verileri	77
Tablo-107	OSB İlişkin Veriler	78
Tablo-108	İnşaat Halindeki Firmalar	78
Tablo-109	Üretimdeki Firmalar	79

Tablo-110	Proje Aşamasındaki Firmalar	80
Tablo-111	Doğalgaz Verileri	80
Tablo-112	Elektrik Verileri	80
Tablo-113	Küçük Sanayi Siteleri Verileri	82
Tablo-114	Konut Satış Verileri	85
Tablo-115	Konut Satışları	85
Tablo-116	Ön Lisans Alan Santraller	86
Tablo-117	Elektrik Santralleri	86
Tablo-118	Planlanan Elektrik Santralleri	87
Tablo-119	İllere Göre Kurulu Güç	87
Tablo-120	Enerji Santralleri	87
Tablo-121	Hidroelektrik Santralleri	88
Tablo-122	İl Doğalgaz Verileri	88
Tablo-123	Elektrik Verileri	88
Tablo-124	Serbest Tüketici	88
Tablo-125	İl Doğalgaz Verileri	89
Tablo-126	Sosyo Ekonomi Göstergeler	89
Tablo-127	Sağlık Merkezleri	89
Tablo-128	Akademik Personel Sayısı	90
Tablo-129	Sosyal Ekonomik Göstergeler	90
Tablo-130	Sağlık Personeli	91
Tablo-131	İdari Personel Verileri	92
Tablo-132	Akademik Personel Sayısı	92
Tablo-133	Aktif Öğrenci Sayısı	93
Tablo-134	Öğrenim Durumuna Göre Öğrenci Sayısı	94
Tablo-135	Okullaşma Oranı	95
Tablo-136	İlk ve Orta Öğretim Verileri	96
Tablo-137	Derslik ve Öğretmen Sayısı	96
Tablo-138	İmam Hatip Okulu	97
Tablo-139	İlk ve Orta Öğretim Verileri	97
Tablo-140	Fen, Anadolu ve Sosyal Bilimler Lisesi	97
Tablo-141	Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri	97
Tablo-142	Düzenlenen Kurslar	98
Tablo-143	Düzenlenen Kurslar	98
Tablo-144	Spor Tesislerine Genel Bakış	99
Tablo-145	Spor Tesisi Sayısı	99
Tablo-146	KYK Yurt Kapasite Sayıları	99
Tablo-147	Devlet Yolları	100

Tablo-148	İl Yolları	100
Tablo-149	Devlet İl Yolları	100
Tablo-150	İl Özel İdaresi Verileri	101
Tablo-151	Köy Yol Bilgileri	102
Tablo-152	Motorlu Kara Taşıt Sayısı	104
Tablo-153	Bin Kişi Başına Otomobil Sayısı	104
Tablo-154	Devri Yapılan Motorlu Taşıtlar	104
Tablo-155	Turizm Verileri	105
Tablo-156	Konaklama Tesisleri	105
Tablo-157	Kültürel ve Sosyal Kurumlar	106
Tablo-158	Kültür Varlıkları	107
Tablo-159	Tabiat Parkları	107
Tablo-160	Yapılan Projeler	107
Tablo-161	Sosyal Güvenlik Verileri	120
Tablo-162	Aktif Sigorta Sayısı	120
Tablo-163	4/a Sigortalı Sayısı	120
Tablo-164	4/b Sigortalı Sayısı	120
Tablo-165	4/b Sigortalı Cinsiyet Dağılımı	121
Tablo-166	Emekli Verileri	121
Tablo-167	İş Yeri Sayıları	122
Tablo-168	İş Yeri Büyüklükleri	122
Tablo-169	Günlük Kazanç	123
Tablo-170	İstihdam Oranları	123
Tablo-171	İşgücü Göstergeleri	124
Tablo-172	İşgücüne Katılım Oranı	124
Tablo-173	İşsizlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı	125
Tablo-174	İşsizlerin Eğitim ve Cinsiyete Göre Dağılımı	125
Tablo-175	İşe Yerleşenlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı	125
Tablo-176	İşe Yerleşenlerin Eğitim Durumu	126
Tablo-177	Meslek Kursları	126
Tablo-178	Teşvikler	126
Tablo-179	Projelerin Sektörel Dağılımı	127
Tablo-180	İl Yatırımlarının Sektörel Dağılımı	128
Tablo-181	Turizm Alanında Yapılan Projeler	128
Tablo-182	İl Özel İdarece Yapılan Yollar	129
Tablo-183	İl Özel İdarece Yapılan İçme Suyu	129
Tablo-184	İl Özel İdarece Yapılan Kanalizasyon	130
Tablo-185	Toplam Proje Durumu	130
Tablo-186	Karayollarınca Yapılan Yatırımlar	130
Tablo-187	İl Yolu Yatırımları	131
Tablo-188	Devlet ve İl Yolları Onarımları	131
Tablo-189	Tarihi Köprüler ve Köprü Onarımı	132
Tablo-190	Esnafa Verilen Krediler	132
Tablo-191	Destek Programları	132
Tablo-192	KOSGEB Destekleri	133
Tablo-193	Tarım ve Orman Bakanlığınca Sağlanan Destekler	133
Tablo-195	Bakanlık Projeleri	134
Tablo-196	İlimizde 2024 Yılında Uygulanan DOKAP/İl Özel İdare Projeleri	134

GRAFİKLER

SIRA NO		SAYFA
Grafik-1	Yıllara Göre Nüfus	19
Grafik-2	Ortanca Yaş	22
Grafik-3	Nüfus Artış Hızı	23
Grafik-4	Nüfus Yoğunluğu	23
Grafik-5	Tescil/Terkin	41
Grafik-6	Cinsiyet Dağılımı	42
Grafik-7	Kooperatiflerin Türlerine Göre Dağılımı	44
Grafik-8	Kooperatif Ortaklarının İlçelere Göre Dağılımı	45
Grafik-9	Hakem Heyetine Yapılan Başvuru Sayıları	48
Grafik-10	Hakem Heyeti Kararlarının Sonuçlarına Göre Dağılımı	49
Grafik-11	Bölgelere Göre İhracat	53
Grafik-12	Aylık Bazda İhracat Tutarları	54
Grafik-13	Bölgelere Göre İthalat	57
Grafik-14	Tarım Arazilerinin Dağılımı	60
Grafik-15	İlimizdeki İşletmelerin Ölçek Dağılımı	71
Grafik-16	İstihdam Sayısının Sektörel Dağılımı	73
Grafik-17	Yapı Kullanım İzin Belgesi	83
Grafik-18	Kısmi Biten Yapı Kullanım İzin Belgesi	84
Grafik-19	Konut Satışı	85
Grafik-20	Hekim Başına Düşen Hasta Sayısı	91
Grafik-21	Net Okullaşma	96
Grafik-22	Okur Yazar Oranı	96
Grafik-23	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	97
Grafik-24	Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	98
Grafik-25	İş Gücü Göstergeleri	124
Grafik-26	Yatırımların Sektörel Dağılımı	128

YÖNETİCİ SUNUŞU (Mürsel YAŞAR- İl Müdürü)

Doğu Karadeniz Bölgesinde yer alan İlimiz doğusunda Bayburt, batısında Giresun, kuzeyinde Trabzon ve güneyinde Erzincan ile komşudur. Gümüşhane 38° 45' - 40° 12' doğu boylamları ile 39° 45' - 40° 50' kuzey enlemleri arasında olup yüzölçümü 6.575 kilometrekare, deniz seviyesinden yüksekliği ortalama 1210 metre ve 2024 yılı nüfusu ise 142.617 kişidir.

Gümüşhane'nin içinden geçen Harşit Çayı ile Kelkit vadisini boydan boya kat eden Kelkit Çayı ilin başlıca akarsularıdır. İlimiz arazilerinin %60'ını dağlar, %29'unu platolar, %11'ini ovalar teşkil etmektedir. Gümüşhane, Karadeniz Bölgesi'nin iç kesimlerinde yer alması nedeniyle karasal iklimin hakim olduğu bir ildir. Bu iklim tipi, yaz ve kış mevsimleri arasında belirgin sıcaklık farklarına sahne olur. Kış ayları genellikle soğuk ve kar yağışlı geçerken, yazlar serin ve kısmen yağışlıdır. İlkbahar ve sonbahar mevsimleri, sıcaklık geçişleri açısından daha ılıman geçer ancak bu mevsimlerde de yağış miktarı artış gösterir.

Sanayi işletmelerinin sektörel dağılımına göre pestil ve köme üretimi ağırlıklı gıda sanayi ile mermer ve taş ocakları işletmeciliğinin toplam %50'lik payla önde gelen sektörler olduğu, ilde sanayi alanında genel olarak henüz gelişmekte olan bir görüntü sergilenmektedir. Başlıca sanayi kolları; gıda ürünleri imalatı, madencilik ve taş ocakçılığı, metal cevherleri madenciliği, diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, ağaç ve ağaç ürünleri (mobilya hariç), mobilya imalatıdır.

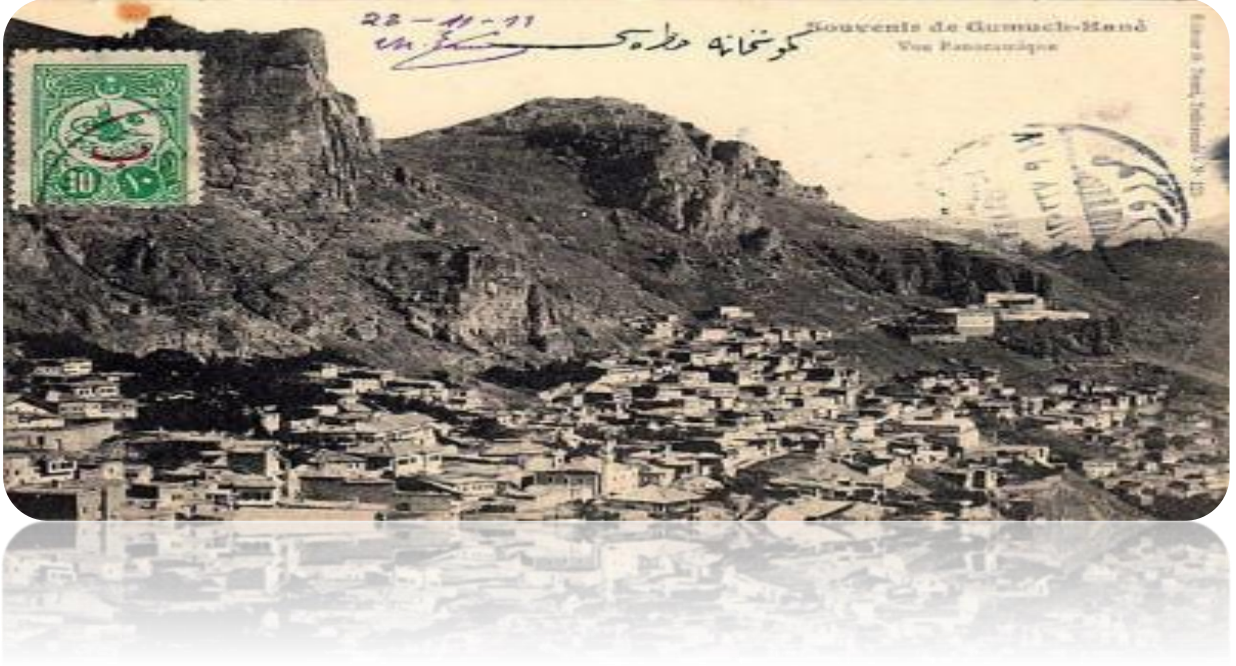
İlde 1 Organize Sanayi Bölgesi, 3 Küçük Sanayi Sitesi, 2 Ticaret ve Sanayi Odası ve bu odalara kayıtlı toplam 1290 şirket (183 anonim, 608 limited, 499 diğer) ve 1 Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğine kayıtlı on üç oda ve bu odalara kayıtlı 4110 esnaf ve sanatkar bulunmaktadır.

Gümüş ve altın madenlerinin zenginliğinden ve tarihi İpek Yolu üzerindeki konumundan dolayı tarih boyunca önemli bir yerleşim yeri olan Gümüşhane, sahip olduğu eşsiz doğal güzellikleri, yer altı oluşumları, önemli mağaraları, 450'ye yakın yaylası, antik kentleri, tabiat parkı alanları, zengin flora ve faunası ile bakir bir turizm potansiyeline sahiptir.

İlimiz arazi yapısı dikkate alındığında 657.500 hektarlık arazi yapısının 113.685 hektarı (%17) tarım arazisi, 216.915 hektarı (%33) çayır-mera, 182.306 hektarı (%28) orman ve fundalık, 144.594 hektarı (%22) kullanılmayan alanı kapsamaktadır.

İlimizi tanıtmak, ilin demografi, ticaret, üretim, istihdam ve yatırımlar vb. alanlarda mevcut durumunu ortaya koyan bu raporun hazırlanmasında, mevcut verileri Müdürlüğümüzle paylaşan tüm kamu kurum ve kuruluşlara, ayrıca bu raporun hazırlanmasında emeği geçen çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

GÜMÜŞHANE İLİ

Gümüşhane Tarihi

Tanzimat'tan önce, Erzurum Eyaleti Müşirliğinin kapsadığı sancak ve kazaların hududunu çizmekte güçlük çekilir. Bu hususta elde ettiğimiz en eski kaynak olan Kâtip Çelebi'nin Cihannümasında Eyalet-i Erzurum kısmında Erzurum'un kazası olan Gümüşhane yer almaktadır. Kazalar arasında daha sonra Gümüşhane'nin nahiyeleri olacak olan Kovans (Bu günkü Kale Köyü) ve Yağmurdere, Erzurum'a bağlı kazalar olarak gösterilmiştir.

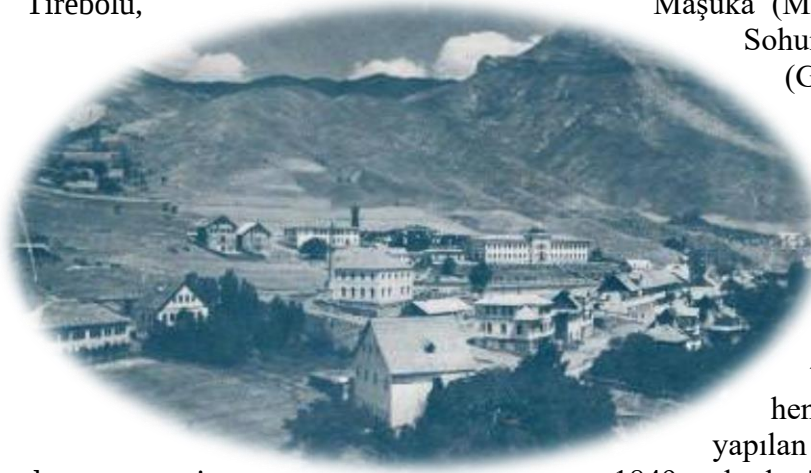
Evliya Çelebi, Seyahatnamesinde Gümüşhane'yi Trabzon Eyaleti sınırları içerisinde göstermiştir. 19. asır başlarında Osmanlı İmparatorluğunun eyalet ve sancak taksimatında görülen karışıklık, Erzurum'da daha bariz göze çarpmaktadır. Erzurum Eyaleti'nin idari taksimatını gösteren en önemli kaynak T.T.K.

Kütüphanesinde bulunan iki yazma defterle İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nde bulunan diğer bir yazma defterdir. Bu defterler birbirini tutmamaktadır. Birinde kaydedilen bir yer diğerinde kaydedilmemiştir. Birinde kaza olarak gösterilen diğerinde sancak olarak gösterilmektedir. Bunlardan üniversite kütüphanesinde bulunan ve hangi tarihte yazıldığı belli olmayan yazma ve T.T.K. Kütüphanesindeki tarihi belli olmamakla beraber 1830' dan sonra yazıldığı tahmin edilen eserde Gümüşhane, Erzurum'un kazası olarak gösterilmektedir. Yazılış tarihinin Tanzimat'tan sonra olduğu anlaşılan diğer bir yazma eserde ise Gümüşhane yine Erzurum'un kazası olarak gösterilmektedir. Tanzimat'ın ilk yıllarında Osmanlı İmparatorluğunun idari yapıda yapmış olduğu değişikliğe binaen Gümüşhane Erzurum'dan ayrılarak Trabzon Eyaleti'nin bir sancağı olmuştur.

eserde

XIX. asrın ilk yıllarında yazıldığı anlaşılan Osmanlı Devleti'nin idari taksimatına dair bir defterde Trabzon Eyaleti'nin kazaları şu şekilde gösterilmiştir: Trabzon, Keşap (Gümüşhane'ye tabi), Tirebolu,

Maşuka (Maçka Gümüşhane'ye tabi), Arhavi, Sohum,

Sürmene-Giresun (Gümüşhane'ye tabi), Rize, Yavebolu

(Görele), Ünye, Soğucak, Of,

Kürtün, Çavri, Gümüşhane (Vali karışmaz Torul nahiyesidir.)

Faş, Batum 1847 yılında

Erzurum Valiliğine getirilen

Hamdi Paşa, vazifeye başladığı

sırada Erzurum'da Tanzimat'la

tatbikinden doğan karışıklıklar

henüz yaşanmamıştı. 1847 yılında

yapılan idari taksimat 1849 yılına kadar

devam etti.

1849 yılında Trabzon Eyaleti'ne bağlı bulunan

Gümüşhane ve Ordu sancakları Erzurum'a ilhak edilerek sancak sayısı tekrar altıya çıkarıldı. 1847

taksimatında Erzurum Eyaleti sancakları dörde indirilmiştir.

Gümüşhane ile Ordu sancakları Kırım Harpleri sırasında tekrar Erzurum Eyaletine bağlandı ise de bir yıl sonra yapılan bir değişiklik ile yine Trabzon'a ilhak edildi. 1855 yılında yapılan bu

değişiklik sırasında Van, müstakil bir eyalet haline getirildi. Ordu, Gümüşhane ve Şarkı Karahisar

Trabzon'a bağlandı. 1869 yılında vilayet sisteminde yapılan değişiklikler sonunda Erzincan

Sancağı' na bağlı Şiran ve Kelkit kazaları

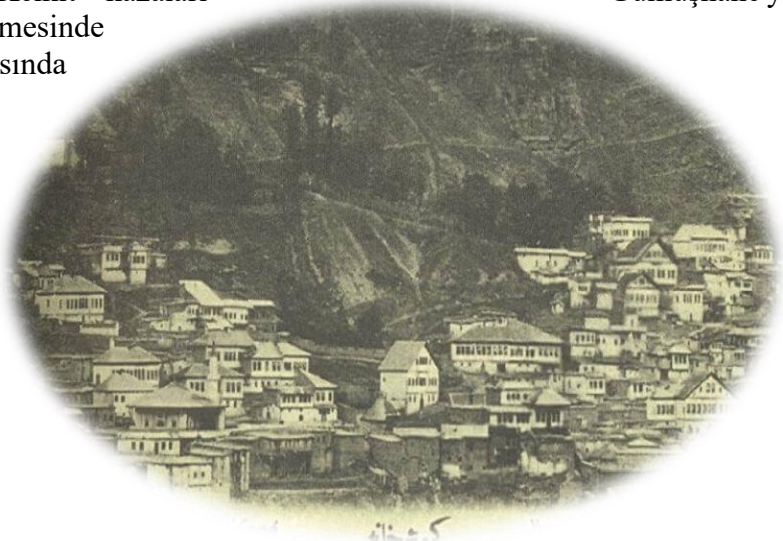
Gümüşhane'ye

bağlamıştır. 1870 Trabzon Salmamesinde

Trabzon'un kazaları arasında

Gümüşhane'yi de görmekteyiz.

II. Abdülhamit devrinde Gümüşhane yine Trabzon Vilayeti' ne bağlıdır. Bu devrin sonu olan 1908 yılında Batum, 1878' de Rusya' ya terk edildiğinden Trabzon Vilayeti Trabzon ve Gümüşhane olarak kalmıştır.

Gümüşhane, 1. Cihan Harbi sırasında (19 Temmuz 1916) Rus kuvvetleri tarafından işgal edilmiş ve 15 Şubat 1918' de tamamı ile harap bir halde geri alınmıştır. Cumhuriyetten sonra Gümüşhane il olmuş ve Bayburt, Kelkit, Şiran, Torul ilçeleri Gümüşhane'ye bağlanmıştır. 1989 yılında il statüsüne kavuşan Bayburt, Gümüşhane'den ayrılmıştır. 1990 yılında 3644 sayılı yasa ile Köse ve Kürtün bucakları da ilçe statüsüne kavuşturulmuştur. Böylece Gümüşhane'nin ilçe sayısı, merkez ilçe dahil altıya ulaşmıştır.

Gümüşhane ili, Doğu Karadeniz'in iç illerinden biridir. Doğusunda Bayburt, batısında Giresun, kuzeyinde Trabzon, güneyinde Erzincan illeriyle komşudur.

Coğrafi Konumu

Doğu Karadeniz Bölgesinde yer alan ilimiz doğusunda Bayburt, batısında Giresun, kuzeyinde Trabzon ve güneyinde Erzincan ile komşudur. Gümüşhane 38° 45' - 40° 12' doğu boylamları ile 39° 45' - 40° 50' kuzey enlemleri arasında olup, Yüzölçümü 6.575 kilometrekare, deniz seviyesinden yüksekliği ortalama 1210 metredir. Yeryüzü şekilleri bakımından Köse, Kelkit ve Şiran ilçelerinin yer aldığı güney kesimi yüksek bir plato özelliği gösterirken, Merkez, Torul ve Kürtün ilçelerini kapsayan kuzey kesimi oldukça engebelidir. Dar ve derin vadilerle birbirinden ayrılmış yüksek dağlar kuzeyin belirleyici özelliğidir. Gümüşhane'nin ünlü yaylaları da bu kesimde yer alır. İlin en yüksek noktası 3.331 metre ile Abdal Musa Tepesidir.

Gümüşhane'nin içinden geçen Harşit Çayı ile Kelkit vadisini boydan boya kat eden Kelkit Çayı ilin başlıca akarsularıdır. Arazinin %60'ını dağlar, %29'unu platolar, %11'ini ovalar teşkil etmektedir.

Coğrafi Konum

RAKIM	EN DÜŞÜK (M.)	EN YÜKSEK (M.)	
	602	3331	
YÜZÖLÇÜMÜ	Ha.	Km²	TÜRKİYE SIRALAMASI
	657.500	6.575	56
ALAN DAĞILIMI	Ha.	% OLARAK	
ORMAN ALANI	182.306	28	
TARIMA ELVERİŞLİ AL.	113.685	17	
ÇAYIR VE MERALAR	216.915	33	
KULLANILMAYAN ALAN	144.594	22	
HAVZALAR	Ha.	TARIMA ELVERİŞLİ KISMI Ha.	% OLARAK
Kelkit Havzası	291.700	89.299	78,5
Harşit Havzası	365.800	24.386	21,5

İlin Türkiye'deki konumu

İl Sınırları Haritası

Ülke	Türkiye
<u>Coğrafi Bölge</u>	Karadeniz Bölgesi
İdare	
• <u>Vali</u>	Aydın BARUŞ
Yüzölçümü	
• Toplam	6.575 km ²
<u>Nüfus</u>	
• Toplam	142.617
• Yoğunluk	21,44/km ²
• Kır	33.076
• Şehir	109.541
<u>Zaman Dilimi</u>	UTC+03.00 (TSİ)
<u>İl Alan Kodu</u>	456
<u>İl Plaka Kodu</u>	29

Konum

Konum Bilgileri					
İlçe	Kuruluş Yılı	Alanı km ²	Rakım mt.	Merkeze km	Ulaşan Yollar
Gümüşhane Merkez		1.889	1.174		E.97/D.885 -02
Kelkit	Cumhuriyetten Önce	1.571	1.408	60	D.885 -04, D.040 - 04, D.883 -04
Köse	1987	353	1.577	47	D.885 -03, D.052 - 01, 29.33
Kürtün	1990	917	629	59	D.887 -02
Şiran	Cumhuriyetten Önce	965	1.409	89	D.040 -02, 29.50
Torul	Cumhuriyetten Önce	973	940	23	E.97/D.885 - 02, 29.75
GÜMÜŞHANE	Cumhuriyetten Önce	6.668			

Tablo-1

Etimoloji

Gümüşhane adı şehre sonradan verilen bir isimdir. Osmanlı Maliye Kayıtlarında dahi ilk kez 18. yüzyılda "Gümüşhane" adıyla resmi kayda geçmiştir. Bunun öncesinde şehir merkezi 1200 yıldan uzun bir süre "Canca" adıyla, ilçeleriyle birlikte bölge adı olarak ise binlerce yıl boyunca "Khalybia/Haldia" olarak anılagelmiştir. Gümüşhane kelime anlamı itibarıyla Türkçe: Gümüş + Farsça: Hane/Yurt/Diyar sözcüklerinin birleşiminden oluşup "Gümüş Evi/Diyarı" anlamına gelmektedir.

Argyropolis adı milliyetçilik akımından etkilenen kesimlerce şehre sonradan verilen isim olup Yunanca Gümüşhane anlamına gelmektedir. Yunanca: Αργυρούπολη: αργύρος argyros "gümüş" (polis) kent. Khalybia adı Gümüşhane yöresine Antik Çağlarda verilmiş bir isimdir. Yunanlar Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan yerli kabilelere mesleklerine, yaşadıkları yerlere ya da göze çarpan özelliklerine göre isimler vermişlerdir. Gümüşhane yöresi daha o yıllarda işletilmeye başlanan madenleriyle özellikle de karbonlu demiriyle meşhur olduğundan bölgeye Khalybia (Khalyps: Yunanca demir + ia/ya: ülke-bölge belirten son ek = Demir Diyarı) adını vermişlerdir. Doğu Karadeniz'de maden işiyle uğraşan yerlileri de "Khalyb" olarak anmışlardır.

Canca adı daha çok Gümüşhane ilinin merkez ilçesini tanımlamakla birlikte ilk kez 6. yüzyılda Bizans Tarihçisi Prokopius'un "Yapılar" isimli eserinde "Tzantzakhon/Tzantzak" (Zan yani Laz yurdu) olarak geçmektedir. O tarihten, Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerine dek en az 1200 yıl boyunca şehir merkezi bu isimle anılmıştır.

Coğrafya

Kuzey Anadolu sıradağları içinde yer alan ilin toprakları çok engebeli olup en yüksek yeri günümüzde Çakırgöl olarak bilinen dağlarında 3.000 metreyi geçmektedir. İlin kuzey kesimi Zigana ve Soğanlı dağları, güneyi ise Çoruh, Kelkit, Kop ve Otlukbeli dağları tarafından çevrilidir. Kelkit Vadisi'ndeki küçük bazı düzlükler ise ilin en önemli tarım alanlarıdır.

İlin kuzey kesimi Karadeniz'in ılık ve nemli ikliminin etkisinde olmasına karşın Gümüşhane'nin büyük kesiminde sert karasal ikliminin etkisi görülmektedir. Gümüşhane, Karadeniz Bölgesi'nin iç kesimlerinde yer alması nedeniyle karasal iklimin hakim olduğu bir ildir. Bu iklim tipi, yaz ve kış mevsimleri arasında belirgin sıcaklık farklarına sahne olur. Kış ayları genellikle soğuk ve kar yağışlı geçerken, yazlar serin ve kısmen yağışlıdır. İlkbahar ve sonbahar mevsimleri, sıcaklık geçişleri açısından daha ılıman geçer ancak bu mevsimlerde de yağış miktarı artış gösterir.

Gümüşhane Dağları'nın Karadeniz'e bakan kesimleri kayın, meşe, ladin, köknar ve sarı çam ağaçlarından oluşan ormanlarla kaplı iken ormanları yok olmuş bozkır görünümündeki güney kesimlerinde sadece Sarıçam ağaçlarına rastlanmaktadır. Karadeniz iklimi görülür.

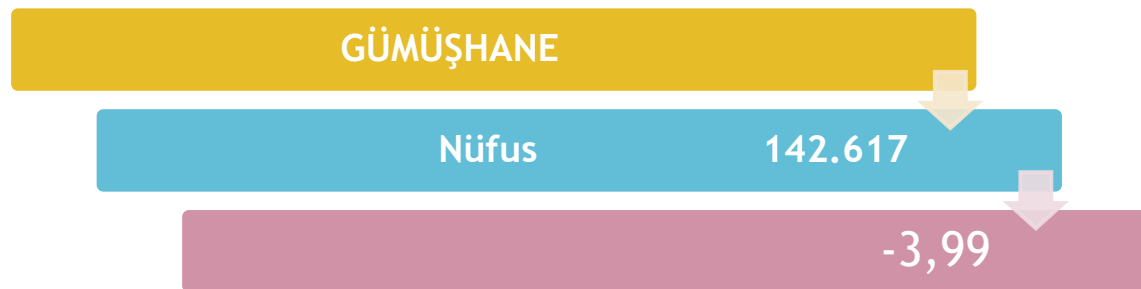
Akarsuları

Gelevera Deresi, Galis Deresi, Artabel Deresi dışında ilin belli başlı iki önemli akarsuyu vardır: Harşit Çayı ve Kelkit Çayı. Haşara Deresi, Korum Deresi, İkisü Deresi, Çit Deresi, Erikbeli Deresi ve Musalla Deresi Harşit'e dökülerek Harşit Çayı havzasını oluştururlar.

İlin önemli sayılacak büyüklükte bir gölü yoktur. Artabel Gölleri, Çakırgöl, Limni Gölü ilin turistik değer taşıyan doğal gölleri arasındadır.

Gümüşhane İl Nüfusu

TÜİK Yıllık Nüfus ve Demograf Göstergelerine Göre;

2024 yılında 142 bin 617 kişinin yaşadığı Gümüşhane'de 2024 yılında nüfus 5922 kişi azalmıştır.

İlin Yıllara Göre Nüfusları

Yıl	Toplam	Sıra	Fark	Şehir- Kır	
2022	144.544		-%3,7▼	%61 57.069	87.475 %39
2023	148.539	77	%3▲	%63 54.455	94.094 %37
2024	142.617	77	-%3,99▼	%77 109.541	33.076 %23

Tablo-2

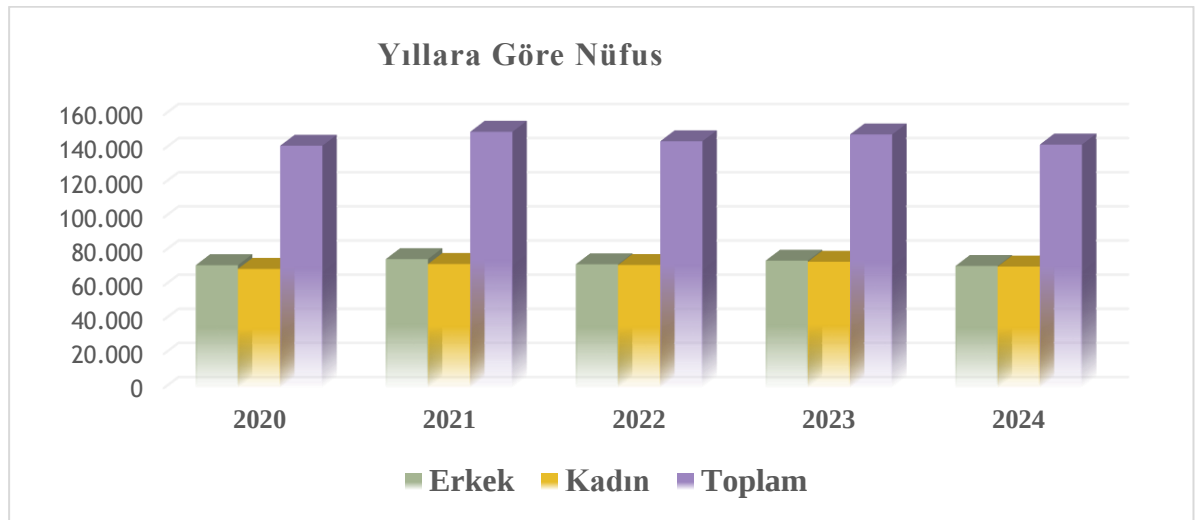
Türkiye'de ikamet eden nüfus, 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla bir önceki yıla göre 292 bin 567 kişi artarak 85 milyon 664 bin 944 kişi oldu. Erkek nüfus 42 milyon 853 bin 110 kişi olurken, kadın nüfus 42 milyon 811 bin 834 kişi oldu. Diğer bir ifadeyle toplam nüfusun %50,02'sini erkekler, %49,98'ini ise kadınlar oluşturdu.

Gümüşhane nüfusu 2024 yılına göre **142.617**'dir. Bu nüfus, **71.475** erkek ve **71.142** kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: **%50,12** erkek, **%49,88** kadındır. Gümüşhane nüfusu bir önceki yıla göre **5.922** kişi azalmıştır.

Gümüşhane İl Nüfus Bilgileri

İl	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Gümüşhane	142.617	71.475	71.142	142.617

Tablo-3

Grafik-1

Merkez ve İlçe Nüfusları

Yıl	İlçe	İlçe Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu	Nüfus Yüzdesi
2024	<u>Merkez</u>	54.341	26.826	27.515	%38,10
	<u>Kelkit</u>	38.922	19.590	19.332	%27,29
	<u>Şiran</u>	19.158	9.647	9.511	%13,43
	<u>Kürtün</u>	12.707	6.593	6.114	%8,91
	<u>Torul</u>	10.762	5.416	5.346	%7,55
	<u>Köse</u>	6.727	3.403	3.324	%4,72

Tablo-4

Belediye nüfuslarına bakıldığında ise Kelkit Gümüşgöze ve Kelkit Ünlüpınar Beldeleri haricinde nüfusu azalan belediye olmadı.

En fazla artış yüzde 33’le Gümüşhane Belediyesinde yaşanırken onu yüzde 31’le Kürtün Belediyesi, yüzde 17 artışla Şiran Belediyesi izledi. Merkeze bağlı köy iken belde olan Tekke’nin nüfusu ise 2 bin 712 olarak gerçekleşti.

Bu rakamlarla birlikte Gümüşhane’de 109 bin 541 kişi Belediyelerin sınırları içerisinde yaşıyor.

İlçelere Göre Nüfus

İl	İlçe	Belediye	2023 Nüfus	2024 Nüfus	Fark
Gümüşhane	Merkez	Merkez	34.550	37.604	9%
	Merkez	ArzularKabaköy	4.585	6.082	33%
	Merkez	Tekke		2.712	
	Kelkit	Merkez	16.842	20.172	20%
	Kelkit	Deredolu	1.879	2.429	29%
	Kelkit	Gümüşgöze	2.544	2.286	-10%
	Kelkit	Öbektaş	2.095	2.519	20%
	Kelkit	Söğütlü	1.863	2.376	28%
	Kelkit	Ünlüpınar	3.051	2.501	-18%
	Köse	Merkez	3.483	3.905	12%
	Kürtün	Merkez	4.151	5.433	31%
	Kürtün	Özkürtün	2.204	2.298	4%
	Şiran	Merkez	9.993	11.732	17%
	Şiran	Yeşilbük	2.119	2.221	5%
	Torul	Merkez	4.725	5.271	12%
	Toplam		94.084	109.541	16%

Tablo-5

Gümüşhane’ye Bağlı İlçe sayısı	:6
Gümüşhane’ye Bağlı Mahalle Sayısı	:82
Gümüşhane’ye Bağlı Köy Sayısı	:315
Gümüşhane’nin Nüfusu En Büyük İlçesi	:54.341 (Merkez)
Gümüşhane’nin Nüfusu En Küçük İlçesi	:6.727 (Köse)
Gümüşhane’nin Yüzölçümü	:6.575 Km ²
Gümüşhane’nin Nüfus Yoğunluğu	:21,44/Km ²

İl, İlçe, Belde ve Köy Nüfusları

	Toplam	İl ve İlçe Merkezleri	Belde ve Köyler	Yıllık Nüfus Artış Hızı %
Gümüşhane	142 617	84 117	58 500	-40,7
Merkez	54 341	37 604	16 737	-3,0
Kelkit	38 922	20 172	18 750	-49,0
Köse	6 727	3 905	2 822	-76,4
Kürtün	12 707	5 433	7 274	-53,5
Şiran	19 158	11 732	7 426	-53,1
Torul	10 762	5 271	5 491	-132,9

Tablo-6

2024 yılına bakıldığında Gümüşhane il ve ilçelerinde 84.117 kişi, Belde ve köylerde ise 58.500 kişi yaşadığı görülmektedir. Gümüşhane ilinde 2024 yılında Yıllık nüfus artış hızının % -40,7 olduğu görülmektedir. İlçelere bakıldığında ise nüfus artış hızının en fazla olduğu ilçe %-132,9 İle Torul en az nüfus artışı ise yüzde -3,0'la merkez gelmektedir.

Köy Nüfusları

İlçe	Köy Sayısı	2023	2024
Kelkit	77	12.601	6.639
Köse	14	3.778	2.822
Kürtün	34	7.051	4.976
Merkez	89	15.368	7.943
Şiran	64	8.090	5.205
Torul	37	7.567	5.491
Genel Toplam	315	54.455	33.076

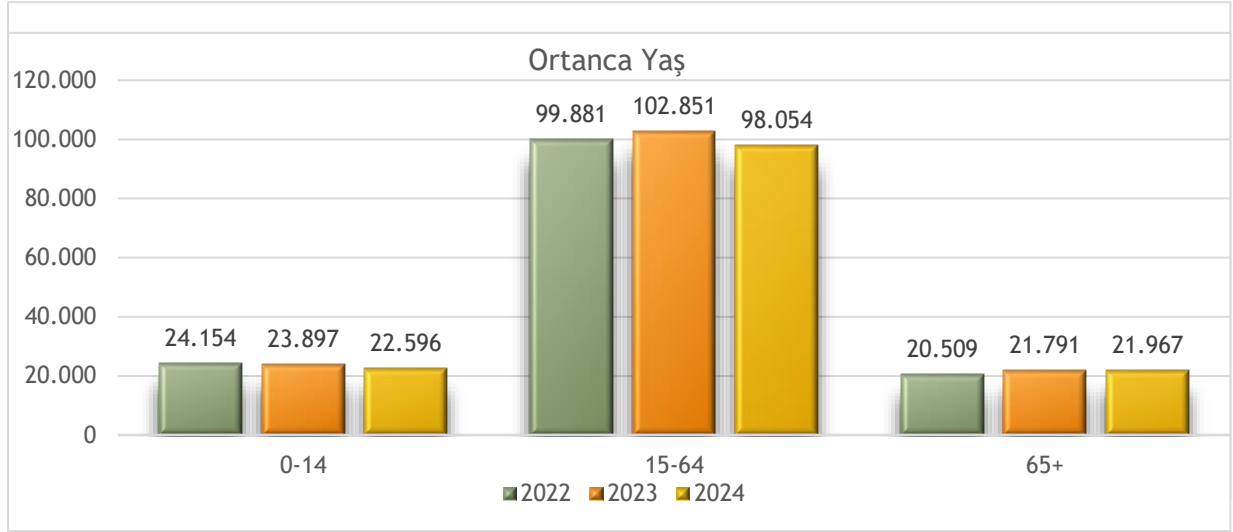
Tablo-7

Köy nüfuslarına bakıldığında ise bir önceki yıla göre 2 köy belediyelere bağlanırken köylerdeki toplam nüfus 33.076 kişi oldu.

Gümüşhane İli Yaş Aralığına Göre Nüfus Oranı

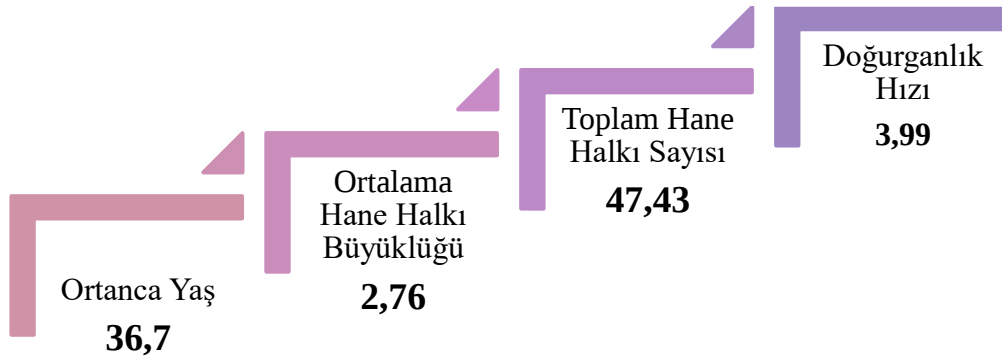
İl	Toplam Nüfus	Yaş Aralığı 0-14,15-64, 65+	Toplam Yaş Bağımlılığı Oranı	Çocuk Bağımlılık Oranı	Yaşlı Bağımlılık Oranı
Gümüşhane	142.617	22.596-98.054-21967	45,4	23,0	22,4

Tablo-8

Grafik-2

TÜİK 2024 verilerine göre Gümüşhane ilinin nüfus yoğunluğu 21,44 kişi/km² dir. İlin ortalama yaşı 36,7 iken ortalama hane büyüklüğü ise 2,76 kişidir.

Gümüşhane'de 2023 yılında 2717 yabancı nüfus bulunurken bu rakam 2024 yılında yüzde 9,1 oranında artarak 2962 oldu. Gümüşhane bu oranla bir önceki yıla göre yabancı nüfusunun en fazla arttığı Ardahan, Bingöl ve Bayburt'tan sonra 4. il oldu.

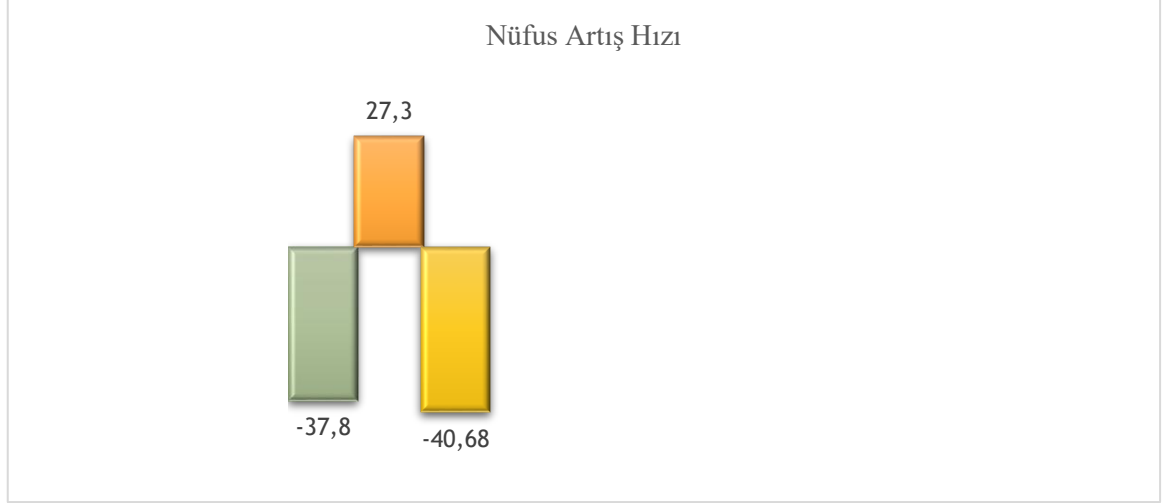
Yabancı Nüfusun Cinsiyete Göre Dağılımı

	2023			2024		
İl	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Gümüşhane	2 717	1 695	1 022	2 962	1 867	1 095

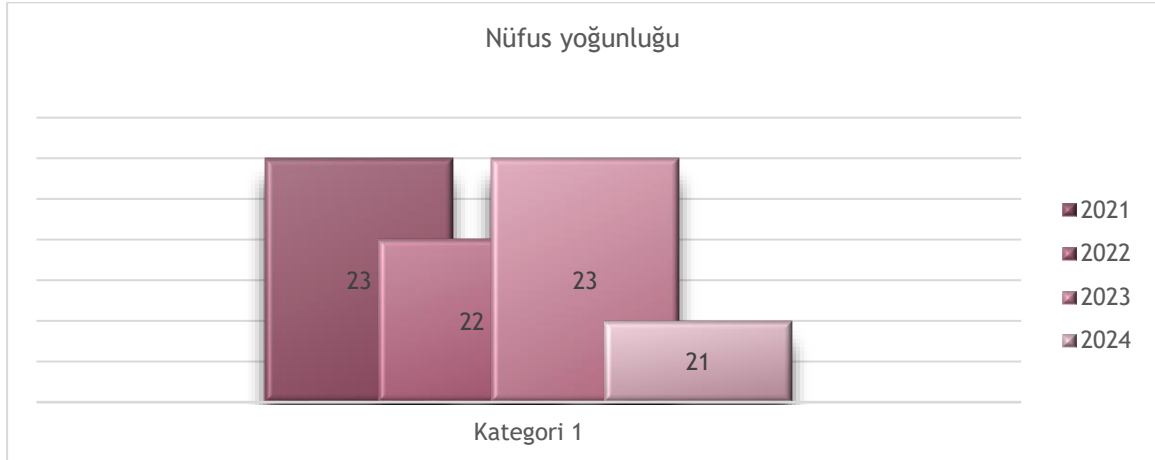
Tablo-9

Yıllara Göre Nüfus Artış Hızı

Yıllık nüfus artış hızı 2022 yılında binde %-37,8, 2023 yılında binde 27,3 iken 2024 yılında -40,68 oldu.

Grafik-3

Grafik-4

Gümüşhane ilinin yıllara göre nüfus yoğunluğuna bakıldığında 2021 ve 2023 yıllarında nüfus yoğunluğunun 23 olduğu 2022 yılında 22 ve 2024 yılında ise 21 olarak gerçekleştiği görülmüştür.

Gümüşhane Ticaret İl Müdürlüğü İç Ticaretle İlgili İş ve İşlemleri

- ✓ Şirketlerin genel kurul toplantılarına ait başvuru evraklarının eksiksiz olarak kayda alınması için kontrol işlemlerini yapmak,
- ✓ Genel Kurul Toplantı Tutanak ve Belgelerini incelemek, noksanlıklarını tamamlatmak, toplantı tutanak ve eklerini arşivlemek, bu bilgilerden Bakanlıkça belirlenecek olanları Merkezi Sicil Sistemine aktarmak,
- ✓ Şirket Genel Kurul Toplantılarına Bakanlık Temsilcisi görevlendirme işlerini yapmak,
- ✓ Elektronik Ticaret ve Perakende Ticarete ilişkin ilgili mevzuat ve Bakanlıkça verilen görevleri yapmak,
- ✓ Ticaret ve Sanayi Odaları ile Ticaret Borsalarına ilişkin mevzuat ve Bakanlıkça verilen görevleri yapmak,
- ✓ Şirketler hakkında ileri sürülen ve denetim gerektirmeyen şikâyetlere ilişkin olarak bu kuruluşların işlem, hesap ve varlıklarını doğrudan ya da Bakanlığın talimatı üzerine incelemek ve sonuçlarını Bakanlığa rapor halinde bildirmek, bu incelemeler için personel görevlendirmek,
- ✓ İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan müracaatları değerlendirmek, belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,
- ✓ Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan müracaatları değerlendirmek, belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,
- ✓ Kuyum Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan müracaatları değerlendirmek, belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,
- ✓ Toptancı Halleri ve Pazar Yerleri ile ilgili işlemleri yürütmek, Sebze ve Meyve Ticareti ile iştigal eden meslek mensupları ile Hal Hakem Heyeti üyelerine ilişkin bilgileri ve Heyet Kararlarını Hal Kayıt Sistemine aktarmak,
- ✓ Kanun ve yönetmelikle belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,

Ticaret ve Sanayi Odaları

5174 Sayılı Yasa ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin kuruluş ve işleyişine ilişkin esasları düzenlemektedir.

İlimiz genelinde, Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası ile Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası olmak üzere toplam 2 (iki) Ticaret ve Sanayi Odası faaliyet göstermektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1527'nci maddesi ve Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik uyarınca, anonim şirketler genel kurullarını Bakanlığımızca yetkilendirilen Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından yapmaktadırlar.

Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası

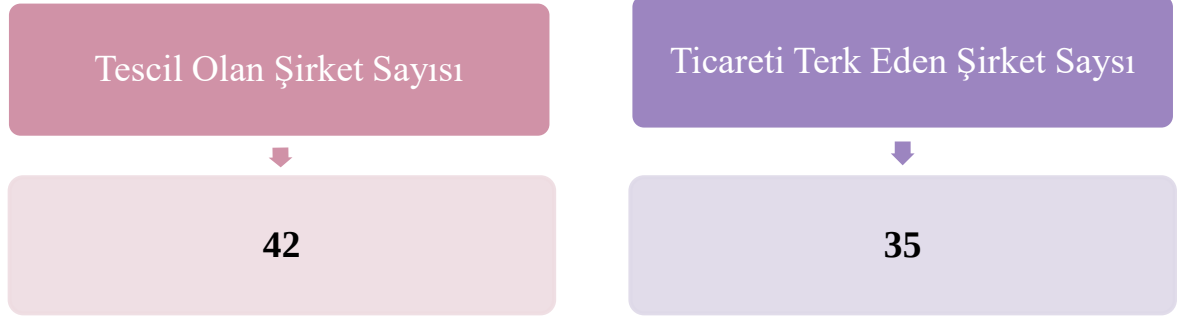
Çalışma alanı; Gümüşhane Merkez, Torul ve Kürtün ilçeleridir. 2024 yılı sonu itibariyle; 121 adet anonim şirket, 364 adet limitet şirket, 170 şahıs şirketi, 2 adet kolektif şirket, 1 adet komandit şirket, 56 adet kooperatif ve 3 adet diğer şirketler olmak üzere toplam 717 faal üyesi bulunmaktadır.

Gümüşhane Ticaret Odası Şirket Türleri

Firma Sayısı	Adedi
Anonim Şirketler	121
Limited Şirketler	364
Kolektif Şirketler	2
Gerçek Kişi Şirketleri	170
Kooperatif	56
Komandit Şirketler	1
Diğer Şirketler	3
Toplam	717

Tablo-10

2024 yılı sonu itibarıyla 42 şirketin kuruluşu, 35 şirketin terkinin gerçekleştirilmiştir.

Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odasının Meslek Gruplarına Göre Faal Üye Sayıları

Meslek Grubuna Göre Faal Üye Sayılarının Dağılımı			
Meslek Grubu	Gerçek Kişi	Tüzel Kişi	Toplam
1. Grup	6	24	30
2. Grup	15	118	133
3. Grup	68	113	181
4. Grup	21	69	90
5. Grup	20	43	63
6. Grup	26	76	102
7. Grup	14	104	117
Toplam	170	547	717

Tablo-11

Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası

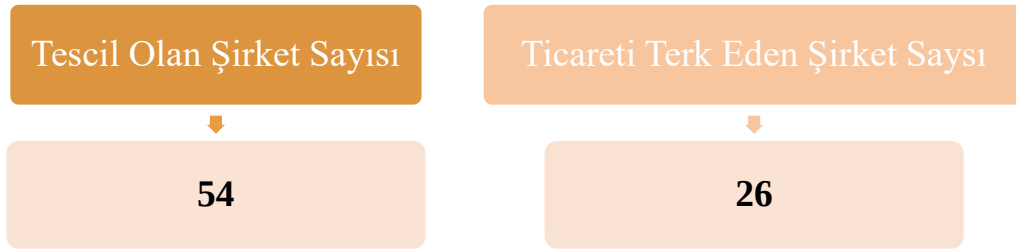
Çalışma alanı; Kelkit, Köse ve Şiran ilçeleridir. 62 adet anonim şirket, 244 adet limitet şirket, 244 şahıs şirketi, 1 adet kolektif şirket, 21 adet kooperatif ve 1 adet diğer şirketler olmak üzere, toplam 573 faal üyesi bulunmaktadır.

Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası Şirket Türleri

Türü	Adedi
Anonim Şirketler	62
Limited Şirketler	244
Kolektif Şirketler	1
Gerçek Kişi Şirketleri	244
Kooperatif	21
Diğer Şirketler	1
Toplam	573

Tablo-12

2024 yılı sonu itibarıyla 54 şirketin kuruluşu, 26 şirketin terkini gerçekleştirilmiştir.

Oda Üye Sayıları

ODA İSİMLERİ	ODA SAYISI	ÜYE SAYISI
Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası	1	717
Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası	1	573
Toplam	2	1.290

Tablo-13

Kelkit Ticaret ve Sanayi Odasının Meslek Gruplarına Göre Faal Üye Sayıları

Meslek Grubuna Göre Faal Üye Sayılarının Dağılımı			
Meslek Grubu	Gerçek Kişi	Tüzel Kişi	Toplam
1. GRUP	20	65	85
2. GRUP	117	76	193
3. GRUP	29	40	69
4. GRUP	15	34	49
5. GRUP	43	69	112
6. GRUP	18	47	65
Toplam	245	331	573

Tablo-14

Gümüşhane ve Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası Üyeleri Meslek Grubuna Göre Dağılımı

Grup	Faaliyet Alanı	Üye Sayısı	% Oranı
1.Grup	Tarım Orman Balıkçılık Madencilik ve Taş Ocakçılığı	118	9
2.Grup	İmalat Sanayi	324	25
3.Grup	İnşaat ve Gayrimenkul Faaliyetleri	250	19
4.Grup	Gıda Toptan ve Perakendeciler, Kasap Şarküteri, Sebze ve Meyve	138	11
5.Grup	Gıda Dışı Ürün Toptan ve Perakende	175	14
6.Grup	Ulaştırma ve Depolama	167	13
7.Grup	Konaklama, Hizmet, Bilgi ve İletişim, Finans Sigorta ve Bilimsel Teknik faaliyetler	118	9
Toplam		1.290	100

Tablo-15

Gümüşhane İl Genelinde Türlerine Göre Şirket Dağılımı

Türü	Adedi
Anonim Şirketler	183
Limited Şirketler	608
Kolektif Şirketler	3
Gerçek Kişi Şirketleri	414
Kooperatif	77
Komandit Şirketler	1
Diğer Şirketler	4
Toplam	1290

Tablo-16

Kurulan ve Kapanan Şirket Sayıları

Gümüşhane ve Kelkit Ticaret ve Sanayi Odaları verilerine göre 2024 yılında ilimizde 96 şirket kuruluşu, 61 şirketin ise kapanışı yapılmıştır.

İktisadi Faaliyet Kolları	Tescil Olunan	Ticareti Terk Eden
Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası	42	35
Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası	54	26
Toplam	96	61

Tablo-17

Coğrafi İşaretli Ürünler

Coğrafi işaret, tüketiciler için ürünün kaynağını, karakteristik özelliklerini ve ürünün söz konusu karakteristik özellikleri ile coğrafi alan arasındaki bağlantıyı gösteren ve garanti eden kalite işaretidir. Coğrafi işaret tescili ile kalitesi, gelenekselliği, yöreden elde edilen hammaddesi ile yerel niteliklere bağlı olarak belli bir üne kavuşmuş ürünlerin korunması sağlanır. Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile

özdeşleşmiş ürünü gösteren işarettir. Coğrafi işaretler, menşei adı ya da mahreç işareti olarak tescil edilir. Gıda, tarım, maden, el sanatları, sanayi ürünleri coğrafi işaret tesciline konu olabilir.

Coğrafi işaret tescilinin amacı; coğrafi işarete konu olan ürünün kalitesinin korunması, bilinen özellikte üretiminin sağlanması, coğrafi işarete konu olan yörede veya özellikte üretim yapanların korumadan öncelikli olarak yararlanmalarının sağlanması ve ülkenin milli ve kültürel değerlerinin korunmasıdır. Coğrafi işaret tescili ile tek bir üreticinin haklarından ziyade, tescil belgesinde yer alan hükümlere uygun üretimde bulunan ve pazarlamasında bulunan herkesin haklarını koruma altına alır. İlimizde 31.12.2024 tarihi itibarıyla **13 ürün için Coğrafi İşaret** alınmıştır.

Coğrafi İşaret Almış Ürünler			
No	Ürün Adı	Kurum	Tescil Tarihi
1	Gümüşhane Kömesi	Gümüşhane İl Özel İdaresi	2004
2	Gümüşhane Dut Pestili	Gümüşhane İl Özel İdaresi	2004
3	Gümüşhane Ekmeği	Gümüşhane İl Özel İdaresi	2017
4	Gümüşhane Sironu	Gümüşhane İl Özel İdaresi	2017
5	Kelkit Zilli Kilimi	Kelkit Kaymakamlığı	2019
6	Kürtün Araköy Ekmeği	Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası	2019
7	Gümüşhane Şeker Fasulyesi	Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası	2019
8	Kelkit Şeker Fasulyesi	Kelkit İlçesi Kuru Fasulye Üreticileri Birliği	2020
9	Gümüşhane Deleme Peyniri	Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası	2021
10	Gümüşhane Dölek Güveci	Gümüşhane Merkez Dölek Köyü Yard. ve Kültür Derneği	2021
11	Kelkit Keti	Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası	2021
12	Gümüşhane Kuşburnu Nektarı	Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası	2023
13	Şiran Kök Pekmezi	Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası	2024

Tablo-18

31.12.2024 tarihi itibariyle Gümüşhane İlinde **Coğrafi İşaret** Almış Ürünleri Gösterir Tablo

Coğrafi İşaretin Adı	Dosya Numarası	Başvuru Tarihi	Tescil Numarası	Tescil Tarihi	Türü	Başvuru Yapan/Tescil Ettiren	Durumu
Gümüşhane Kuşburnu Nektarı	C2022/000107	22.03.2022	1476	28.09.2023	Mahreç İşareti	Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli
Gümüşhane Deleme Peyniri	C2018/078	14.03.2018	694	17.03.2021	Mahreç İşareti	Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli
Gümüşhane Dut Pestili	C2004/002	23.01.2004	63	27.12.2004	Mahreç İşareti	Gümüşhane İl Özel İdaresi	Tescilli
Gümüşhane Dölek Güveci	C2019/229	30.12.2019	718	12.04.2021	Mahreç İşareti	Merkez Dölek Köyü Yard. ve Kültür Derneği	Tescilli
Gümüşhane Ekmeği	C2014/022	21.03.2014	221	27.10.2017	Mahreç İşareti	Gümüşhane İl Özel İdaresi	Tescilli
Gümüşhane Kömesi	C2004/001	23.01.2004	62	27.12.2004	Mahreç İşareti	Gümüşhane İl Özel İdaresi	Tescilli
Gümüşhane Sironu	C2014/023	21.03.2014	222	27.10.2017	Mahreç İşareti	Gümüşhane İl Özel İdaresi	Tescilli
Gümüşhane Şeker Fasulyesi	C2018/087	19.03.2018	472	03.12.2019	Menşei Adı	Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli
Kelkit Ketesi	C2020/210	29.07.2020	961	02.12.2021	Mahreç İşareti	Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli
Kelkit Zilli Kilimi	C2017/179	06.11.2017	437	21.06.2019	Mahreç İşareti	Kelkit Kaymakamlığı	Tescilli
Kelkit Şeker Fasulyesi	C2018/235	13.12.2018	479	02.01.2020	Menşei Adı	Kelkit İlçesi Kuru Fasulye Üreticileri Birliği	Tescilli
Kürtün Araköy Ekmeği	C2018/076	14.03.2018	449	04.09.2019	Mahreç İşareti	Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli
Şiran Kök Pekmezi	C2021/000514	13.12.2021	1559	11.03.2024	Mahreç İşareti	Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası	Tescilli

Tablo-19

Yöresel Ürünler

Gümüşhane Ekmeği
2017-Mahreç İşaretli

Gümüşhane Deleme Peyniri
2021-Mahreç İşaretli

Gümüşhane Sironu
2017- Mahreç İşaretli

Kelkit Zilli Kilimi
2019- Mahreç İşaretli

Gümüşhane Dut Pestili
2019- Mahreç İşaretli

Kelkit Ketesi
2019- Mahreç İşaretli

Kürtün Araköy Ekmeği
2019- Mahreç İşaretli

Gümüşhane Kömesi
2004-Mahreç İşaretli

Gümüşhane Şeker Fasulyesi
2019- Menşei Adı

Gümüşhane Dölek Güveci
2021-Mahreç İşaretli

Kelkit Şeker Fasulyesi
2020- Menşei Adı

Gümüşhane Kuşburnu
Nektarı 2023- Menşei Adı

Şiran Kök Pekmezi
2024-Mahreç İşaretli

31.12.2024 tarihi itibarıyla Gümüşhane İlinde Yöresel Ürünleri Gösterir Tablo

Gümüşhane ili Yöresel Ürünler ve Üretildiği Yerler			
Pestil	İl ve İlçeler	Kelkit Ketesi	Kelkit/Gümüşhane
Köme	İl ve İlçeler	Kelkit Döneri	Kelkit/Gümüşhane
Muska	İl ve İlçeler	Kelkit Kuru Fasulyesi	Kelkit/Gümüşhane
Sarma	İl ve İlçeler	Kelkit Balı	Kelkit/Gümüşhane
Tatlı	İl ve İlçeler	Şiran Ekmeği	Şiran/Gümüşhane
Siron	Merkez/Gümüşhane	Şiran Balı	Şiran/Gümüşhane
Göbek Elması	Merkez/Gümüşhane	Şiran Kuru Fasulyesi	Şiran/Gümüşhane
Gümüşhane Ekmeği	Merkez/Gümüşhane	Köse Balı	Köse/Gümüşhane
Şeker Fasulyesi	Merkez/Gümüşhane	Köse Fasulyesi	Köse/Gümüşhane
Gümüşhane Balı	Merkez/Gümüşhane	Torul Balı	Torul/Gümüşhane
Kürtün Balı	Kürtün/Gümüşhane	Araköy Ekmeği	Araköy/Kürtün
Şiran Kök Pekmezi	Şiran/Gümüşhane		

Tablo-20

İl Müdürlüğümüzce Katılım Sağlanan Şirket Genel Kurul Toplantı Sayıları

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1527'nci maddesi ve Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik uyarınca, anonim şirketler genel kurullarını Bakanlığımızca yetkilendirilen Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından yapmaktadırlar. 2024 yılı sonu itibarıyla 13 anonim şirketin genel kuruluna fiziki ortamda katılım sağlamıştır.

Sermaye Şirketlerinin Genel Kurulları

Anonim Şirket Genel Kurul İşlemleri	31.12.2024
Bakanlık Temsilcisi Gözetiminde Genel Kurul Yapan Anonim Şirketler	13

Tablo-21

İkinci El Motorlu Kara Taşıtı Ticareti

İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında, ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretinin takip ve kontrol edilebilmesi ve bu işle iştigal eden işletmelere yetki belgesi verilmesine ilişkin sürecin kolay ve hızlı şekilde yapılması sağlanmış, ayrıca kayıt dışı ticaret engellenmiştir. 31.12.2024 tarihi itibarıyla İl Müdürlüğümüzce yetkilendirilen işletme sayısı 33'dür. İptal edilen belge sayısı ise 1'dir.

Yetki Belgesi Verilen İşletme Sayısı

Yetki Belgesi Verilen İşletmeler			
Yıllar	Yetki Belgesi Başvuru Sayısı	Verilen Yetki Belgesi Sayısı	Yetki Belgesi İptal Sayısı
2019-2022	25	7	
2023	7	4	
2024	35	22	1
Toplam	67	33	1

Tablo-22

Taşınmaz Ticareti

Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında, 05.09.2018 tarihinde uygulamaya alınan Taşınmaz Ticareti Bilgi Sistemi (TTBS) ile taşınmaz ticaretinin takip ve kontrol edilebilmesi ve bu işle iştigal eden işletmelere yetki belgesi verilmesine ilişkin sürecin kolay ve hızlı şekilde yürütülerek bürokrasinin azaltılması amaçlanmaktadır. 31.12.2024 tarihi itibarıyla İl Müdürlüğümüzce yetkilendirilen emlakçı sayısı 14'e ulaşmıştır. 2024 yılı içerisinde 8 işletmeye Belge verilmiş 1 işletmenin belgesi ise iptal edilmiştir.

Yetki Belgesi Verilen İşletme Sayısı:

Taşınmaz Ticareti ile İştigal Eden İşletmelere Verilen Yetki Belgesi Sayısı			
Yıllar	Yetki Belgesi Başvuru Sayısı	Verilen Yetki Belgesi Sayısı	Yetki Belgesi İptal Sayısı
2019-2022	3	3	
2023	5	3	
2024	18	8	1
Toplam	26	14	1

Tablo-23

Kuyum Ticareti

Kuyum Ticareti Hakkında Yönetmelik uyarınca, perakende kuyum ticaretinin takip ve kontrolünün sağlanmasını teminen oluşturulan Kuyum Ticareti Bilgi Sistemi (KTBS) 23.09.2021 tarihinde uygulamaya alınmıştır.

31.12.2024 tarihi itibarıyla İl Müdürlüğümüzce yetkilendirilen kuyumculuk işletmesi sayısı 14'e ulaşmıştır.

Yetki Belgesi Verilen İşletme Sayısı:

Kuyum Ticareti ile İştigal Eden İşletmelere Verilen Yetki Belgesi Sayısı		
Yıllar	Yetki Belgesi Başvuru Sayısı	Verilen Yetki Belgesi Sayısı
2019-2022	14	13
2024	1	1
Toplam	15	14

Tablo-24

Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi (TİSS)

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik kapsamında Bakanlığımız internet sitesi üzerinden kolay ve etkin bir şekilde şikâyet başvurusu yapılmasına olanak sağlayan Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi (TİSS) kurularak bu sistemin e-Devlet sistemine entegrasyonu tamamlanmıştır.

2024 yılı sonu itibarıyla 55 şikâyet başvurusu yapılmıştır. Şikâyetlerin yaklaşık %44 'ünü SMS, %51'ini sesli arama ve %5'ini ise e-posta başvuruları oluşturmaktadır.

Şikâyet Türlerine Göre Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sayıları:

Şikâyet Türü	2024 İşlem Sayısı	Ceza
E-Posta	3	0
Sesli Arama	28	0
SMS	24	10.296,75
Toplam Başvuru Sayısı	55	10.296,75

Tablo-25

Hal Kayıt ve Yaş Meyve ve Sebze Hizmetleri

rüsüm oranları yeniden düzenlenmiştir.

5957 sayılı kanunun amacı; tüketicinin kaliteli, güvenilir, sağlıklı ve uygun fiyatlı mal temin edebilmesi, gıda güvenilirliğinin sağlanması, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesi, rekabetçi yapının sağlanması, kayıt dışılığın önlenmesi, maliyetlerin düşürülmesi, tedarik, dağıtım ve satışta etkinliğin sağlanması, üreticinin emeğinin karşılığını alabilmesi, toptancı halleri ve pazar yerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulması ve işletilmesidir. Kanunla,

Sebze ve meyve ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenilirliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılmasını sağlamak, toptancı hali içinde veya dışında işlem gören sebze

ve meyvelere ilişkin bilgileri elektronik ortamda tutmak, izlemek ve duyurmak, meslek mensupları ile diğer ilgilileri kayıt altına almak, bunlara yönelik veri tabanı oluşturmak ve toptancı halleri arasında ortak bilgi paylaşımını ve iletişimi sağlamak amacıyla, Bakanlığımız bünyesinde elektronik ortamda kurulan ve internet tabanlı çalışan merkezi Hal Kayıt Sistemi kapsamında, ilimizde 22 adet firmanın bu sisteme kaydı yapılmıştır.

Hal Kayıt Sistemin Kayıtlı Firma Sayısı

Yıllar	2024
Üretici Örgütler	3
Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Firma Sayısı	22

Tablo-26

HKS’ de 2024 yılı aralık ayı sonu itibarıyla sistemde kayıtlı gerçek ve tüzel kişilerden oluşan 22 kullanıcı bulunmaktadır.

Hal Hakem Heyeti

5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna istinaden Bakanlığımızca hazırlanan Hal Hakem Heyetleri ve Toptancı Hal Konseyi Hakkında Yönetmeliğin 4’üncü ve 6’ıncı maddeleri kapsamında ilimizde dokuz asıl üye ve dokuz yedek üyeden oluşan Hal Hakem heyeti oluşturulmuştur.

Hal hakem heyeti, üreticiler ile meslek mensupları arasında veya meslek mensuplarının kendi aralarında ortaya çıkan uyuşmazlıklara çözüm bulmakla görevli ve yetkilidir. 01.01.2024-31.12.2024 tarihleri arasında değeri 616.278,55 TL’ nin altında bulunan uyuşmazlıklarda hal hakem heyetine başvuru zorunludur.

Banka Şube Sayıları

Gümüşhane il merkezi ve ilçesinde 9 bankaya ait toplam 20 farklı şube hizmet vermektedir. En çok şubesi olan ilk 5 banka sırasıyla, 6 şube ile Ziraat Bankası, 5 şube ile Halk Bank, 2 şube ile İş Bankası, 2 şube ile Vakıfbank, 1 şube ile Denizbank şeklindedir.

Merkez İlçede Bulunan Banka Şube Sayısı	: 9 adet
Kelkit İlçesinde Bulunan Banka Şube Sayısı	: 4 adet
Köse İlçesinde Bulunan Banka Şube Sayısı	: 1 adet
Kürtün İlçesinde Bulunan Banka Şube Sayısı	: 2 adet
Şiran İlçesinde Bulunan Banka Şube Sayısı	: 2 adet
Torul İlçesinde Bulunan Banka Şube Sayısı	: 2 adet

Banka Şubeleri

Banka	Şube Adı
Akbank T.A.Ş.	Gümüşhane
Denizbank A.Ş.	Gümüşhane
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	Kelkit/Gümüşhane Şubesi
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	Köse/Gümüşhane Şubesi
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	Kürtün/Gümüşhane Şubesi
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	Gümüşhane Şubesi
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	Şiran/Gümüşhane Şubesi
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	Torul/Gümüşhane Şubesi
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	Gümüşhane
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	Kelkit Şubesi/Gümüşhane
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	Kürtün Gümüşhane Şubesi
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	Gümüşhane Şubesi
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	Şiran Gümüşhane Şubesi
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	Torul Şubesi/Gümüşhane
Türkiye İş Bankası A.Ş.	Kelkit/Gümüşhane
Türkiye İş Bankası A.Ş.	Gümüşhane
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	Kelkit Gümüşhane Şubesi
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	Gümüşhane Şubesi
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	Gümüşhane Şubesi
Kuveyt Türk Gümüşhane Şubesi	Gümüşhane Şubesi

Tablo-27

Aşağıdaki tablo incelendiğinde Gümüşhane il ve ilçelerinde 20 banka şubesini bulunmaktadır. Şubeye düşen nüfus sayısı ise 7.426 kişidir. Kişi başına nakdi kredi 60.717,85 TL. kişi başı takipteki alacak ise 813,88 TL. Kişi başı tasarruf mevduatı 55.375,34 TL. iken kişi başı toplam mevduat 62.407,20 TL. dir.

Yıl	Ay	Şehir	Grup	Yurtiçi Şube Sayısı	Şubeye Düşen Nüfus	Kişi Başı Nakdi Kredi	Kişi Başı Takipteki Alacak	Kişi Başı Tasarruf Mevduatı	Kişi Başı Toplam Mevduat
2024	12	GÜMÜŞHANE	SEKTÖR	20	7.426	60717,85	813,88	55375,34	62407,20

Tablo-28

Yıl	Ay	Şehir	Grup	Yurtiçi Şube Sayısı	Şubeye Düşen Nüfus	Kişi Başı Nakdi Kredi	Kişi Başı Takipteki Alacak	Kişi Başı Tasarruf Mevduatı	Kişi Başı Toplam Mevduat
2024	12	GÜMÜŞHANE	Mevduat	19	7.817	55972,28	809,34	50621,88	57269,92
			Kalkınma-Yatırım	0	0	758,60	0,00	0,00	0,00
			Katılım	1	148.539	3986,96	4,54	4753,46	5137,28
			Yabancı	3	49.513	14502,90	270,87	8330,12	9020,76
			Kamu	13	11.426	34458,40	295,60	36915,14	42581,54
			Yerli Özel	4	37.134	11756,54	247,41	10130,08	10804,89

Tablo-29

Tasarruf Mevduatı

Yıl	Ay	Şehir	Grup	Tasarruf Mevduat ı	Tasarruf Mevduat ı (TL)	Tasarruf Mevduat ı (DTH)	Diğer Mevduat	Diğer Mevduat (TL)	Diğer Mevduat (DTH)	Toplam Mevduat
2024	12	GÜMÜŞHANE	SEKTÖR	8.225.398	4.425.475	3.799.923	1.044.505	929.877	114.628	9.269.903
			Mevduat	7.519.324	4.103.675	3.415.649	987.492	875.515	111.977	8.506.816
			Katılım	706.074	321.800	384.274	57.013	54.362	2.651	763.087
			Yabancı	1.237.348	679.682	557.666	102.587	94.778	7.809	1.339.935
			Kamu	5.483.338	2.896.832	2.586.506	841.682	744.299	97.383	6.325.020
			Yerli Özel	1.504.712	848.961	655.751	100.236	90.800	9.436	1.604.948

Tablo-30

Krediler

Yıl	Ay	Şehir	Grup	Taşıt Kredisi	Konut Kredisi	Kredili Mevduat Hesabı	Diğer Tüketici Kredileri	Bireysel Kredi Kartları	Takipte ki Taşıt Kredisi	Takipte ki Konut Kredisi	Takipte ki Diğer Tüketici Kredileri
2.024	12	GÜMÜŞHANE	SEKTÖR	66.309	367.670	584.595	1.078.990	1.929.624	198	450	47.070
			Katılım	16.207	38.910	301	12.023	11.427	0	0	268
			Mevduat	50.102	328.760	584.294	1.066.967	1.918.197	198	450	46.802
			Kamu	29.871	235.460	319.506	401.263	789.677	7	195	14.554
			Yabancı	20.179	52.524	117.259	311.709	516.134	0	0	16.284
			Yerli Özel	16.259	79.686	147.830	366.018	623.813	191	255	16.232

Tablo-31

Altın

Yıl	Ay	Şehir	Grup	Altın Kredileri	Altın Mevduatı-Gerçek Kişi	Altın Mevduatı-Tüzel Kişi	Toplam Altın Mevduatı
2.024	12	GÜMÜŞHANE	SEKTÖR		1486224	53930	1540154
			MEVDUAT	0	1.305.252	52.539	1.357.791
			KATILIM	0	180.972	1.391	182.363
			YABANCI	0	236.877	1.394	238.271
			KAMU	0	1.040.917	49.299	1.090.216
			YERLİ ÖZEL	0	208.430	3.237	211.667

Tablo-32

Mevduat Oranları

Yıl	Ay	Şehir	Grup	Toplam Nakdi Kredi Toplam Mevduat Oranı	Toplam Nakdi Kredi Tasarruf Mevduatı Oranı	Takipteki Alacaklar Toplam Nakdi Kredi Oranı
2024	12	GÜMÜŞHANE	MEVDUAT	99,15	112,17	1,43
			KALKINMA VE YATIRIM	0,00	0,00	0,00
			KATILIM	77,70	83,97	0,11
			YABANCI	163,78	177,35	1,83
			KAMU	81,62	94,15	0,85
			YERLİ ÖZEL	111,10	118,50	2,06

Tablo-33

Çek kullanımı

İlimizde 2024 Yılı İçerisinde Ödenen Çek Tutarlarının Aylara Göre Dağılımı

İbrazında Ödenen Çek Tutarlarının Aylık Dağılımı (Bin TL) (2024)													
İl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
Gümüşhane	235.575	168.308	123.713	246.704	248.966	172.303	410.526	189.744	442.141	314.529	192.743	444.624	3.066.163

Tablo-34

İlimizde, 2024 yılı içerisinde karşılıksız olarak işlem gören çeklerin aylara göre dağılımını gösteren tablodaki bilgiler Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'nin internet sitesinden alınmıştır.

İbrazında Ödenen Çek Sayılarının İle Göre Dağılımı (2024)													
İl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
Gümüşhane	2.205	1.338	850	2.049	1.642	900	2.609	898	2.553	1.740	878	2.546	20.208

Tablo-35

2024 yılı itibariyle Gümüşhane'deki ATM sayısı 60, POS sayısı 3.479 ve üye iş yeri sayısı 4.512'dir. İlde bankacılık sektöründe toplam 165 kişi çalışmaktadır. Şube başına müşteri sayısı 7.242'dir.

Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'na göre kurulan odalar tarafından aralarında birlik ve dayanışma kurmak ve kuruluşun gelişmesini sağlamak maksadıyla kurulan tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır.

Oda ve Birlikler, 4 (dört) yılda bir yapılan genel kurullarında Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulundan oluşan yetkili kurullarını seçerler.

Birlikler ilave olarak Disiplin Kurulunu ayrıca seçer.

İl Müdürlüğümüzün Esnaf ve Sanatkârlarla İlgili İş ve İşlemleri

- Esnaf ve Sanatkâr Odalarının kuruluş taleplerini incelemek ve kuruluş belgelerini Bakanlığa göndermek,
- 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 47 inci maddesi çerçevesinde genel kurul toplantıları ile ilgili işlemleri yerine getirmek, genel kurullarda Bakanlık Temsilcisi görevlendirme işlerini yapmak,
- Valilikçe yapılacak Esnaf ve Tacir ayrımı Komitesinin sekretaryasını yürütmek,
- 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 64 üncü maddesine göre il ve ilçelerde oluşturulacak mutabakat komitelerince alınan kararları Bakanlığa bildirmek,
- 5362 sayılı kanuna göre Esnaf Odaları ile ilgili şikâyetlerin ön incelemelerini yapmak, yönetici, denetici ve ilgililerden bilgi belge istemek ve Bakanlığa bildirmek,
- Odalarca belirlenen fiyat tarifelerine ilgili kuruluşlarca yapılacak itiraz işlemlerinin sekretaryasını yürütmek,

Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kuruluşları

Kuruluş İşlemleri

Oda kuruluş işlemleri “5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun “Odaların kuruluşu” başlıklı 4'üncü maddesine göre yürütülmektedir. Buna göre, Odalar, oda kurulmak istenen yerde çalışmakta olan sanat, hizmet ve meslek sahipleri ile esnaftan en az beş yüz kişinin isteği ve Bakanlığımızın izni ile kurulur. 2024 yılında ilimizden Bakanlığımıza yeni oda kuruluşu başvurusu ileilmemiştir.

İldeki Esnaf ve Sanatkâr Odaları

İlimizde bir esnaf ve sanatkarlar odaları birliği mevcuttur. Birlik Başkanı Yasin ZENGİN'dir. Birlikler il merkezlerinde kurulmaktadır. Birliğin çalışma bölgesi bulunduğu ilin idari sınırlarıdır. Her oda, çalışma bölgesindeki esnaf ve sanatkar odaları birliğine kayıt olmak zorundadır. Birliklerin kuruluş amacı; ildeki esnaf ve sanatkarlar odaları arasındaki dayanışmayı temin etmek ve bu odaların il genelinde iş birliği ve ahenk içerisinde çalışmalarını ve gelişmelerini sağlamak ve o ilin esnaf ve sanatkarlarını temsil etmektir. Odalar Birliğine bağlı on üç esnaf ve sanatkar odası bulunmaktadır.

İlimizde, Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğine bağlı 5 Esnaf ve Sanatkârlar Odası, 4 Şoförler ve Otomobilciler Odası, 1 Bakkallar ve Manifaturacılar Odası, 1 Otelciler Kahveciler Lokantacılar ve İşçileri Odası, 1 Kamyoncular, Otomobilciler ve Şoförler Odası ve 1 Esnaf ve Sanatkârlar

Şoförler ve Otomobilciler Odası olmak üzere toplam on üç oda bulunmakta olup, 31.12.2024 tarihi itibarıyla bu odalara kayıtlı 4.110 esnaf ve sanatkâr bulunmaktadır.

Oda İsimleri	Oda Sayısı	Üye Sayısı
Gümüşhane Esnaf Sanatkârlar Odaları	4	1.350
Kelkit Esnaf ve Sanatkârlar Odaları	2	1059
Şiran Esnaf ve Sanatkârlar Odaları	2	457
Köse Esnaf ve Sanatkârlar Odaları	2	231
Torul Esnaf ve Sanatkârlar Odaları	2	428
Kürtün Esnaf ve Sanatkârlar Şoförler ve Oto. Odası	1	585
Toplam	13	4.110

Tablo-36

Oda Genel Kurulları

Esnaf ve Sanatkâr Odalarının Genel Kurulları 01.01.2022-31.03.2022 tarihleri arasında, Esnaf ve Sanatkâr Odaları Birliğinin Genel Kurulu ise 06.05.2022 tarihinde Müdürlüğümüz gözetiminde yapılmıştır.

Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanı kayıtlarına göre odaların üye sayısına bakıldığında, 31.12.2024 tarihi itibarıyla;

Oda Adı	İl/İlçe	Erkek	Kadın	Toplam
Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Gümüşhane	432	92	524
Kamyoncular Otomobilciler ve Şoförler Odası	Gümüşhane	337	17	354
Manifaturacılar ve Bakkallar Odası	Gümüşhane	206	70	276
Otelciler Kahveciler Lokantacılar ve İşçileri Odası	Gümüşhane	169	27	196
Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Kelkit	731	111	842
Şoförler Esnaf Odası	Kelkit	206	11	217
Şoförler ve Otomobilciler Odası	Köse	85	2	87
Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Köse	128	16	144
Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Şiran	288	60	348
Şoförler ve Otomobilciler Odası	Şiran	103	6	109
Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Torul	254	32	286
Motorlu Kara Nakil Vasıtaları Esnaf Odası	Torul	137	5	142
Esnaf ve Sanatkârlar Şoförler ve Otomobilciler Odası	Kürtün	496	89	585
Toplam		3572	538	4110

Tablo-37

İlimizde bulunan 4110 esnaftan 3.572'ü erkek, 538'i ise kadındır. Buna göre esnafın %87'si erkeklerden %13'ü ise kadınlardan oluşmaktadır. Gümüşhane ilinde bulunan odaların üye sayılarına göre bir odanın üye sayısının yüzün altında olduğu diğer on iki odanın ise üye sayıları yüzün üstünde olduğu görülmektedir.

- ✓ Üye sayısı 100'ün altında 1,
- ✓ Üye sayısı 100-200 arasında 4,
- ✓ Üye sayısı 201-300 arasında 3,
- ✓ Üye sayısı 301-400 arasında 2,
- ✓ Üye sayısı 401 ve yukarısı 3 esnaf ve sanatkâr odası bulunmaktadır.

Üye Sayısına Göre İlk Beş Oda

Oda İsmi	Üye Sayısı
Kelkit Esnaf ve Sanatkârlar Odası	792
Kürtün Esnaf ve Sanatkârlar Şoförler ve Otomobilciler Odası	566
Gümüşhane Sanatkârlar Odası	514
Şiran Esnaf ve Sanatkârlar Odası	356
Gümüşhane Kamyoncular Otomobilciler ve Şoförler Esnaf Odası	354

Tablo-38

Esnaf ve Sanatkârlar Oda Sayıları

İlimizde bulunan 13 esnaf ve sanatkârlar odasından dördü il merkezinde, dokuzu ise ilçelerimizde kurulu bulunmaktadır.

Esnaf ve Sanatkâr Odası	5
Şoförler ve Otomobilciler Odası	5
Manifaturacılar ve Bakkallar Esnaf Odası	1
Otelciler Kahveciler Lokantacılar ve İşçileri Esnaf Odası	1
Esnaf ve Sanatkârlar Şoförler ve Otomobilciler Odası	1
Toplam	13

Tablo-39

Sanatkârlarımıza İlişkin Sayısal Bilgiler

	Toplam Sayı
Esnaf ve Sanatkârlar Üye Sayıları	4110
Esnaf ve Sanatkârlar İşyeri Sayısı	4398
Esnaf ve Sanatkâr Oda Sayıları	13
Birlik Sayısı	1

Tablo-40

İlimizde kurulu bulunan 13 esnaf ve sanatkâr odasından 4 adedi il merkezinde, 9 adedi ise ilçelerimizde kurulu bulunmaktadır. Esnaf ve sanatkâr sayısının son birkaç yılda inişli çıkışlı bir seyir izlediği ve bazı esnaf ve sanatkâr meslek gruplarındaki esnaf ve sanatkâr sayısı çeşitli nedenlerle giderek azalmaktadır. Bunun temel nedenlerinin başında, esnaf ve sanatkârlarımızın kısıtlı sermayesi ve rekabet güçlerinin yetersizliği ile haksız rekabetle karşı karşıya kalmış olmaları olarak karşımıza çıkmaktadır.

İlçelere Göre Esnaf Sayıları

İlçe	Esnaf sayısı
Merkez	1350
Kelkit	1059
Kürtün	585
Şiran	457
Torul	428
Köse	231

Tablo-41

İlimizdeki esnaf ve sanatkârın %33'ü merkezde, %26'sı Kelkit ilçesinde, %11'i Şiran ilçesinde, %6'ü Köse ilçesinde, %10'u Torul ilçesinde ve %14'ü Kürtün ilçesindedir.

2024 yılı aralık ayı sonu itibariyle ilçelere göre esnaf, işyeri sayıları ve bunların nüfusa oranını incelediğimizde aşağıdaki noktalar dikkat çekmektedir.

Esnaf ve İşyeri Sayıları

İli	Esnaf Sayısı	İşyeri Sayısı	İl Nüfusu	Esnaf/ Nüfus	Oda Sayısı
Gümüşhane	4110	4.398	148.539	%2,76	13

Tablo-42

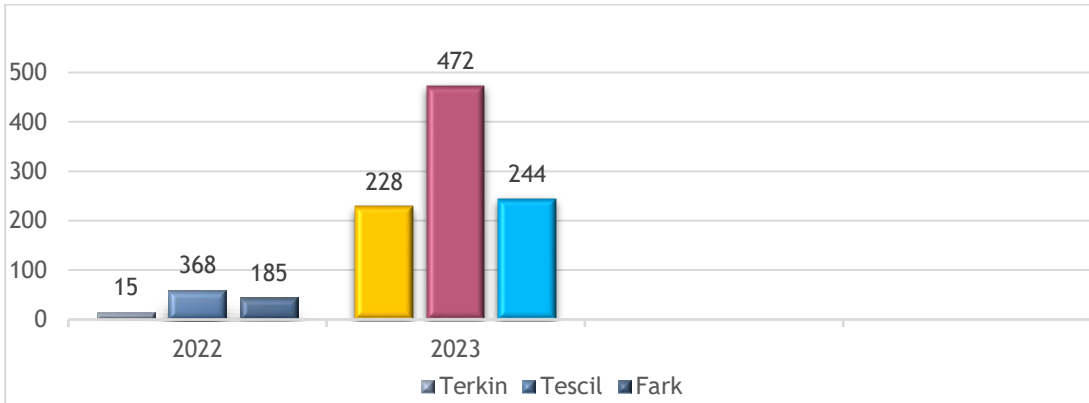
İlimizde 4110 esnaf ve 4398 işyeri mevcut olup, bazı esnafların iki işletmesi bulunmaktadır. İlimiz esnaf ve sanatkarlarının il nüfusuna oranı ise %2,76' dır.

2024 Yılı İçerisinde Meslek Bazında Tescil/Terkin Sayıları

Esnaf ve sanatkârın faaliyette bulunduğu iş kollarında 2024 yılı içerisinde 483 tescil ve 176 terkin işlemi yapılmıştır

İşlem Türü	İşlem Sayısı (2024)
Tescil	431
Tadil	22
Terkin	176

Tablo-43

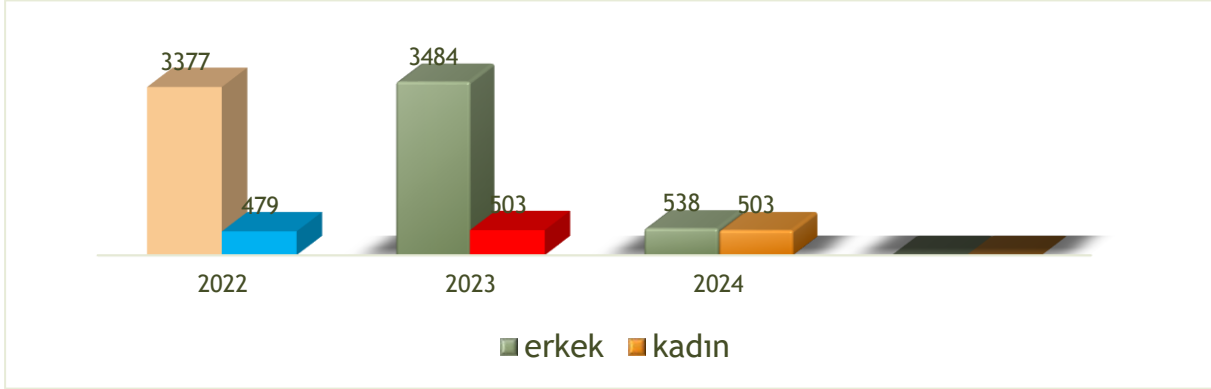
Grafik-5

Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	2023 Yılı		2024 Yılı	
	Sayı	Oranı %	Sayı	Oranı %
Erkek	3484	87	3572	87
Kadın	503	13	538	13

Tablo-44

İlimizde esnaf ve sanatkârların toplamı 4.110 kişi olup, esnaf ve sanatkârlarımızın %13'lük kısmını kadınlar, %87'lik kısmını ise erkekler oluşturmaktadır. İlimiz genelinde 538 kadın esnaf; 3.572 erkek esnaf ve sanatkâr bulunmaktadır. 2024 yılına bakıldığında 2023 yılına göre erkek ve kadın esnaf sayısının artışı görülmekte olup, 2024 yılı içerisinde 88 erkek esnafın, 35 kadın esnafın artışı görülmektedir.

Grafik-6

Ahilik Haftası Kutlamaları

Ahilik Haftası Kutlamaları 13.08.2008 tarihli ve 26966 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ve 17.03.2015 tarihli ve 29298 sayılı Resmî Gazete ile değiştirilen “Ahilik Haftası Kutlamaları Yönetmeliği” hükümlerine göre yürütülmekte olup, bu yıl ki Ahilik Haftası Kutlamaları Merkez Yürütme Kurulunda alınan karar uyarınca tüm illerde ve Gümüşhane’de 23-29 Eylül 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Sayın Valimiz tarafından haftanın anlam ve önemini belirten konuşmalar yapılmıştır. (23-29 Eylül) tarihleri arasında gerçekleştirilen Ahilik Haftası boyunca İl Müdürlüğümüz ve Etnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği Başkanınca tüm esnaf ve sanatkârlar odaları, kredi ve kefalet kooperatifleri ve en çok üyesi bulunan motorlu taşıyıcı kooperatifleri ziyaret edilerek odaların en yaşlı üyelerine günün anısına hazırlanan plaketler takdim edilmiştir

- Bakanlıkça verilen yetki çerçevesinde, kooperatif kuruluşlarına ve anasözleşme değişikliklerine izin vermek, izin verilen kooperatiflerle ilgili bilgileri düzenli olarak Bakanlığa bildirmek, kooperatiflerin kuruluş ve işleyişleri ile ilgili her türlü dosyalama ve arşivleme hizmetlerini yürütmek,
- 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre kooperatif genel kurul toplantılarına Bakanlık Temsilcisi görevlendirmek,
- Kooperatifler ve Üst Kuruluşların yönetim kurulu üyeleri ile genel müdürlerinin mal bildirimi ile ilgili işlemleri yürütmek,
- 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre yapılan şikâyetlerle ilgili inceleme işlemlerini yürütmek,
- Kanuni süresinde genel kurullarını yapmayan ve diğer yasal zorunluluklarını yerine getirmeyen kooperatiflerin yöneticileri hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunmak,
- Bakanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde, kooperatifleri ve üst kuruluşlarına yol göstermek ve çalışmalarında yardımcı olmak amacıyla eğitim ve benzeri faaliyetlerde bulunmak.

Kooperatifçilik

Kooperatifler ortak ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaç ve istekleri müşterek sahip olunan ve demokratik olarak kontrol edilen bir işletme yoluyla karşılamak üzere gönüllü olarak bir araya gelen insanların oluşturduğu özerk bir teşkilattır. (Uluslararası Kooperatifler Birliği) Kooperatifler, toplumsal kalkınmayı geliştiren ve ticari işletmeler için temel sağlayan özgün bir modele dayanmaktadırlar. Bu işletmeler aşağıdaki özellikleri bünyesinde barındırırlar:

- ✓ Ortakların sahipliği, ortaklarına hizmet etme ve ortaklarınca yönetilme,
- ✓ Kendi kendine yetme, kendi kendine sorumluluk, demokrasi, eşitlik, adalet ve dayanışma birlik,
- ✓ İlkelere dayalı işletmecilik,

Kuruluş İzin İşlemleri

1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre, İl Müdürlüğümüz görev alanında yer alan kooperatiflerin kuruluş ve anasözleşme değişiklikleri işlemleri için İl Müdürlüğümüzden izin alınması gerekmektedir. 2024 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzce kuruluşuna izin verilen 3 (üç) kooperatifin kuruluşuna izin işlemleri gerçekleştirilmiş ve işlemler Kooperatif Bilgi Sistemi'ne (KOOPBİS) işlenmiştir.

2024 Yılı ilk Altı Ayı İçerisinde Kuruluşuna İzin Verilen Kooperatifler	
Bakanlığımızca Kuruluşuna İzin Verilen	İl Müdürlüğümüzce Kuruluşuna İzin Verilen
-	➤ S.S. Albatros Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi ➤ S.S. Kürtün Örümcek Ormanları Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Koop. ➤ S.S. 29 Şiran Karayolu Yük Taşıma Kooperatifi

Tablo-45

Mevzuat gereği kooperatiflerin olağan genel kurul toplantıları 30 haziran tarihine kadar bitirilmesi gerektiğinden, 2024 yılı içerisinde kooperatiflerin Genel Kurullarına Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesi yapılmıştır. İlimizde kooperatif üst birliği bulunmamakta, il ve ilçelerimizdeki

Esnaf ve Sanatkâr Kredi ve Kefalet Kooperatiflerimiz Trabzon’ da bulunan 30. Bölge Birliği üyesi olarak hizmetlerini sürdürmektedirler.

Kooperatif Sayıları

31.12.2024 tarihi itibarıyla İlimizde 6 Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi, 2 İşletme Kooperatifi, 19 Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi, 7 Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, 1 Turizm Geliştirme Kooperatifi, 1 Taşıma ve İşletme Kooperatifi olmak üzere, toplam 36 kooperatif bulunmaktadır.

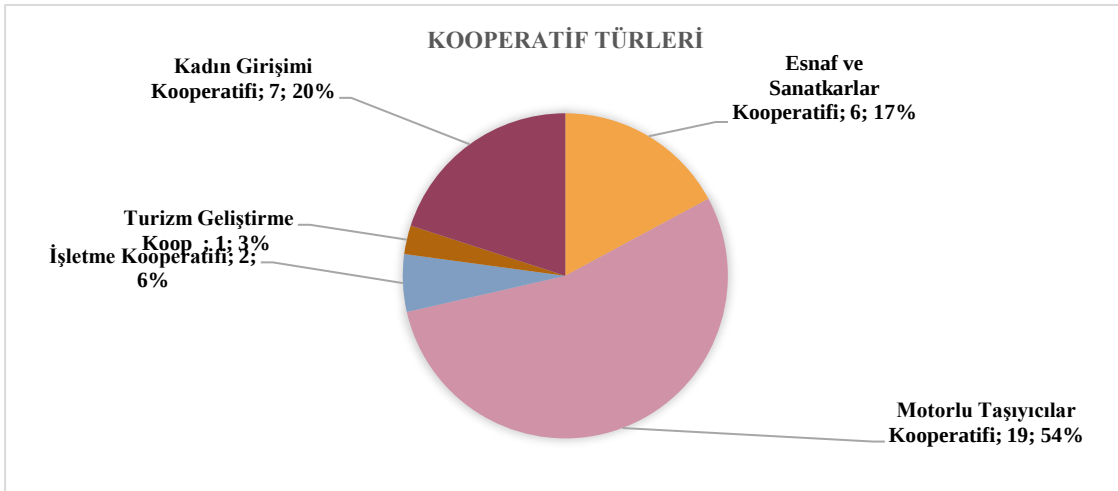
İlimizde Kurulu Bulunan Kooperatiflere İlişkin Sayısal Veriler

Kooperatifin Adı	2024	
	Adet	Üye sayısı
Esnaf ve San. Kredi ve Kefalet Kooperatifi	6	3158
İşletme Kooperatifi	2	14
Taşıma ve İşletme Kooperatifi	1	7
Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	19	385
Turizm Geliştirme Kooperatifi	1	7
Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	7	80
Toplam	36	3.651

Tablo-46

İl Müdürlüğümüz verilerine göre ilimizde 5 farklı konuda faaliyet gösteren 36 kooperatif ve bu kooperatiflerin 3.651 ortağı bulunmaktadır.

Kooperatiflerin Türlerine Göre Dağılımı

Grafik-7

Kooperatif Genel Kurullarına Bakanlık Temsilcisi Görevlendirmesi:

İl Müdürlüğümüzce 2024 yılı içerisinde 32 kooperatifin genel kuruluna Bakanlık Temsilcisi görevlendirilmiştir

Kooperatif Genel Kurul Toplantıları

Kooperatif İşlemleri	2024
Bakanlıkça Kurulan Kooperatifler	0
İl Müdürlüğümüzce Kurulan Kooperatifler	3
Genel Kurul Yapan Kooperatifler	32
Olağanüstü Genel Kurul Yapan Kooperatifler	0
Genel Kurul Yapmayan Kooperatifler	1
Tasfiye Halindeki Kooperatifler	1
Kapanan Kooperatifler	1
Savcılığa Verilen Kooperatifler	1

Tablo-47

Kooperatiflerin Sayısal Görünümü

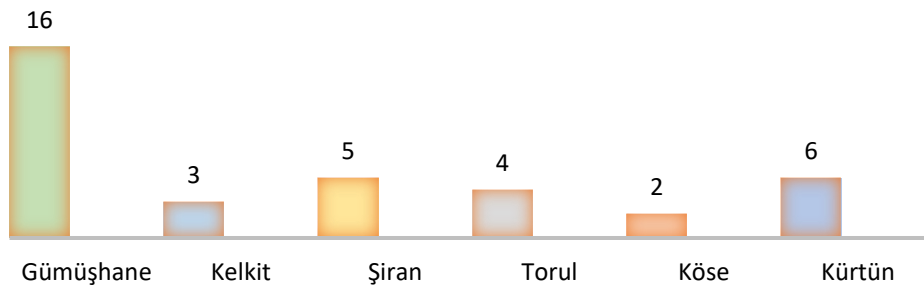
İlçelere Göre Kooperatif Sayıları

Kooperatifin Adı	Gümüşhane	Kelkit	Şiran	Torul	Kürtün	Köse	Toplam
Esnaf ve San. Kredi ve Kefalet Kooperatifi	1	1	1	1	1	1	6
Taşıma ve İşletme Kooperatifi	0	0	1	0	0	0	1
İşletme Kooperatifi	2	0	0	0	0	0	2
Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	10	1	2	2	3	1	19
Turizm Geliştirme Kooperatifi	1	0	0	0	0	0	1
Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	2	1	1	1	2	0	7
Toplam	16	3	5	4	6	2	36

Tablo-48

Tabloda da görüldüğü üzere kooperatiflerin merkez ve ilçelere göre dağılımında merkez ilçe 16, Kelkit ilçesinde 3, Torul ilçelerinde 4, Şiran ilçesinde 5, Kürtün ilçesinde 6 ve Köse ilçesinde 2 olmak üzere 36 kooperatif mevcuttur. Faaliyet alanına göre en fazla sayıdaki kooperatif 19 sayısı ile motorlu taşıyıcılar kooperatifleri, bunu sırasıyla 7 sayısıyla kadın girişimi üretim ve işletme kooperatifleri, 6 esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri, 2 işletme kooperatifi, 1 taşıma ve işletme kooperatifi ve 1 turizm geliştirme kooperatifi izlemektedir.

Kooperatiflerin İlçelere Göre Dağılımı

Grafik-8

Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifleri

Kooperatifçilik ilkeleri ve değerlerinin tesis edilmesi ve yayılmasını müteakip kadınlar dünya genelinde kooperatiflerde giderek daha fazla oranda kendilerine yer bulmuşlardır. Kadınların kooperatiflerden elde ettikleri en önemli fayda; düzgün bir gelir elde edebilecekleri, iş güvencesine sahip ve kalıcı bir işlerinin olmasıdır. Bugün dünya çapında en önemli sorunların başında yoksulluğun giderek artması gelmektedir. Kadınların, yoksulluktan en çok etkilenen gruplar arasında yer alması nedeni ile yoksullukla mücadelede de kadın kooperatiflerinin önemi bir kat daha artmaktadır.

Kadın Kooperatifi olarak il merkezinde üç (Gümüşeller Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, Gümüş Kale Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, Albatros Kadınlar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi), Kelkit ilçesinde bir (Kasaba Atölyesi Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi), Şiran ilçesinde bir (Şiran Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi), Kürtün ilçesinde iki (Kürtün Almıla Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi ve Örümcek Ormanları Kadınlar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi) olmak üzere toplam 7 (yedi) kadın kooperatifi bulunmaktadır.

Kooperatifin Adı (2024)	Adet	Üye sayısı
Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	7	80

Tablo-49

Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İş birliği Protokolü" uygulama esasları kapsamında İl Müdürlüğümüz personeli Şef Emrah BALABAN tarafından Gümüşhane Üniversitesi öğrencileri ile coğrafi işaretli ürünlerimiz pestil ve köme üretiminde çalışan kadınlara kadın kooperatiflerine ilişkin bilgilendirme yapılarak Bakanlığımızca sağlanan hibe destekleri konusunda bilgi verildi.

Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES)

Kooperatif ve üst kuruluşlarının üretim ve istihdama katkısı olacak yatırım projelerinin desteklenmesi, faaliyetlerinde etkinlik ve verimliliğin sağlanması, teknoloji ve yeni üretim tekniklerinden yararlanmalarına katkıda bulunulması ve bireysel tasarrufların uygun kooperatif girişimcilik modelleri ile ekonomiye kazandırılması amacıyla Bakanlığımızca Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) yürütülmektedir.

2024 yılı içerisinde, Bakanlığımızca KOOP-DES kapsamında ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğini değerlendirme amacı güden 3 kadın kooperatifine toplam 675.000,00 TL tutarında hibe desteği sağlanmıştır.

Hibe Desteği Sağlanan Kooperatifler

Kooperatifin Adı (2024)	Hibe Desteği (TL)
Gümüşkale Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	225.000,00
Albatros Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	225.000,00
Kürtün Örümcek Ormanları Kadın Gir. Üretim ve İşl. Koop.	225.000,00

Tablo-50

Gümüşhane Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü bünyesinde 19 Konut Yapı kooperatifi, 3 Küçük Sanayi Kooperatifi bulunmakta olup, üye sayıları ise 501 dir. Bugüne kadar 21 kooperatif ise tasfiye edilmiştir.

Kooperatifler		Adet	Üye Sayısı
Yapı Kooperatifleri	Konut Yapı Kooperatifleri	19	323
	Tolu İşyeri Yapı Kooperatifleri	-	-
	Küçük Sanayi kooperatifleri	3	178
	Kooperatif Birlikleri	-	-
	Diğer kooperatifler	-	-
	Tasfiye Halindeki Kooperatifler	21	973

Tablo-51

Gümüşhane İl Tarım ve Orman Müdürlüğü bünyesinde 4 Tarım Kredi kooperatifi, 19 Tarım Kalkınma Kooperatifi ve 3 Su Ürünleri, Sulama, Hayvancılık Kooperatifi olmak üzere toplam 26 kooperatif bulunmakta olup, üye sayıları ise 3.496 dır.

KOOPERATİFLER		Üye sayısı	Adet
TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİFLER	Tarım Satış Kooperatifleri	-	-
	Tarım Kredi Kooperatifleri	2151	4
	Tarım Kalkınma Kooperatifleri	1273	19
	Yaş Sebze ve Meyve Kooperatifleri	-	-
	Su Ürünleri, Sulama, Hayvancılık	72	3
	Diğer Kooperatifler		

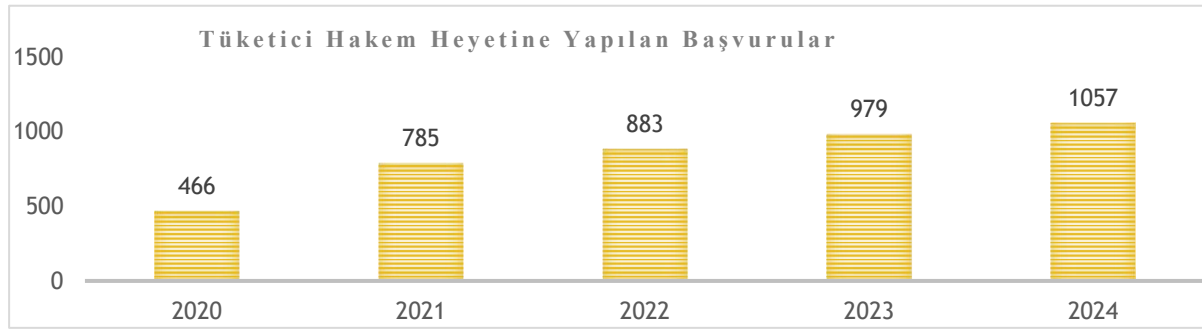
Tablo-52

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca, tüketici hakem heyetleri tüketici işleminin zayıf tarafını temsil eden tüketiciler ile tüketici işleminin diğer tarafı olan satıcı veya sağlayıcılar arasında yaşanan uyuşmazlıkların adil, hızlı, basit ve olabilecek en az masrafla çözüme bağlanması amacıyla kolay ulaşılabilir şekilde Bakanlığımızca yargı dışı çözüm merci olarak teşkil edilmiştir.

Ayrıca, tüketicilere e-Devlet üzerinden ulaşacakları Tüketici Bilgi Sistemi (TÜBİS) vasıtasıyla ıslak imza, mobil imza veya güvenli elektronik imza kullanma zorunlulukları olmadan elektronik ortamda e-Devlet üzerinden başvurularını kolay bir şekilde ilgili tüketici hakem heyetlerine yapabilmeleri sağlanmıştır. 2020-2024 yılları arasında tüketici hakem heyetine yapılan başvuru sayılarına ilişkin grafik aşağıda yer almaktadır.

İl Tüketici Hakem Heyeti Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

Grafik-9

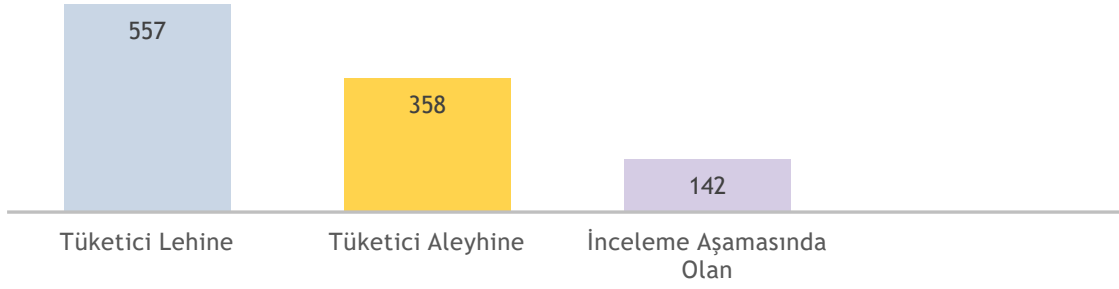
İl Tüketici Hakem Heyetine Yapılan Başvuru Sayıları

ŞİKÂyetİN KONUSU	Yapılan Toplan Başvuru	Tüketici Lehine	Tüketici Aleyhine	Sonuçlanan Toplam	İnceleme Aşamasında Olan	Bilirkişi İncelemesi Yapılan Başvurular
Mesafeli ve Abonelik Sözleşmeleri	332	205	78	283	49	0
Tüketici Kredi Kartı Konut Finans Sözl.	110	37	63	100	10	30
Taksitli, Kampanyalı ve İşyeri Dışından Yapılan Satışlar	6	4	2	6	0	0
Turistik Devre Tatil Paket Tur	2	1	1	2	0	0
Ayıplı Mal ve Hizmetler	607	310	214	524	83	213
TOPLAM	1057	557	358	915	142	233

Tablo-53

Tüketici il hakem heyetinin yanında tüm ilçelerimizde tüketici hakem heyeti irtibat görevlileri faaliyetlerine devam etmektedir.

İl Tüketici Hakem Heyeti Kararlarının Sonuçlarına Göre Dağılımı

Grafik-10

2024 Yılında Yapılan Başvuruların Sektörlerine Göre Dağılımı

Başvuruya Konu Sektör	Başvuru Sayısı	Tutar (TL)
Abonelik Hizmetleri Sektörü	116	514.150,00
Finansal Hizmetler Sektörü	120	1.588.660,00
Perakende Ticaret Sektörü	676	5.591.234,00
Turizm Hizmetleri Sektörü	5	128.507,00
Ulaşım/Sağlık/Eğitim Hizmetleri Sektörü	31	331.186,00
Diğer Hizmetler	109	842.346,00
Toplam	1057	8.996.083,00

Tablo-54

Tüketici Hakem Heyetlerine Gönderilen Ödeneklerin Kullanımı

Ödenek Türü/ Yıllar	03.05/Hizmet Alımları (Posta)	01.05/ Hakem Heyeti Huzur Hakları	03.2/ Tüketime Yönelik (Kırtasiye)	03-7 Menkul Mal Gayri maddi Hak Alım, Bakım Onarım Giderleri
2023	13.914,25	303.241,90	16.987,30	24.990,00
2024	46.354,00	650.442,43	62.414,77	0,00

Tablo-55

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve ilgili yönetmelikler gereğince, Müdürlüğümüzce İş Yeri Dışında Satış Yetki Belgesi, Fiyat Etiket, Garanti Belgesi, Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu ve Satış Sonrası Hizmetler Denetimi ile diğer denetimler rutin olarak denetim görevlilerimizce yapılmaktadır.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri

Piyasaya arz edilen ürünlerin güvenli olması üreticisinin, yetkili temsilcisinin ve/veya ithalatçının sorumluluğundadır. Üretici, yetkili temsilci ve ithalatçıların bu sorumluluklarını yerine getirip getirmediğinin denetimi ise Bakanlığımız tarafından gerek ithalat aşamasında gerekse ürünlerin piyasaya arzı aşamasında veya ürünler piyasada iken gerçekleştirilmektedir. Piyasa gözetimi ve denetimi (PGD), ürünlere dair teknik mevzuatı hazırlamaya ve yürütmeye yetkili bulunan kamu kuruluşlarının, ürünün piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya ürün piyasada iken ilgili

teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğini, güvenli olup olmadığını denetlemesi veya denetlettirmesi faaliyetleridir.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Yapılan Denetimler

Gümüşhane İli Genelinde Tespit Edilen Aykırılar					
6502 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Denetimler	Denetlenen Firma Sayısı	Denetlenen Ürün/Hizmet Sayısı	Aykırı Firma Sayısı	Aykırı Ürün/Hizmet Sayısı	Uygulanan İdari Para Cezası Miktarı (TL)
Fiyat Etiketi	641	4.308	273	514	1.130.800,00
Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu	19	190	1	2	4.400,00
Garanti Belgesi	21	196	1	2	4.400,00
Satış Sonrası Hizmetler	0	0	0	0	-
Bilgi Belge Vermemek	0	0	0	0	-
Toplam	681	4.694	275	518	1.139.600,00

Tablo-56

İl Müdürlüğümüzce ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca 2024 yılı sonu itibariyle 681 firmada yapılan denetimlerde 4.694 ürünün denetimi yapılmış ve 275 firmada 518 aykırı ürün tespit edilerek 1.139.600,00 TL. idari para cezası uygulanmıştır.

Ticaret İl Müdürlüğünce Tespit Edilen Aykırılıklar

İl Müdürlüğümüzce Tespit Edilen Aykırılıklar					
6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun Kapsamında Yapılan Denetimler	Denetlenen Firma Sayısı	Denetlenen Ürün/Hizmet Sayısı	Aykırı Firma Sayısı	Aykırı Ürün/Hizmet Sayısı	Uygulana İdari Para Cezası Miktarı
Fiyat Etiketi	484	3.373	129	129	283.800,00
Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu	18	187	0	0	0
Garanti Belgesi	20	194	0	0	0
Satış Sonrası Hizmetler					
Bilgi Belge Vermemek					
Toplam	522	3.754	129	129	283.800,00

Tablo-57

İl Müdürlüğümüzce 2024 yılı içerisinde 522 firma denetlenmiş olup; 129 firmada 3.754 ürün içerisinde 129 üründe aykırılık tespit edilerek 283.800,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Başka İl Müdürlüğüne Gönderilenler

Başka İl Müdürlüğüne Gönderilenler					
6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun Kapsamında Yapılan Denetimler	Denetlenen Firma Sayısı	Denetlenen Ürün/Hizm. Sayısı	Aykırı Firma Sayısı	Aykırı Ürün/Hizm. Sayısı	İdari Para Cezası Miktarı
Fiyat Etiketi	143	862	144	325	715.000,00
Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu	1	3	1	2	4.400,00
Garanti Belgesi	1	2	1	2	4.400,00
Toplam	145	867	146	329	723.800,00

Tablo-58

İl Müdürlüğümüzce ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca 2024 yılı sonu itibariyle yapılan denetimlerde 145 firmada yapılan denetimlerde 867 ürün denetlenmiş ve 329 üründe aykırılık tespit edilerek işlem yapılmak üzere firma merkezlerinin bulunduğu il müdürlüklerine gönderilmiştir.

Belediyelerce Tespit Edilen Aykırılıklar

Belediyelerce Tespit Edilen Aykırılıklar					
6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun Kapsamında Yapılan Denetimler	Denetlenen Firma Sayısı	Denetlenen Ürün/Hizmet sayısı	Aykırı Firma sayısı	Aykırı Ürün/Hizmet sayısı	Uygulanan İdari Para Cezası Miktarı
Fiyat Etiketi	14	73	14	60	132.000,00
Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu	0	0	0	0	0
Garanti Belgesi	0	0	0	0	0
Toplam	14	73	14	60	132.000,00

Tablo-59

2024 yılı içerisinde Belediyelerce 14 firmada yapılan denetimlerde 73 ürün denetlenmiş ve 60 üründe aykırılık tespit edilerek işlem yapılmak üzere il müdürlüğümüze intikal ettirilmiştir.

Tüketicilerin haklarının korunması ve bilgilendirilmesini sağlamada önemli bir diğer araç ise belgelendirme faaliyetleridir. Tüketicilerin mağdur olmasını engellemek amacıyla 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile belgelendirme mecburiyeti getirilmiştir. Bunlar;

- İş Yeri Dışında Kurulan Satış Yetki Belgesi (İl Müdürlüklerince verilmektedir),
- Kampanyalı Satış Yetki Belgesi (İl Müdürlükleri ve Genel Müdürlükçe verilmektedir),
- Garanti Belgesi (e-imza ile elektronik ortamda verilmektedir),
- Satış Sonrası Hizmetler Yeterlilik Belgesi (e-imza ile elektronik ortamda verilmektedir).

Piyasaya arz edilecek her ürünün, insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki yaşam ve sağlığı, çevre ve tüketicinin korunması açısından asgari güvenlik koşullarını sağlaması, diğer bir deyişle güvenli olması gerekmektedir.

Güvenli ürün, normal kullanım koşullarında tüketiciler için risk taşımayan veya kabul edilebilir ölçülerde risk taşıyan ve yukarıda bahsedilen temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sağlayan ürünü ifade eder.

2024 yılında Bakanlığımızca “Tüketici Ürünlerinin Güvenlik Risklerinin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ” kapsamında bulunan ürünlerin denetimleri, Bakanlığımız programı doğrultusunda Trabzon Doğu Karadeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü denetim görevlilerince yapılmaktadır.

Tüketici Ödülleri

Tüketicilerin korunması ve bilinçlendirilmesi ile yasal haklarını kullanmaları konusunda özendirilmeleri, tüketici talep ve tercihlerini dikkate alan firmaların teşvik edilmesi, tüketici hukuku veya tüketicinin korunması ile ilgili bilimsel çalışmaların ödüllendirilmesi amaçlarıyla “6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ”un 60’ıncı maddesi ve 27.06.2014 tarih ve 29043 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan “Tüketici Ödülleri Yönetmeliği” çerçevesinde her yıl “Tüketici Ödülleri” verilmektedir.

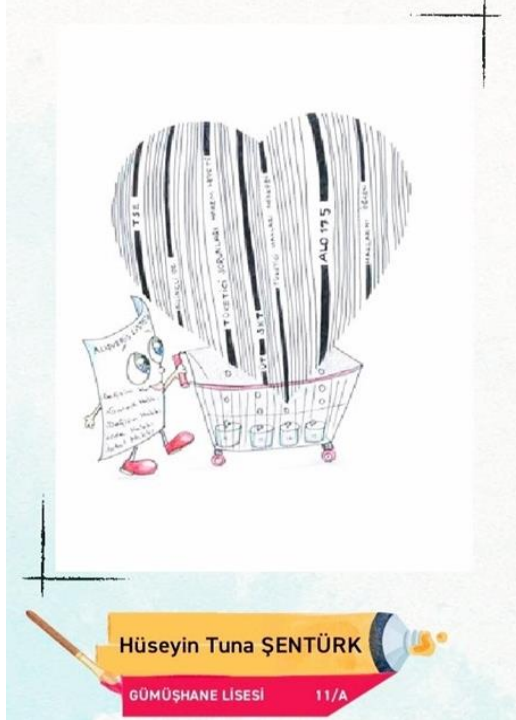
Resim ve Karikatür Yarışma Afişi

2022-2023 Eğitim ve Öğretim yılında Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünce, milli eğitimin temel amaçları doğrultusunda, ortaokul ve lise düzeyindeki öğrencileri bilinçli tüketim ve tüketici hakları konusunda bilinçlendirmek, bu konularda farkındalık yaratmak, sanatsal

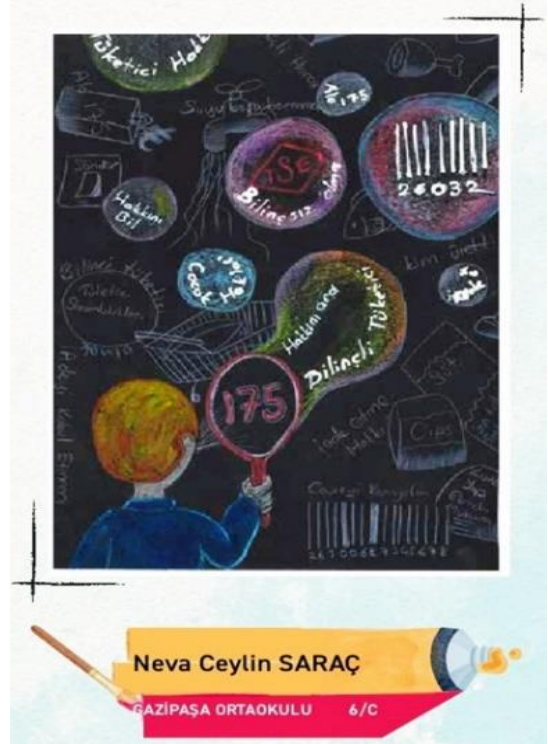
çalışmalar ve kalıcı eser bırakmaya özendirmek amacıyla, “Bilinçli Tüketim ve Tüketici Hakları” konulu tüm Türkiye’de resmi ve özel okullarda “Ortaokullar Arası Resim ve Liseler Arası Karikatür” yarışmaları düzenlenmiştir. Yarışmalar kapsamında Türkiye Geneli dereceler dışında ayrıca jüri tarafından il bazlı değerlendirme de yapılmış, Resim ve Karikatür Yarışmalarında il bazlı yapılan değerlendirme sonucunda İlimizden İl Birincisi olarak ödüle layık görülen eserler belirlenmiştir.

KARİKATÜR YARIŞMASI GÜMÜŞHANE İL 1 İNCİSİ

İlimizde Ödüle Layık Görülen Eser

RESİM YARIŞMASI GÜMÜŞHANE İL 1 İNCİSİ

İlimizde Ödüle Layık Görülen Eser

II

DIŞ TİCARET

İhracat Değerleri

TR90 Bölgesine bakıldığında Gümüşhane iline bakıldığında 2020 yılında içerisinde 38.076 bin dolar, 2021 yılında ise 65.908 bin dolar, 2022 yılı içerisinde 64.037 bin dolar iken 2023 yılı içinde

ise 48.165 bin dolar, 2024 yılın da ise 78.319 bin dolar ihracat gerçekleşmiştir. Son iki yıla bakıldığında ise 2024 yılında ihracat artmıştır.

2024 yılında Doğu Karadeniz Bölgesi'nden gerçekleşen ihracatın 1 milyar 355 milyon 666 bin dolarının Trabzon'dan, 238 milyon 825 bin doları Rize'den, 79 milyon 613 bin doları Artvin'den ve 78 milyon 319 bin doları ise Gümüşhane'den gerçekleşmiştir.

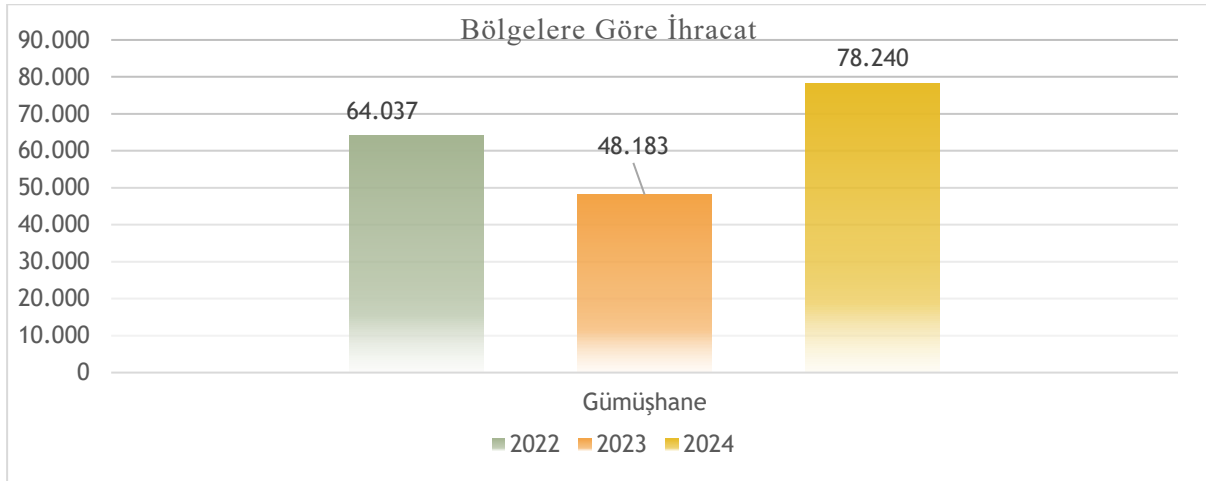
Toplam İhracat (Bin \$)

Yılar	2020	2021	2022	2023	2024	Değişim % (2023-2024)
Gümüşhane	38.076	65.908	64.037	48.183	78.240	62

Tablo-60

Bölge illerinden gerçekleşen ihracatta bir önceki yılın aynı dönemine göre Trabzon'dan gerçekleştirilen ihracatta yüzde 27, Rize'den gerçekleştirilen ihracatta yüzde 18, Artvin'den gerçekleştirilen ihracatta yüzde 20, Gümüşhane'den gerçekleştirilen ihracatta ise yüzde 62 oranında artış yaşanmıştır

TÜİK verilerine göre dış ticaret istatistikleri veri tabanına göre 2024 yılında Gümüşhane'de ihracat rakamları bir önceki yıla göre %62 oranında artarak 78.340 bin dolar olarak gerçekleşmiştir.

Grafik-11

TÜİK'in web sitesinde yer alan tablolara göre yıl içinde en fazla ihracat kasım ayında, en düşük ihracat rakamı ise mart ayında gerçekleştirildi.

81 il içinden toplam ihracat rakamıyla 75. sırada yer alan Gümüşhane'den yıl içerisinde en fazla ihracat 47,2 milyon dolarla Çin'e, en az ihracat ise 2 bin 36 dolarla Fransa'ya gerçekleştirildi.

Yıl içerisinde 12 ülkeye 12 kalem ürünle ihracatın yapıldığı Gümüşhane'de en büyük rakam her zaman olduğu gibi madencilik ürünlerinde oldu.

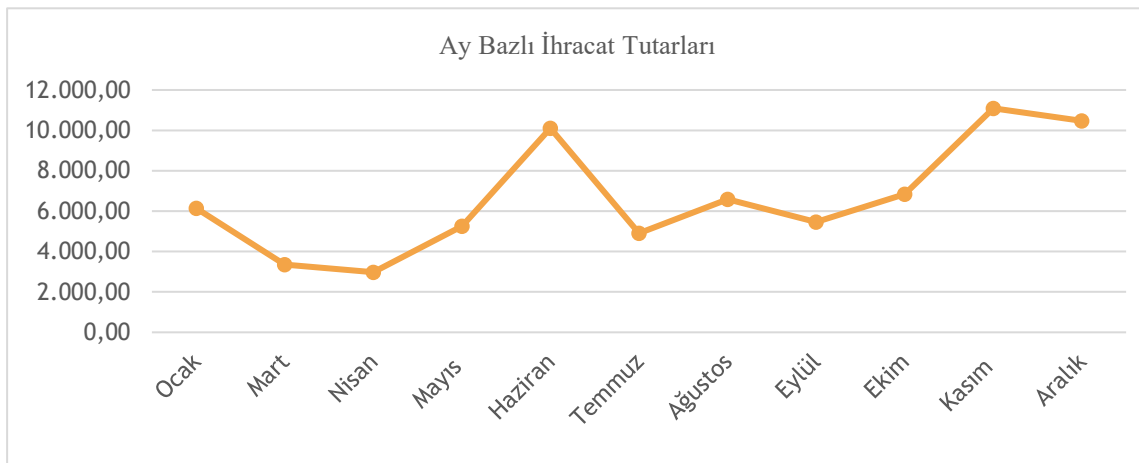
İhracat Verileri

Aşağıdaki Tabloda Gümüşhane İli İhracatının Aylara Göre Dağılımı Yer Almaktadır.

Aylar	Trabzon	Giresun	Ordu	Rize	Artvin	Gümüşhane
Ocak	102.982,94	45.730,59	35.502,06	17.598,26	17.598,26	6.139,05
Şubat	110.229,00	36.270,72	39.922,19	9.227,12	6.459,43	3.360,15
Mart	108.403,85	44.560,02	41.207,11	31.742,16	7.432,90	2.977,94
Nisan	89.388,67	48.227,58	34.421,08	10.269,34	8.701,46	5.269,20
Mayıs	118.460,04	55.050,13	51.631,04	15.995,37	8.996,85	10.110,55
Haziran	83.048,92	37.446,03	30.996,97	18.699,31	5.532,91	4.900,00
Temmuz	109.005,43	63.218,58	42.264,53	19.100,63	5.197,45	6.594,51
Ağustos	113.845,80	33.195,93	31.173,87	41.397,71	5.565,07	5.020,60
Eylül	64.690,38	47.322,19	50.042,78	12.675,03	5.147,11	5.464,46
Ekim	136.899,07	70.205,90	50.358,03	22.438,65	6.294,08	6.840,50
Kasım	159.504,45	59.860,36	48.692,75	18.764,66	5.697,79	11.092,78
Aralık	159.238,50	46.097,71	50.558,42	20.916,68	7.125,11	10.470,62
KÜMÜLATİF	1.355.697,04	587.185,73	506.770,81	238.824,91	79.613,44	78.240,37

Tablo-61

Ay bazında değişimin daha rahat görülebilmesi amacıyla aşağıdaki grafik oluşturulmuştur. Grafikten de görüleceği üzere; dolar bazında ihracat tutarı, en yüksek değerine Kasım ayında ulaşmıştır. En düşük değer ise Nisan ayında olduğu görülmektedir.

Grafik-12

Aşağıdaki tabloda Gümüşhane'deki ihracatçı firmaların 2024 yılında en fazla ihracat gerçekleştirdikleri 15 ülke paylaşılmıştır. Tablodan da anlaşılabacağı üzere en yüksek tutarda ihracat Çin'e gerçekleştirilmiştir.

Bu 15 ülke özelinde değerlendirildiğinde ise oransal olarak, bir önceki yıla göre, en büyük ihracat artışının %265,6'lık büyüme ile Belçika'ya olduğu anlaşılmaktadır. Belçika'yı %179,4'lük bir artışla Güney Kore izlemektedir.

31.12.2024 İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Ülke İhracat Performansı (1000 \$)				
ÜLKE	İLLER	1 OCAK- 31 ARALIK		
		2023	2024	DEĞ.
Almanya	GÜMÜŞHANE	7.224,45	904,01	-%87,5
Avusturya		4,99	0,00	-%100,0
Azerbaycan		21,20	0,00	-%100,0
Belçika		4.329,16	15.825,58	%265,6
Bulgaristan		3.279,56	0,00	-%100,0
Çin		23.614,71	47.227,35	%100,0
Finlandiya		2.601,18	4.452,56	%71,2
Fransa		12,77	2,36	-%81,5
Güney Kore		3.368,83	9.411,71	%179,4
Gürcistan		21,98	0,00	-%100,0
Hollanda		19,32	26,96	%39,5
İran		239,32	49,64	-%79,3
Kanada		1.771,38	0,00	-%100,0
Malezya		1.653,81	0,00	-%100,0
Panama		20,00	0,00	-%100,0

Tablo-62

Sektörel Bazda İhracat Verileri

Raporun bu bölümün de 2023- 2024 yılları için Gümüşhane ili ihracatının sektörel dağılımı ve değişimleri analiz edilmiştir. Aşağıda paylaşılan tabloda hangi sektörlerin ne kadarlık bir ihracat gerçekleştirdiği yer almaktadır.

Görüldüğü üzere en yüksek tutarda ihracat gerçekleştiren ilk üç sektör “Madencilik Ürünleri”, “Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri” ve “Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri” dir.

Aşağıda paylaşılan tabloda 2023-2024 yılları arasındaki (sektörel bazda) ihracat değişim oranları paylaşılmıştır. Görüldüğü gibi Gümüşhane’de “Demir ve Demir Dışı Metalleri” sektöründe ihracat, bir önceki yıla göre %795,2 oranında artış göstermiştir. “Makine ve Aksamları sektöründeki ihracat ise %100 oranında bir düşüş ile en çok gerileme yaşayan sektör olmuştur.

Gümüşhane ilinde 2024 yılı içerisinde 7 (yedi) adet işletme 19 ülkeye 13 ürünün ihracatını yapmaktadır.

Gümüşhane İli 2024 Yılında İhracat Yapan Firmalar	
Sıra	Firmalar
1	Gümüştaş Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş.
2	Öz Kandazoğlu Ticaret Ltd. Şti.
3	Tam Tarım Hayvancılık Gıda Nakliyat Petrol İthalat İhracat Pazarlama A.Ş.
4	Fatih Sultan Pestil Köme Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
5	Cihan Doğrama Plastik İnşaat Cam Nakliye San. Ve Tic. Ltd. Şti.
6	Gümüşdoğa Gıda sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
7	Mry Mobilya Dış Ticaret İthalat İhracat Ltd. Şti.

Tablo-63

İthalat Değerleri

Doğu Karadeniz Bölgesi; Trabzon, Rize, Artvin, Giresun, Ordu ve Gümüşhane illerinden 2023 yılında 307.599 bin dolar tutarında ithalat gerçekleşmiş iken 2024 yılında bu rakam 255.735 bin dolara gerilemiştir. 2024 yılında Doğu Karadeniz Bölgemizden genelde ithalatın azaldığı görülmektedir. İthalatı artan tek il **419.953 bin dolar** ile **Gümüşhane** ilidir.

Toplam ithalat (bin \$)

	Artvin	Giresun	Gümüşhane	Ordu	Rize	Trabzon
2024	19.884	26.091	419.953	62.717	8.267	138.356

Tablo-64

31.12.2024 İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Sektör İhracat Performansı (1000\$)				
		1 Ocak- 31 Aralık		
SEKTÖR	İLLER	2023	2024	DEĞ.
Çelik	Gümüşhane	0,00	6,08	
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	Gümüşhane	1,84	5,34	%190,2
Demir ve Demir Dışı Metaller	Gümüşhane	0,36	3,21	%795,2
Fındık ve Mamulleri	Gümüşhane	0,00	0,08	
Hazır Giyim ve Konfeksiyon	Gümüşhane	0,00	1,23	
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	Gümüşhane	59,05	63,70	%7,9
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	Gümüşhane	0,00	0,95	
Kuru Meyve ve Mamulleri	Gümüşhane	0,00	0,41	
Madencilik Ürünleri	Gümüşhane	47.828,64	78.089,98	%63,3
Makine ve Aksamları	Gümüşhane	21,20	0,00	%100,0
Meyve Sebze Mamulleri	Gümüşhane	17,87	7,27	-%59,3
Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri	Gümüşhane	253,69	61,89	-%75,6
Yaş Meyve ve Sebze	Gümüşhane	0,00	0,24	
TOPLAM	Gümüşhane	48.182,65	78.240,37	%62,4

Tablo-65

TR90 Bölgesi Gümüşhane iline bakıldığında 2020 yılında içerisinde 2.958 bin dolar, 2021 yılında ise 1.012 bin dolar, 2022 yılı içerisinde 2.175 bin dolar iken 2023 yılı içinde ise 1.793 bin dolar, 2024 yılın da ise 419.953 bin dolar ithalat gerçekleşmiştir. Son iki yıla bakıldığında 2024 yılında ithalatın artışı görülmüştür.

Yıllara Göre İthalat (bin \$)

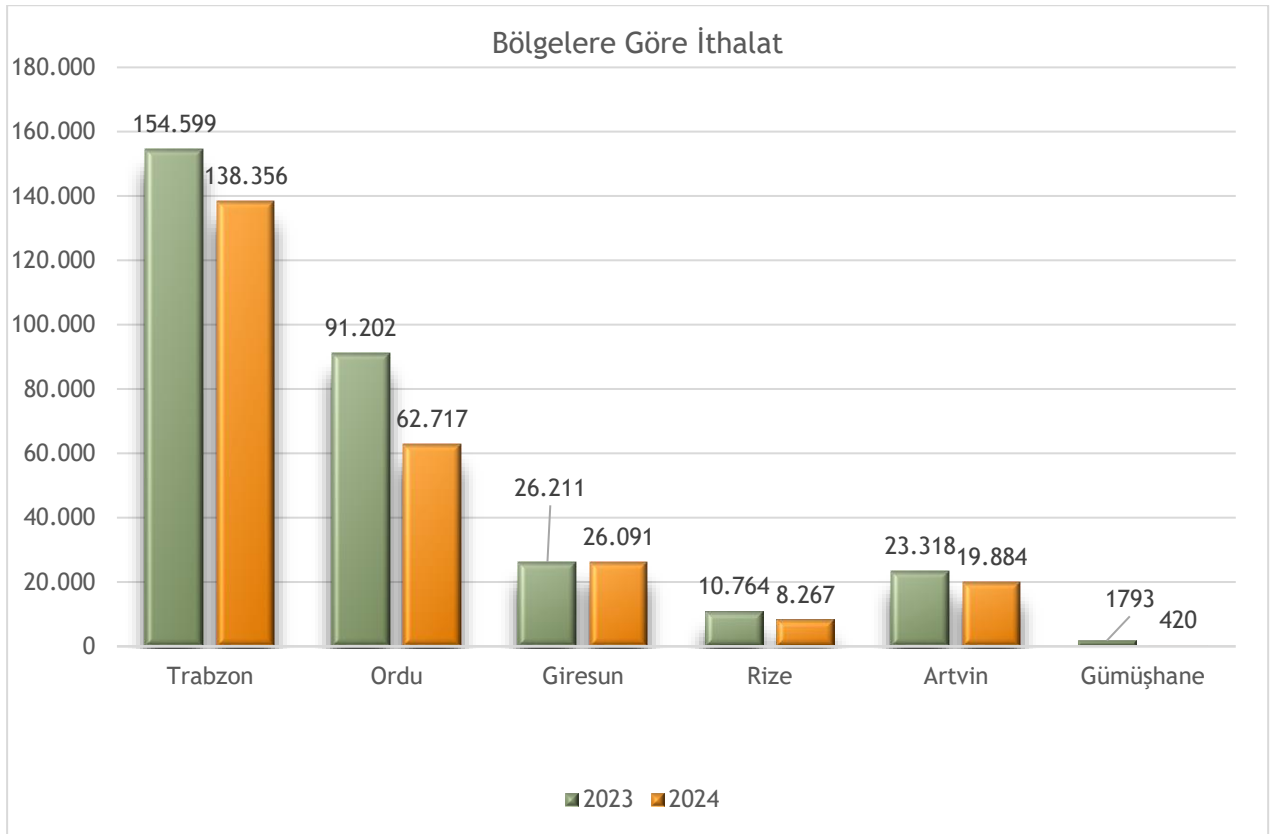
Yılar	2020	2021	2022	2023	2024
Gümüşhane	2.958	1.012	2.175	1.793	419.953

Tablo-66

TR90 Bölgesine Ait Dış Ticaret Verileri

İl Adı	01.01.2023-31.12.2024 (milyon dolar)	
	2023	2024
Artvin	23.318	19.884
Giresun	26.211	26.091
Gümüşhane	1.793	419.953
Ordu	91.202	62.717
Rize	10.764	8.267
Trabzon	154.244	138.356
Toplam	307.599	255.735

Tablo-67

Grafik-13

2024 yılı içerisinde Gümüşhane ilinde 22 ürünün ithalatı yapılmış olup, ürünlere ait bilgiler aşağıdaki topladadır.

Gümüşhane İlinin 2024 Yılı İthalatları	
SEKTÖR	DEĞER (USD)
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Teçhizat	192.851
Tarım ve Hayvancılık	131.812
Tabaklanmış Deri, Bavul, El Çantası, Saraciye ve Ayakkabı	38.897
Giyim Eşyası	10.536
Kimyasal Madde ve Ürünler	9.825
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Elektrikli Makina ve Cihazlar	9.544
Metal Eşya Sanayi (Makine ve Teçhizatı Hariç)	6.327
Plastik ve Kauçuk Ürünleri	5.393
Mobilya ve Başka Yerde Sınıflandırılmamış Diğer Ürünler	4.912
Tekstil Ürünleri	3.482
Tıbbi Aletler; Hassas Optik Aletler ve Saat	2.968
Basım ve Yayım; Plak, Kaset Vb.	749
Radyo, Televizyon, Haberleşme Teçhizatı ve Cihazları	709
Diğer Ulaşım Araçları	599
Büro, Muhasebe ve Bilgi İşleme Makinaları	441
Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler	376
Motorlu Kara Taşıtı ve Römorklar	332
Ağaç ve Mantar Ürünleri (Mobilya Hariç); Hasır Vb. Örülerek Yapılan Maddeler	90
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	70
Ana Metal Sanayi	25
Taş Ocakçılığı ve Diğer Madencilik	12
Eğlence, Kültür ve Sporla İlgili Faaliyetler	3
TOPLAM	419.953

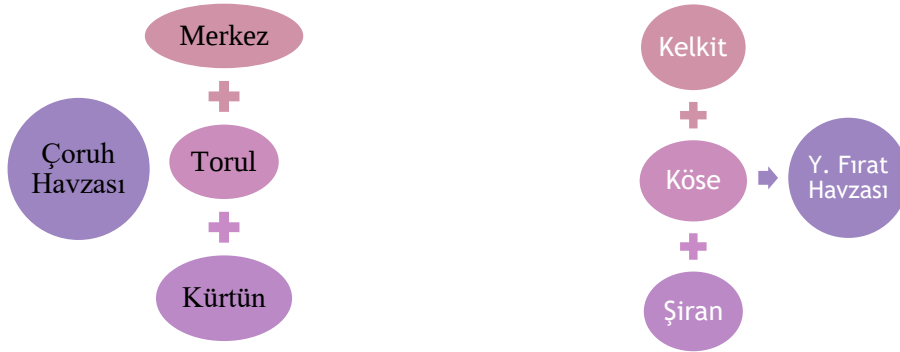
Tablo-68

İthalatta En Büyük Paya Sahip İlk 5 Ürün

- 1- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat
- 2- Tarım ve hayvancılık
- 3- Tabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı
- 4- Giyim eşyası
- 5- Kimyasal madde ve ürünler

Tarım arazilerinin hesaplanması amacı ile Tarım Bilgi Sistemi (TBS) içerisinde bulunan Köy Tapu Sisteminden İlimiz köylerine ait tapu kayıtları indirilmiştir. İlçelere ait köy tapularından her biri için tarım arazisi vasfında bulunan parseller (tarla, bahçe, bostan, tarım arazisi vb.) ve tarım arazileri içerisinde bulunan bina, havuz ve yol alanları (ev bahçe, samanlık tarla, ahır, ev ve tarla, kâgir bina ve bostan vb.) filtrelenmiş, böylece köyün toplam tarım alanı hesaplanmıştır. Daha sonra vasfı tarla, bahçe, bostan vb. olan tarım arazileri toplam alandan çıkarılmış ve içerisinde bina, ev, yol gibi yapı bulunan tarım alanlarından çıkarılmıştır. Sonuç olarak köye ait olan toplam tarım alanı hesaplanmıştır. Bu yöntem İlimize ait tüm köyler için tek tek uygulanmış olup İlimiz tarım alanlarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Gümüşhane ili; iklim, topografya, toprak yapısı ve su kısıt düzeyine göre Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yapılan "Türkiye Milli Tarım Destekleme Modeli" çalışması ile 2 bölgeye ayrılmıştır.

İşlemeli tarım yapılan 149.007 ha arazinin; %75,4'ü Kelkit, Köse ve Şiran ilçelerini kapsayan 133 nolu havzada, %24,6'sı Merkez, Torul ve Kürtün ilçelerini kapsayan 160 nolu havzada bulunmaktadır.

İlin Arazi varlığı

İlimiz Arazi Varlığı Dağılımı									
İlçeler	Tarım Alanı		Orman – Fundalık		Çayır Mera		Tarım Dışı Alan		Yüzölçümü (Ha)
	Miktar (Ha)	Oran (%)	Miktar (Ha)	Oran (%)	Miktar (Ha)	Oran (%)	Miktar (Ha)	Oran (%)	
Merkez	23.988	13,33	72.449	40,27	52.819,44	29,36	30.643,56	17,03	179.900
Torul	7.763	7,40	64.608	61,59	23.502,69	21,40	9.026,31	8,60	104.900
Kürtün	4.963	6,13	39.726	49,04	35.999,92	44,44	311,08	0,38	81.000
Kelkit	65.068	42,95	21.209	14,00	58.350,75	35,52	6.872,25	4,54	151.500
Köse	16.211	39,54	5.874	14,33	5.583,23	13,62	13.331,77	32,52	41.000
Şiran	31.014	31,26	34.357	34,63	10.713,07	10,80	23.115,93	23,30	99.200
Toplam	149.007	22,66	238.223	36,23	186.969,10	28,44	83.300,9	12,67	657.500

Tablo-69

İlimizin 657.500 hektarlık toplam arazisinin 149.007 hektarı (%22,66) tarıma elverişlidir. Geriye kalanın 186.969 hektarı (%28,44) çayır ve mera, 238.223 hektarı (%36,23) orman ve fundalıklar oluştururken, 83.300 ha. Alanı (%12,67) ise (dağlık- kayalık alanlar, su yüzeyleri faydalanılamayan alanlar oluşturmaktadır.

Tarım Alanları (çayır ve mera alanları hariç)

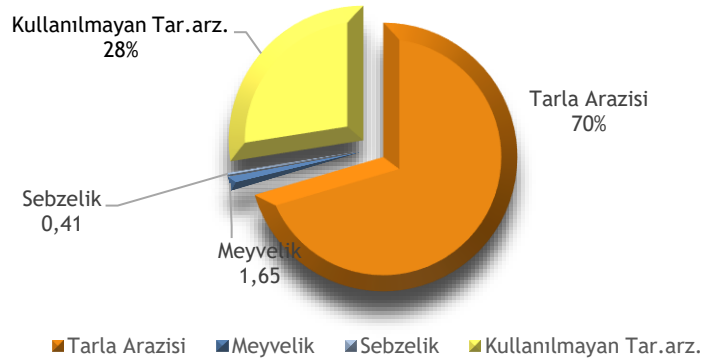
İBBS	Toplam alan	Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı		Sebze	Meyveler,	Süs
		Ekilen Alan	Nadas			
TR90	7 235 826	1 515 648	569 290	80 095	5 070 667	126
TR901 Trabzon	1 090 547	240 010	0	24 768	825 769	0
TR902 Ordu	2 597 569	241 454	62 000	13 779	2 280 333	3
TR903 Giresun	1 532 883	207 810	102 950	24 234	1 197 814	75
TR904 Rize	557 269	1 998	0	2 832	552 391	48
TR905 Artvin	302 042	67 954	36 123	9 806	188 159	0
TR906 Gümüşhane	1 155 516	756 422	368 217	4 676	26 201	0

Tablo-70

Tarım Arazilerinin Dağılımı

ARAZİNİN KULLANIM	ALAN (Ha)	(%)
Tarla Arazisi	104.956	70,45
Meyvelik	2.465	1,65
Sebzelik	621	0,41
Kullanılmayan Tarım Arazisi	40.965	27,49
Toplam Tarım Arazisi	149.007	100

Tablo-71

Grafik-14

Mera Alanları

İlçe Adı	Yayla Sayısı	Yayla/Mera Alanı (Ha)
Merkez	138	52.819,44
Torul	28	23.502,69
Kürtün	8	35.999,92
Köse	24	5.583,23
Kelkit	68	58.350,75
Şiran	164	10.713,07
Toplam	430	186.969,10

Tablo-72

Gümüşhane ilinde mera alanlarına bakıldığında Gümüşhane ili yaylaları ile öne çıkan bir şehirdir. Yaylaların 138'i merkezde, 28' Torul ilçesinde, 8'i Kürtün ilçesinde, 24'ü Köse ilçesinde, 64'ü Kelkit ilçesinde ve 164'ü Şiran ilçesinde olmak üzere toplam 430 adet yayla bulunmaktadır. Bu yaylalarda mera olarak 186.969,10 hektar mera alanı bulunmaktadır. İlin arazi varlığına bakıldığında ilin yüz ölçümü 657.500 m² olup, 149.007 hektarı tarım arazisi, 238.223 hektarı orman arazisi, 186.970 hektarı çayır mera ve 83.300 hektarı ise diğer arazilerdir.

Sulanabilen Tarım Arazileri

Sulanabilir tarım arazisi ise 87.565 hektardır. Bu arazinin 36.849 hektarı sulanmaktadır.

Tarım Arazisi Sulanabilirlik Durumu			
Tarım Arazisi (Ha.)		149.007	%
Sulanabilir Alan (Ha.)		87.565	58,77
Sulanmayan Alan (Ha)		61.442	41,23
Sulanan Alan (Ha.)	İl Özel İdaresi	14.469	39.26
	DSİ	12.648	34,33
	Kooperatif	263	0,71
	Halk Sulaması	9.469	25,70
Toplam Sulanan (Ha.)		36.849	-

Tablo-73

İlimizdeki 149.007 ha. Tarım alanının 87.565 hektarı sulana bilir (%58,77), 61.442 hektarı ise sulanmayan tarım alanıdır. (%41,23) Tarım arazilerinin 14.469 ha. İl Özel idaresince, 12.648 ha.si DSİ, 263 ha. Kooperatiflerce ve 9.469 ise halk tarafından yapılmaktadır.

Tahıl ve Diğer Bitkilerin Üretimi

Mısır Üretimi- 89 Ton

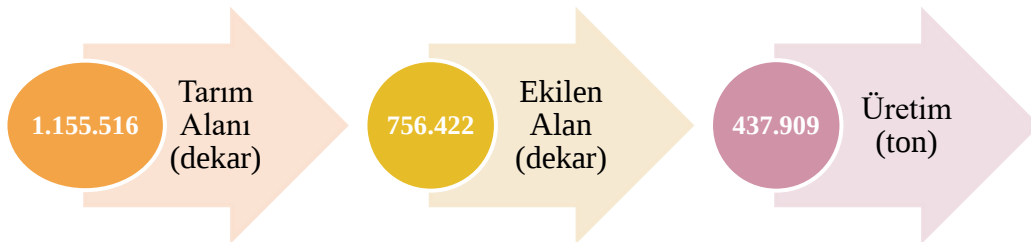

Patates Üretimi-18.750

Buğday Üretimi-59.336 Ton

Gümüşhane İlinde tarım alanlarının toplamı 1.155.516 dekadır. Ekilen alan ise 756.422 dekar da tahıl ve bitkisel üretimi yapılmaktadır. 2024 yılı içerisinde tahıl ve diğer bitki üretimi 437.909 ton dur. Gümüşhane ilinde en çok üretilen 71365 tonla şeker pancarı, 58593 tonla mısır silajı, 59336 tonla buğday öne çıkmaktadır.

İlde En Çok Üretimi Yapılan Tarımsal Ürünlere İlişkin Sayısal Veriler

Sebze (Muhtelif)	Ton	5.644
Şeker Pancarı	Ton	71.365
Fındık	Ton	824
Patates	Ton	18.753
Soğan	Ton	70
Meyve (Muhtelif)	Ton	15.396

Tablo-74

İlde Yetiştirilen Tahıl Ürünleri

2024				
Ürün	EKİLEN ALAN (Dekar)	VERİM (kg/da)	ÜRETİM MİKTARLARI (Ton)	% DAĞILIM
Buğday	223890	265	59336	46,46
Arpa	71517	238	17012	14,84
Yonca (Yeşil Ot)	47585	1081	51448	9,87
Korunga (Yeşil Ot)	28750	753	21660	5,97
Fiğ (Adi)	24013	646	15509	4,98
Fasulye (Kuru)	18175	194	3526	3,77
Yulaf (Yeşil ot)	17450	712	12433	3,62
Şeker Pancarı	13950	5116	71365	2,89
Mısır (Slaj)	11745	4989	58593	2,44
Patates	8130	2307	18753	1,69
Triticale	3500	400	1400	0,73
Kara Buğday	3310	101	333	0,69
Nohut	2540	126	319	0,53
Fiğ Macar (yeşil Ot)	2100	695	1460	0,44
Mısır (Dane)	1240	72	89	0,26
Yulaf	930	189	176	0,19
Çavdar	805	324	261	0,17
Bezelye	735	824	606	0,15
Ayçiçeği	550	200	110	0,11
Fiğ (yeşil Ot)	370	700	259	0,08
Mercimek (Kırmızı)	270	133	36	0,06
Mercimek Yeşil	230	78	18	0,05
Lavanta	139	237	33	0,03
TOPLAM	481.924	20380	334.735	100

Tablo-75

Tarım Alanlarında Kullanılan Ekipmanlar Tablosu

Yıl	Bölge Kodu	Bölge Adı	Pulluk	Ekim Makinesi	Gübre Dağıtma Makinesi	Su Pompası	Sabit Süt Sağım Tesisi	Seyyar Süt Sağım Makinesi	Biçerdöver	Traktör
2024	TR906	Gümüşhane	3470	424	346	1362	35	992	4	5148

Tablo-76

Tarım arazilerinde kullanılan 5148 adet traktör, 4 adet biçer döver, 992 seyyar süt sağım makinesi, 1362 su pompası, 424 ekim makinası ve 3470 adet pulluk bulunmaktadır.

Sebze Üretimi

Türkiye genelinde tarım alanlarının %3,22'sinde sebze üretimi yapılırken, Gümüşhane'de 5.872 dekar alanda sebze tarımı yapılmakta olup, bu tarım alanlarında 6.868 ton sebze yetiştirilmektedir.

Tarım alanları içerisindeki payı çok düşüktür. Sebze tarımının gelişmesini engelleyen en büyük faktör iklimdir. Ancak, mikro klima özelliği gösteren alanlarda sebze yetiştiriciliği yoğunlaşmıştır. Gümüşhane ilinde en çok üretilen taze fasulye 2225 ton, domates 1877 ton, beyaz lahana 1265 ton ve 979 tonla salatalık germektedir.

Gümüşhane'de Yetişen Sebzeler

Sebzeler	Yıl	Ekili Alan (Dekar)	Üretim (Ton)
Fasulye, Taze	2024	1852	1852
Lahana (Beyaz)		1098	1098
Lahana (Kara Yaprak)		17	17
Marul (Kıvırcık)		56	56
Marul (Göbekli)		2	2
Ispanak		22	22
Maydanoz		2	2
Biber (Dolmalık)		38	38
Biber (Sivri)		94	94
Hıyar (Sofralık)		893	893
Hıyar (Turşuluk)		85	85
Domates (Sofralık)		1375	1375
Sarımsak (Taze)		11	11
Soğan (Taze)		53	53
Soğan (Kuru)		6	6
Turp (Bayır)		40	40
Mantar (Kültür)			
Toplam		4676	5644

Tablo-77

Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Üretimi

Domates 1877 ton

Taze Fasulye 2225 ton

Beyaz Lahana 1265 ton

Salatalık 979 ton

Üretim
(5664)

Sebze Ekli
Alanı (4676)

Türkiye genelinde meyve üretimi yapılan alanlar tarım alanlarının %8,39'unu oluşturmaktadır. Gümüşhane'de ise bu oran %1,13'dür. İlde genel olarak vişne, elma, armut, dut üretimi yapılmaktadır. Son yıllarda ceviz üretimi de yaygınlaşmaya başlamıştır. İlde vişne, elma ve ceviz yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için uygun potansiyel vardır. Meyve üretimi daha çok öz tüketime yönelik olarak yapılmaktadır Gümüşhane ilinde 26201 dekar alanda meyve üretimi yapılmaktadır. Gümüşhane ilinde 18.366 ton meyve üretimi yapılmıştır.

Meyve Üretimi

Meyveler İçecek ve Baharat Bitkileri	Yıl	Ekili Alan (Dekar)	Meyve Veren Ağaç (Adet)	Üretim (Ton)
Elma (Golden)	2024	801	44437	1152
Elma (Starking)		561	26016	857
Elma (Amasya)		610	29320	907
Elma (Granny Smith)		20	2450	54
Diğer Elmalar		1569	60534	2133
Armut		1064	65842	2379
Ayva		190	3690	87
Kayısı		462	15036	426
Zerdali		78	9323	204
Kiraz		676	19070	746
Vişne		738	27665	938
Şeftali		22	4613	108
Erik		367	15459	783
Kızılcık		0	970	14
Çilek		143	0	286
Böğürtlen		10	0	6
Dut		383	16137	1113
Fındık		8240	415330	824
Ceviz		10266	113650	5349
Kekik, İşlenmemiş		1	0	0
Toplam		26201	869542	18366

Tablo-78

Meyve ve kuruyemişler içerisinde en çok üretilen ürünler ise sırasıyla armut (2379 ton), diğer elma (2.133 ton), golden elma 1152 ton), dut (1.113 ton), ceviz (5.349 ton) olarak sıralanmaktadır

Elma Üretimi 5.086 ton

Armut Üretimi 2.366 ton

Dut Üretimi 1.121 Ton

Ceviz Üretimi 3.374 Ton

Fındık Üretimi 824 Ton

İlin Arı ve Bal Varlığı

İlin coğrafi açıdan engebeli yapıya sahip olması bitki örtüsünün, özellikle ballı bitkilerin doğal olarak çok zengin olmasına ve arıcılık faaliyetlerinin gelişmesine imkân tanımaktadır. İlde toplam 40.901 kovan ile 469,88 ton bal üretilmektedir. Bal verimine bakıldığında 11,49 kg/kovan verim alınmaktadır. Bal mumu üretimi ise yıllık 20.096 tondur.

İlimizin Arı Varlığı

Yıllar	Arılı Kovan			Bal Üretimi (Ton)	Bal Verimi (Kg/Kovan)	Bal Mumu Üretimi (Ton)
	Eski	Yeni	Toplam			
2023	254	41.837	42.091	422,06	10,03	16,61
2024	205	40.696	40.901	469.88	11,49	20.096

Tablo-79

Gümüşhane ilinde organik bal üretimi yapan 32 üretici olup, 2.176 kovanda üretilen organik bal ise 11.995 kg'dır. İl genelinde yapılan bitkisel üretimde kimyevi gübre ve ilaç kullanımının az oluşu organik arı ürünleri üretimi için önemli bir potansiyel oluşturmaktadır.

İlimizin Organik Bal Varlığı

Ürün adı	Organik Üretim Yapan Üretici Sayısı	Kovan Sayısı (Adet)	Üretilen Organik Bal Miktarı (Kg)	Üretilen Organik Polen Miktarı (Kg)
Organik Bal	29	2.038	6.114	203

Tablo-80

İlimizde Organik Üretim Yapan İşletme ve Çiftçi Dağılımı

Üretici Grubu	Bitkisel ve Hayvansal Üretim Yapan Üretici Sayısı (Ad)	Sadece Bitkisel Üretim Yapan Üretici Sayısı (Ad)	Sadece Hayvansal Üretim Yapan Üretici Sayısı (Ad)	Toplam Organik Üretim Yapan Üretici Sayısı (Ad)
İşletme	0	0	0	0
Çiftçi	0	0	29	29
Toplam	0	0	29	29

Tablo-81

İpek Böceği Kozası, Çile Yapmaya Uygun Olarak ilimizde 0,026 Ton koza üretilmektedir.

Hayvan Varlığı

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı hayvancılık verilerine göre Gümüşhane'deki büyükbaş hayvan sayısı bir önceki yıla göre 2 bin adet azaldı. Kurumun yayınladığı istatistiklere göre büyükbaş hayvan sayısı ülke genelinde yüzde 5,6 oranında azalırken Gümüşhane'de bu oran yüzde 9,6 oldu 2022 yılında 67 bin 117 büyükbaş hayvanın olduğu Gümüşhane'de 2023 yılında bu sayı 64 bin 229, 2024 yılında ise 61.990 oldu. Yıllara bakıldığında her yıl büyükbaş hayvan sayısında düşüş görülmektedir.

Yıllara Göre Hayvan Varlığı

Hayvan Sayısı	2023 Baş)	2024 (Baş)
Büyükbaş Hayvan (Sığır, Manda)	64.229	61.990
Küçükbaş Hayvan (Koyun, Keçi)	62.435	49.289
Toplam	126.664	111.279

Tablo-82

İlin 2024 yılı hayvan varlığına bakıldığında büyük baş hayvan sayısı 61.990 küçük baş hayvan sayısı 49.289 olup toplam hayvan varlığı 111.279 dur.

Büyükbaş Hayvan Varlığı

Büyükbaş Hayvan Sayısı (Adet)	Adet (2023)	Adet (2024)
Sığır (Kültür)	32.002	31.021
Sığır (Melez)	26.359	24.787
Sığır (Yerli)	5.783	6.098
Manda	85	84
Toplam	64229	61.990

Tablo-83

Küçükbaş Hayvan Varlığı

Küçükbaş hayvanlara bakıldığında ise bir önceki yıla göre küçükbaş hayvan sayısı yüzde 7,9 azalmıştır. Küçükbaş hayvan sayısı bir önceki yıla göre 13 bin 137 azalarak 2024 yılında 49 bin 298 olmuştur. Büyük ve küçükbaş hayvan varlığının 2024 yılı sonu itibariyle 111 bin 288 olduğu Gümüşhane'de bu rakam bir önceki yıla göre yüzde 8,8 oranında azaldı.

Küçükbaş Hayvan Sayısı (Adet)	Adet (2023)	Adet (2024)
Koyun	56.529	43.933
Keçi (Kıl)	5.906	5.365
Toplam	62.435	49.298

Tablo-84

Süt Sağılan Hayvan Varlığı

Süt sağılan hayvan varlığına bakıldığında kültür melez sığı sayısı 18.321, mels sığır sayısı 13.366 ve yerli sığır sayısı ise 3.481 adet olup, manda sayısı ise 47 dir.

Süt Sağılan Büyükbaş Hayvan Sayısı (Adet)	Adet (2024)
Sığır (Kültür)	18.321
Sığır (Melez)	13.366
Sığır (Yerli)	3.481
Manda	47
Toplam	35.215

Tablo-85

Buzağı ve Dana Varlığı

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı hayvancılık verilerine göre Gümüşhane'deki canlı hayvan varlığına göre 2024 yılı içerisinde buzağı + dana sayısı 16.703 adet, sığır varışı ise 10.072 adettir.

Buzağı ve Dana Hayvan Sayısı (Adet)	Adet (2024)
Buzağı-Dana (Kültür)	7.467
Buzağı-Dana (Melez)	7.461
Buzağı-Dana (Yerli)	1.754
Manda	21
Toplam	16.703

Tablo-86

Sığır Varlığı

Sığır Sayısı (Adet)	Adet (2024)
Sığır (Kültür)	5.239
Sığır (Melez)	3.954
Sığır (Yerli)	863
Manda	16
Toplam	10.072

Tablo-87

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı hayvancılık verilerine göre Gümüşhane'deki sığır varlığına göre 2024 yılı içerisinde 10.072 adet sığır olduğu bunların 5.239 kültür sığırı, 3.954 melez, 863 yerli ve 16 adet manda bulunmaktadır.

Kapasitelerine Göre Büyükbaş Hayvancılık İşletme Sayıları (Adet)

İl Genel İşletme Sayısı	1-5 Baş	6-10 Baş	11-20 Baş	21-30 Baş	31-40 Baş	41-50 Baş	51-100 Baş	101-200 Baş	201-500 Baş	Toplam İşletme Sayısı
Adet	2922	1662	1118	407	148	73	62	7	4	6403
%	45,63	25,96	17,46	6,36	2,31	1,14	0,97	0,11	0,06	100

Tablo-88

Kapasitelerine Göre Küçükbaş İşletme Sayıları (Adet)

İl Genel İşletme Sayısı	1-25 Baş	26-50 Baş	51-100 Baş	101-200 Baş	201-500 Baş	501-1000 Baş	1001-2000 Baş	Toplam İşletme Sayısı
Adet	187	106	112	80	64	10	3	562
%	33,27	18,86	19,93	14,23	11,39	1,78	0,53	100

Tablo-89

İlimizde Kurulu Bulunan Tarımsal Amaçlı Kooperatifler

Kooperatifler		Üye sayısı	Adet
Tarımsal Amaçlı Kooperatifler	Tarım Satış Kooperatifleri	-	-
	Tarım Kredi Kooperatifleri	2151	4
	Tarım Kalkınma Kooperatifleri	1273	21
	Su Ürünleri, Sulama, Hayvancılık	72	3

Tablo-90

Ziraat odalarının görevleri 6964 Sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinde belirtilmiştir. Bunlar; tarımsal politikaların genel menfaatlere uygun olarak yürütülmesi amacıyla gerekli çalışmalarda bulunmak, tarımla ilgili görüşlerini Hükümete ve kamuoyuna duyurmak, çiftçilerin hak ve menfaatlerini korumaktır. Bunun için, çiftçilerin uygulanan politikalar hakkındaki düşüncelerinden yararlanarak raporlar hazırlanmaktadır. Böylece, tarım sektörünün ülke ekonomisine yaptığı katkının artırılmasına ve çiftçilerin ekonomik ve sosyal yönlerden gelişmesine çalışılmaktadır.

Tarım Sektörünün Gayri Safi Milli Hasıla İlişkin Sayısal Veriler

Sektör	Gayri Safi Milli Hasıla İlişkin Payı	
	Değer (Milyon/\$)	Yüzde (%)
Tarım	2.427.754.984	5,6

Tablo-91

İlimizde 6 adet Ziraat odası bulunmaktadır. Bunalar merkez ilçe 1, Kelkit ilçesinde 1, Köse ilçesinde 1, Şiran ilçesinde 1, Kürtün ilçesinde 1 ve Torul ilçesinde 1 olmak üzere toplam 6 ziraat odası mevcuttur.

Sebze ve meyve ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenilirliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılmasını sağlamak, toptancı hali içinde veya dışında işlem gören sebze ve meyvelere ilişkin bilgileri elektronik ortamda tutmak, izlemek ve duyurmak, meslek mensupları ile diğer ilgilileri kayıt altına almak, bunlara yönelik veri tabanı oluşturmak ve toptancı halleri arasında ortak bilgi paylaşımını ve iletişimi sağlamak amacıyla, Bakanlığımız bünyesinde elektronik ortamda kurulan ve internet tabanlı çalışan merkezi Hal Kayıt Sistemi kapsamında, ilimizde 22 adet firmanın bu sisteme kaydı yapılmıştır.

HKS’de 2024 yılı aralık ayı sonu itibarıyla sistemde kayıtlı gerçek ve tüzel kişilerden oluşan 22 kullanıcı bulunmaktadır.

Yılar	2024
Üretici Örgütler	3
Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Firma Sayısı	22

Tablo-92

Gümüşhane ili sahip olduğu akarsu, göl ve barajları ile kültür balıkçılığı açısından da önemli bir potansiyel barındırmakta olup mevcut durumda 39 adet alabalık üretim tesisi yer almaktadır.

Üretim Tesisleri	İşletme Sayısı (Adet)	İşletme Kapasitesi (Ton/Yıl)	Yavru Kapasitesi (Adet/Yıl)
Karada Üretim Yapan Tesisler	18	240	21.190.000
Baraj Göllerinde Ağ Kütün	11	2.648	-
Kafeslerde Üretim Yapan Tesisler	14	2.110	-
Kelkit	13	535	-
TOPLAM	56	5.533	21.190.000

Tablo-93

Yetiştirici Birlikleri

Birlikler		Ü Üye Sayısı
Yetiştirici Birlikleri	Damızlık Sığır Yetiştiriciliği Birliği	140
	Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiriciliği Birliği	259
	Arı Yetiştiriciliği Birliği	534
Üretici Birlikleri	Kelkit Bal Üretici Birliği	91
	Kelkit Kuru Fasulye Üretici Birliği	39
Toplam	55	1063

Tablo-94

Üretici Birlikleri

İlçe Adı	2024 Yılı ÇKS' ye Başvuru Yapan İşletme Sayısı	2024 Yılı Dağılım Oranları (%)
Kelkit	1.562	39,93
Köse	712	26,85
Kürtün	1.239	5,08
Merkez	371	4,85
Şiran	954	19,95
Torul	324	3,34
Toplam	5.162	100

Tablo-95

Çiftçi kayıt sistemin kayıtlı toplam 5.162 işletme olduğu; bunların 1.562 işletme Kelkit ilçesi 1.239 işletme Kürtün ilçesi, 954 işletme Şiran ilçesi ve 695 işletmede ise diğer ilçelerdedir.

2024 Yılı İçerisinde Tarım Alanında Yapılan Destekler

2024 Yılı Destekleri	Destekleme Miktarları (TL)	Faydalanan Çiftçi Sayısı
*Bitkisel Üretimin Desteklenmesi	81.032.097,61	8.062
Hayvansal Üretimin Desteklemeleri	40.660.854,33	5.242
Su Ürünleri Üretiminin Desteklenmesi	1.725.273,32	19
*Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	53.830.697,90	23
Çiftlik Muhasebe Veri Ağı	23.000,00	23
Ara Toplam	177.271.923,16	13350
İl Müdürlüğünce Uygulanan Proje Destek Miktarı	23.735.861,17	1500
Toplam	201.007.784,33	14869

Tablo-96

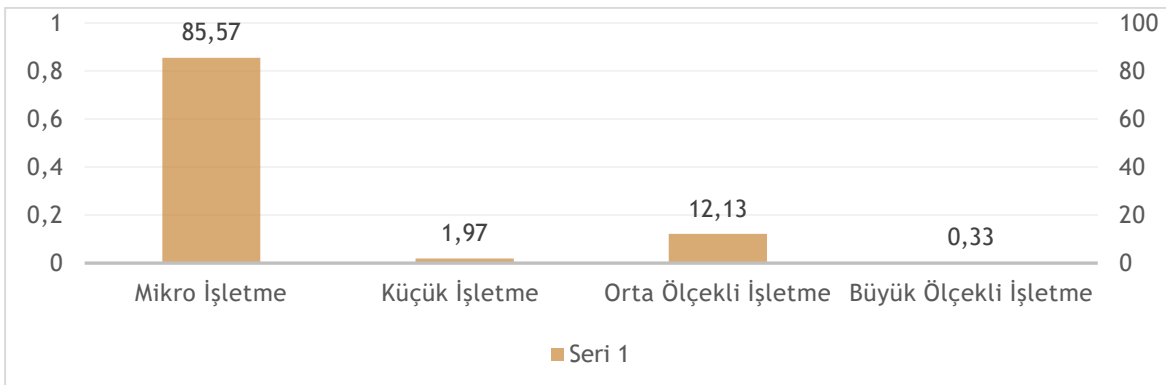

Sanayi işletmelerinin sektörel dağılımına göre pestil ve köme üretimi ağırlıklı gıda sanayi ile mermer ve taş ocakları işletmeciliğinin toplam %50'lik payla önde gelen sektörler olduğu, ilde sanayi alanında genel olarak henüz gelişmekte olan bir görüntü sergilenmektedir. Başlıca sanayi kolları; gıda ürünleri imalatı, madencilik ve taş ocakçılığı, metal cevherleri madenciligi, diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, ağaç ve ağaç ürünleri (mobilya hariç), mobilya imalatıdır.

İlde 1 Organize Sanayi Bölgesi, 3 Küçük Sanayi Sitesi bulunmaktadır. Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı faal üye sayısı 717 olup, bunlar arasında 170 şahıs firması, 2 kolektif şirket, 1 komandit şirket, 364 limitet şirket, 121 anonim şirket, 56 kooperatif, 3 diğer grubunda yer alan işletme bulunmaktadır. Kelkit Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı faal üyesi sayısı 573 olup, bunlar arasında 244 şahıs firması, 244 limitet şirket, 62 anonim şirket, 21 kooperatif, 1 kolektif şirket, 1 diğer grubunda yer alan işletme bulunmaktadır.

Mevcut durumda Gümüşhane'de 13 adet esnaf ve sanatkâr odası bulunmaktadır. Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğine kayıtlı 4.110 aktif üye bulunmaktadır.

Sanayi Sicil Bilgi sistemine kayıtlı işletme sayısı 330 adet olup, toplam çalışan sayısı 3.006 kişidir. İlimizdeki işletmelerin ölçek dağılımı; %85,53 mikro, %12,17 küçük, %1,97 orta ve %0,33 oranında büyük ölçekli işletmelerdir.

Grafik-15

Sıra No	50' DEN FAZLA İSTİHDAM SAĞLAYAN ŞİRKETLER	İSTİHDAM (NACE KODLARI)
1	Yıldız Bakır Madencilik Sanayi A. Ş. Gümüşhane Şubesi	07.29
2	Aşçıoğlu Yemek Gıda Temizlik İnşaat Turizm Sanayi Ticaret	56.29
3	Aşkale Çimento Sanayii T.A.Ş. Gümüşhane Fabrikası Şubesi	23.51
4	Büyükbayraktar Gıda Sanayi ve Ticaret	10.89
5	Hançim Maden İnşaat Sanayi Ticaret Anonim Şirketi	23.52
6	Koza Altın İşletmeleri A.Ş. Mastra Şubesi	07.29
TOPLAM		

Tablo-97

İlimizde, son yıllarda çeşitli teşvik unsurlarının katkısıyla sanayi tesisi sayısında az da olsa artış görülmüştür. Madencilik ilimiz sanayisinin geleceği için en önde gelen sektör olarak görülmektedir.

Gümüşhane ilinde imalat sektörüne bakıldığında 261 adet firma olup bu işyerlerinde istihdam edilen kişi sayısı ise 1524 kişidir. Gümüşhane ilinde imalat sektöründe gıda üretimi önemli bir yer almaktadır. Gıda üretiminde 95 şirket ve bu şirketlerde 573 kişi istihdam edilmektedir.

İlde Faaliyet Gösteren İmalat Sanayi Sektörleri

Sektör	Firma Adedi	İstihdam (Kişi)
Gıda Ürünlerinin İmalatı	95	573
Ağaç ve Ağaç Ürünleri (Mobilya Hariç)	35	149
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğaltılması	6	28
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	28	88
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	32	547
Ana Metal Sanayi	1	2
Makine ve teçhizat hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı	23	41
Mobilya İmalatı	41	96
Toplam	261	1524

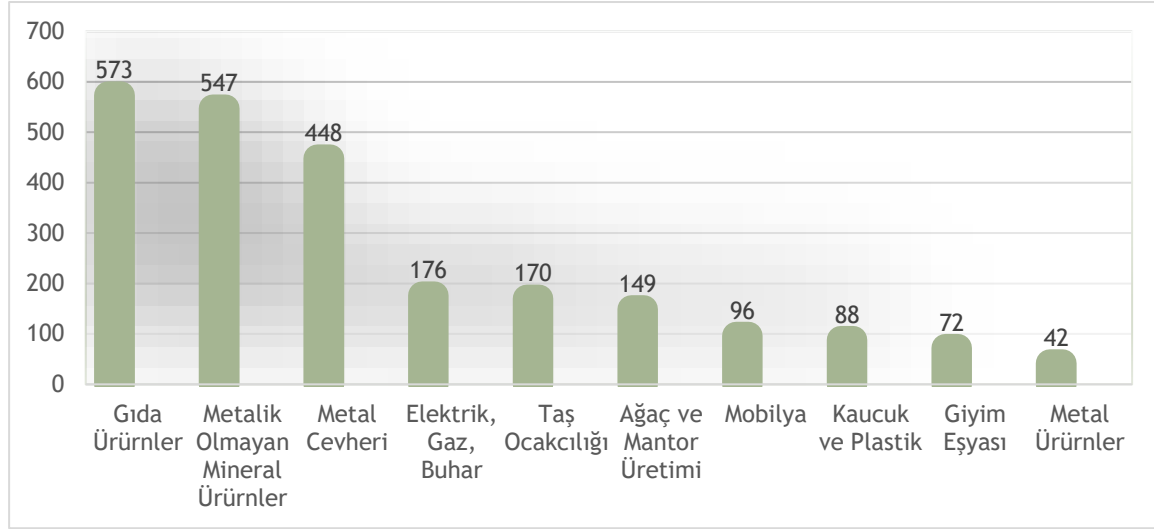
Tablo-98

İlde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı (ilk 10) :

Sektör Adı	Çalışan Sayısı	İl Payı
10-Gıda ürünleri	573	23,58%
23-Metalik olmayan mineral ürünler	547	22,51%
07-Metal cevherleri	448	18,44%
35-Elektrik, gaz, buhar	179	7,37%
08-Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	170	7,00%
16-Ağaç ve mantar ürünleri	149	6,13%
31-Mobilya	96	3,95%
22-Kauçuk ve plastik	88	3,62%
14-Giyim eşyaları	72	2,96%
25-Metal ürünleri	42	1,73%
Toplam	2430	

Tablo-99

İstihdam Sayısının Sektörel Dağılımı

Grafik-16

İlde Faaliyet Gösteren İmalat Sanayi Sektörleri Değeri

Sektör	Değer (TL)	Yüzde (%)
Gıda Ürünlerinin İmalatı	704.185.116,7	7,8
Mobilya İmalatı	69.684.210,54	0,8
Ağaç, Ağaç Ürünleri ve Mantar Ürünleri İmalatı (Mob. Hrç.)	276.291.937,5	3
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı	2.233.134.318	24
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	130.930.950,2	1,4
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğaltılması	5.285.766	0,1
Ana Metal Sanayii	886.265	0,01

Tablo-100

İktisadi faaliyet kollarına göre gayri safı yurt içi hasıla rakamlarına bakıldığında Gümüşhane 22 milyar 87 milyon 221 bin liralık GYSH elde etti. Bu rakamın 3,7 milyar TL'si tarım, ormancılık ve balıkçılık sektöründe, 3 milyar TL'si sanayi sektöründe, 934,5 milyon TL'si imalat sanayinde, 882,8 milyon TL'si inşaat sektöründe, 2,7 milyar TL'si hizmetler sektöründe, 88 milyon TL'si bilgi ve iletişim sektöründe, 504,9 milyon TL'si finans ve sigorta faaliyetlerinde, 1,8 milyar TL'si gayrimenkul faaliyetlerinde, 556,6 milyon TL'si mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetlerinde, 5,8 milyar TL'si kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinde, 526 milyon TL'si diğer hizmet faaliyetlerinde gerçekleşti.

Bu rakamlara göre 2,5 milyar TL'lik vergi-sübvansiyon rakamı da eklenince 22,1 milyar TL'lik GSYH rakamına ulaşan Gümüşhane 79.sırada yer aldı.

İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, İktisadi Faaliyet Kollarına (A10) Göre, Cari Fiyatlarla, 2004-2023

Sektör	Yıl	Değer (TL)
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	2023	3 708 683
Sanayi		3 052 988
İmalat sanayi		934 563
İnşaat		882 755
Hizmetler		2 693 033
Bilgi ve iletişim		88 091
Finans ve Sigorta Faaliyetleri		504 900
Gayrimenkul Faaliyetleri		1 763 898
Mesleki, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri		566 569
Kamu Yönetimi, Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri		5 796 330
Diğer Hizmet Faaliyetleri		526 784
Sektörler Toplamı		19 584 030
Vergi-Sübvansiyon		2 503 191
GSYH		22 087 221

Tablo-101 (NOT) 2024 Yılı verileri henüz açıklanmadığından 2023 yılı verileri alınmıştır.

İl Bazında Kişi Başına Gayri Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, 2004-2023

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (3. Düzey)		Kişi başına GSYH TL.			Kişi başı GSYH Dolar		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
TR	Türkiye	86 231	176 651	311 110	9 601	10 659	13 243
TR901	Trabzon	53 660	102 286	190 012	5 975	6 172	8 089
TR902	Ordu	42 890	84 156	156 247	4 775	5 078	6 651
TR903	Giresun	46 604	85 453	157 272	5 189	5 156	6 695
TR904	Rize	58 719	108 592	188 575	6 538	6 552	8 027
TR905	Artvin	89 402	163 520	225 996	9 954	9 867	9 620
TR906	Gümüşhane	47 040	88 405	150 723	5 238	5 334	6 416

Tablo-102

İlimizde Maden Üretimi

Adını sahip olduğu maden varlığından alan Gümüşhane ili, maden yatakları potansiyeli açısından Doğu Karadeniz Bölgesinin en önemli illerinden olup tespit edilen 38 adet metalik maden ve 20 adet endüstriyel hammadde yatak ve zuhuru mevcuttur. Özellikle altın ve bakır-kurşun-çinko bölgede önemli yataklar oluşturan başlıca metalik madenlerdir. Gümüşhane granitleri ve onlarla temas halindeki kayalar, gümüş, bakır, kurşun hatta altın gibi sadece metalik madenler yönünden değil, beril, safir, turmalin, topaz, ametist ve akik gibi değerli taşlar yönünden de zengindir. İlde ayrıca endüstriyel hammaddeler olarak çimento hammaddeleri, feldispat, kil, kaolen, kireçtaşı ve barit oluşumları bulunmaktadır.

İlimiz Maden Potansiyeli

MTA Tarafından Tespit Edilen Maden Yatak ve Zuhurları	
Metalik Maden (Cu, Pb, Zn, Fe, Au, Ag)	38 adet
Endüstriyel Hammaddesi (barit, refrakter kil, kil ve kireçtaşı)	20 adet
Enerji Hammaddesi (kömür)	4 adet
TOPLAM	62 adet

Tablo-103

Karamustafa köyünde bulunan krom-çinko-bakır yatağında cevher elde edilmesi için 2010 yılında başlatılan çalışmalar devam etmektedir.

Mastra Altın-Gümüş yatağında Eurogold Firması tarafından üretime yönelik ön çalışmalar yapılmış, üretime geçilememiştir. Bu yatak daha sonra 2005 yılında Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından satın alınmıştır. 2007-2008 yıllarında çıkartılan cevher ayrıştırma için il dışına gönderilmekte iken 2009 yılında maden ocağı mahallinde kurulan ayrıştırma tesisi hizmete açılmıştır. Artık çıkartılan cevher yerinde ayrıştırılarak dore metali (%75 altın, %25 gümüş) haline getirilmektedir.

Gümüştaş Madencilik Ticaret AŞ. Tarafından Gümüşhane Mezire mevkiindeki ocakta Kuşun-Çinko- Bakır cevheri çıkartılmakta olup, cevher OSB de kurulacak tesiste ayrıştırma işlemine tabi tutulacaktır.

Merkez ilçe Eski Gümüşhane civarında bulunan Hazine mağara, Kırkpavli ve Dere madeni isimli zuhurlarda altın ve gümüş madenlerine yönelik olarak özel şirketler tarafından arama ve sondaj çalışmaları devam etmekte olup, bu yıl içerisinde bir ocağın işletmeye açılması için çalışmalara hız verildiği bilinmektedir.

Hammadde	Yeri	Tenör (%)	Rezerv
Altın+Gümüş (Au+Ag)	Merkez-Mastra	10 gr/ton Au	12 ton Au+8 ton Ag (görünür)
Altın+Gümüş (Au+Ag)	Merkez- Olucak	0,8 gr/ton Au	14.425 ton Au (görünür+muh)
Altın+Gümüş (Au+Ag)	Kale-Kaletaş	3.35 gr/ton Au	1,2 ton Au
Altın+Gümüş+Kurşun (Au+Ag+Pb)	Merkez-Kırkpavli	3,2 gr/ton Au 16 gr/ton Ag 9,5 Pb	2 ton Au
Altın+Gümüş+Kurşun (Au+Ag)	Merkez-Sobran(Arzular)	0,89 gr/ton	2.326.830 ton (görünür+ muhtemel)
Bakır+Çinko (Cu+Zn)	Torul-Istala	2,27 Cu	140.000 ton Cu (mümkün+muh)
Bakır+Kurşun+Çinko (Cu+Pb+Zn)	Kelkit-Eğlenceyayla	5 Cu+19 Pb+6 Zn	100.000 ton (potansiyel)
Çinko+Kurşun (Zn+Pb)	Karamustafa-Midi	21,5 Zn	460.000 ton (görünür+muh.)
Çinko+Kurşun+Bakır (Zn+Pb+Cu)	Torul Köstere	4,98 Zn+ 84 Pb+ 3,23 Cu	450.000 ton (mümkün+muh)
Kurşun+Çinko+Gümüş+Altın (Pb+Zn+Ag+Au)	Merkez-Hazinemağara	3,0 Pb+8 Zn 89 gr/ton Ag 2,55 gr/ton Au	200.000 ton (mümkün)
Demir+Bakır (Fe+Cu)	Torul-Eğrikar	2,45 Cu+33,62 Fe	1.000.000 ton (potansiyel)
Çinko+Bakır+Demir (Zn+Cu+Fe)	Torul-Karadağ		1.000.000 ton (potansiyel)
Barit	Merkez-Kelkit-Şiran'da 13 Sa.	< %90 BaSO4	85.000 ton
Refraktel Kil	Merkez-Edireyayla Merkez+Y.Kov Kelkit-Alansa Kelkit-Gödül	Seramik ve Refrakter San.	300.000 ton 690.000 ton 300.000 ton 600.000 ton
Kil (Çimento ham.) Kireçtaşı (Çimento ham.)	Merkez-Lorikas Kale-Tahnis	Çimento için	91.000.000 ton 47-225 milyon ton
Kömür	Kelkit-Alansa	>5.000 kcal/kg	41.600 ton (gör) 108.000 ton(gör+mü)
Kömür	Kelkit-Gödül	>5.300 kcal/kg	293.040 ton (müm)
Kömür	Şiran-Norşun	>5.000 kcal/kg	8.540 ton (müm)
Kömür	Kelkit-Pernek	>5.000 kcal/kg	35.000 ton (müm)

Tablo-104

Şiran yöresindeki küçük çaplı yataklardan üretilen barit Şiran İlçesinde kurulu bulunan Alpar Madencilik Ltd. Şti. ne ait tesiste öğütülerek yurt içinde pazarlanmaktadır.

Kale çevresindeki kireç taşı (kireç hammaddesi) sahalarında üretim 1974 yılında Gümüşkale Kireç Sanayi tarafından başlatılmış olup, 1990 yılında üretime son verilmiştir. Tesis 1998 yılında özelleştirilmiştir. 2005 yılında yeni bir firma ile ortaklık tesis edilmiş olup, 2006 yılında tekrar işletmeye açılmıştır. 2009 yılında ortaklık yapısı devam eden işletmenin üretimi devam etmektedir.

Kelkit-Gümüşgöze beldesindeki linyit kömür yataklarında özel sektör tarafından üretim yapılmakta ancak; yöresel ihtiyacın bir kısmı karşılanabilmektedir.

İlimizin genelinde mevcut olan mermer ve doğaltaş sahalarından çok az bir kısmında özel firmalarca blok ve tabaka halinde üretimler yapılarak pazarlanmaktadır

Sektör	Firma Adedi	İstihdam (Kişi)
Tüketim Malı Üreten Sanayiler	119	810
Ara Malı Üreten Sanayiler	199	2044
Yatırım Malı Üreten Sanayiler	-	-
TOPLAM	318	2854

Tablo-105

İl Sanayisinde Öne Çıkan Yatırım Alanları

- Yöresel Gıda (pestil-köme) İmalatı
- Tatlı Su Balıkçılığı
- Madencilik Yatırımları
- Yaz ve Kış Mevsimine Yönelik Yatırımlar
- Bitkisel Çay Üretimi
- Taş ve Toprağa Dayalı Yatırımlar (Çimento, Kireç, Taş Ocakçılığı, Mermer)
- Hizmet Sektörü

Gümüşhane Organize Sanayi Bölgesi

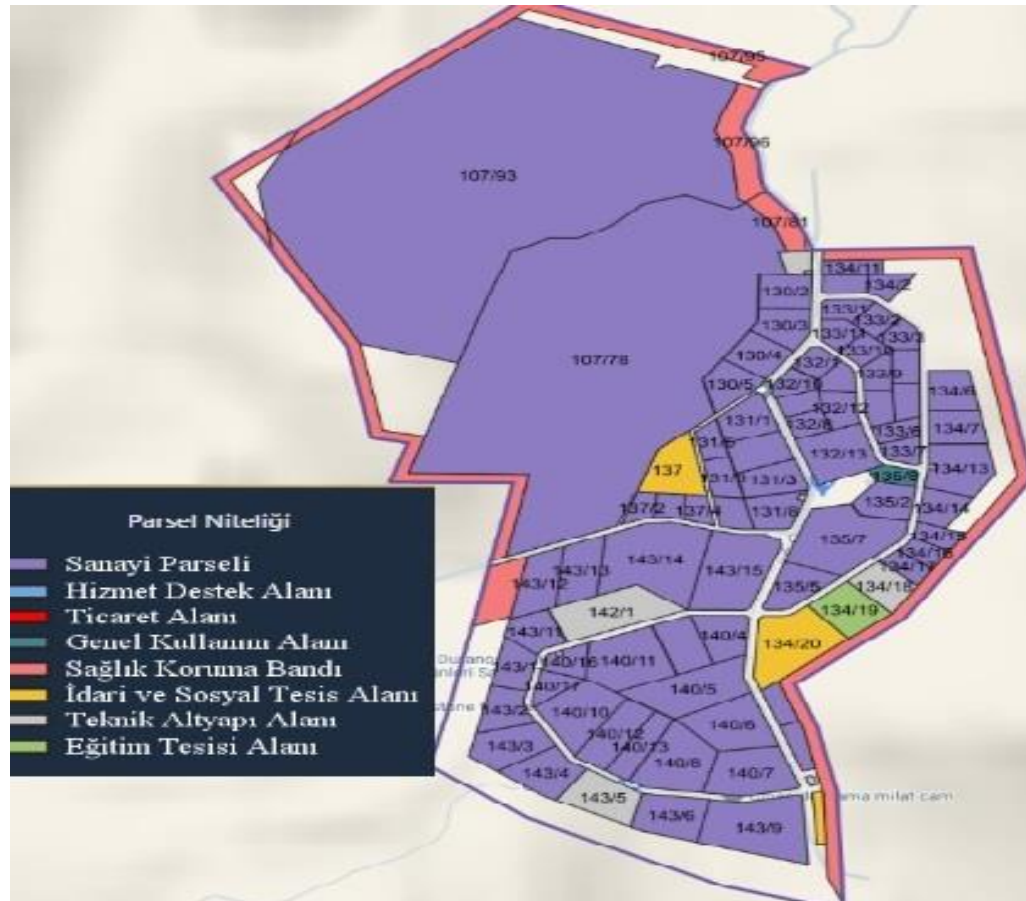

Gümüşhane Organize Sanayi Bölgesi 18 Mayıs 1998 tarihinde Müteşebbis Teşekkülü, Valilik (İl Özel İdaresi) Ticaret ve Sanayi Odası Kuruluşlarının iştirakiyle oluşturulmuş ve (mülga) Sanayi ve Ticaret Bakanlığına müracaat edilerek kuruluş ve yer seçimi çalışmalarına başlanmıştır. Yer seçimi özellikle tarıma elverişsiz alanlar tercih edilerek Bakanlığa 2 alternatif alan sunulmuş ve Bakanlık 75 hektar büyüklüğündeki alanı uygun görüldüğünü bildirerek çalışmalara başlanmasını uygun görmüştür. 06.11.2000 tarihinde Bakanlık tarafından onaylanan Kuruluş Protokolü ile Tüzel Kişilik Kazanmış olan Gümüşhane Organize Sanayi Bölgesi Gümüşhane Valiliği, (İl Özel İdaresi) Sanayi ve Ticaret Odası katılımı, Sanayi, Sağlık ve Çevre İl Müdürlükleri bilgi ve teknik destekleri ile resmi olarak çalışmalarına başlamıştır

Gümüşhane Organize Sanayi Bölgesine İlişkin Veriler

OSB İlgili Bilgiler		Gümüşhane 2024
Faaliyete Başladığı Yıl		2000
Alanı (Hektar)		126,88
Parsel Sayısı		72
Üretime Geçen	Parsel Sayısı	29
	Tesis sayısı	29
İnşaat Safhasında	Parsel Sayısı	10
	Tesis sayısı	4
Proje Safhasında	Parsel Sayısı	16
	Tesis sayısı	0
TOPLAM	Parsel Sayısı	55
	Tesis sayısı	33
Tahsis Edilen Parsel Sayısı		55
İstihdam Kapasitesi	Mevcut	400
	Toplam	1125

Tablo-106

2001 Yılında Bölge Müdürlüğü kurulmuş bölgeye ait imar planları hazırlanarak onay için bakanlığa sunulmuş ve 11.02.2002 tarihinde inşaat alanında çalışmalara başlamıştır. Gümüşhane Organize Sanayi Bölgesi Karadeniz Bölgesini Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesine bağlayan transit yola 850 metre, şehir merkezine 15 km, Trabzon Limanına 115 km, Erzincan Demir Yoluna 130 km, Erzurum'a 187 km mesafede 949.500 m² büyüklüğünde 573.743 m²'si 2500 m² ile 220000 m² arasında değişen çeşitli büyüklüklerde 55 adet sanayi parselinden oluşmaktadır.

İlimiz Organize Sanayi Bölgesine İlişkin Sayısal Veriler

OSB Unvanı	Kuruluş Tarihi	OSB Alanı (Hektar)	Toplam Parsel Sayısı	Tahsis Edilen Parsel Sayısı	Üretim Yapılan Parsel Sayısı	İnşaatı Devam Eden Parsel Sayısı	Proje Aşamasındaki Parsel Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Gümüşhane	2000	126,88	72	55	29	4	16	1125

Tablo-107

İlimizdeki organize sanayinde 29 adet firmanın üretim yaptığı, 4 firmanın inşaat aşamasında olduğu ve 16 firmanın ise proje aşamasında olduğu görülmektedir.

İnşaat Halindeki Firmalar

S. No	Ada No	Parsel No	M ²	Katılımcı	Fiili Durumu (İnşaat)
1	107	93	273.504,00	Gümüştaş Madencilik Ve Ticaret A.Ş	İnşaat Aşamasında
2	133	5	2.750,00	Feyy Gıda İnş.Turiz.San. Ve Tic. Ltd.Şti.	İnşaat Aşamasında
3	133	4	2.830,00	Esra Sarı	İnşaat Aşamasında
4	140	3	6.015,00	Ahmet Çimen	İnşaat Aşamasında
5	133	3	2.517,00	Gümüş-Ay Ticaret Pazarlama Limited Şirketi	İnşaat Aşamasında
6	134	15	2.490,98	Gümüşsaray Gıda San. Tic. Ltd. Şti.	İnşaat Aşamasında
7	143	13	6.994,87	Rabia Nurcan Öktem	İnşaat Aşamasında
8	132	9	2.502,00	Havva Doğan	İnşaat Aşamasında
9	130	4	5.281,00	Gümüşel Turizm Yöresel Ür. İnş. İhr. İth. Ltd. Şti.	İnşaat Aşamasında
10	140	13	5.039,00	Nilay Şahan	İnşaat Aşamasında

Tablo-108

Üretimdeki Firmalar

S. No	Ada No	Parsel No	M ²	Katılımcı	Fiili Durumu (Proje, İnşaat, Üretim Gibi)
1	140	4	5.999,00	Gündaylar Mobilya - Bahriye Günday	Üretimde
2	140	7	10.564,00	Eminler Granit Mermer İnş.Gıda San. Ve Tic.Ltd.Şti	Üretimde
3	143	4	7.134,00	Gümüş Tavukçuluk Ltd.Şti. (Gübre)	Üretimde
4	140	10	10.466,00	Gümüş Tavukçuluk Ltd.Şti. (Yem)	Üretimde
5	140	5	12.525,00	Mavi Çarşı Mobilya San Tic Ltd. Şti.	Üretimde
6	136	1	2.971,00	Nadir Özer Bitki Ve Meyve Ür.İhr.San.Ve Tic.Ltd.Şti	Üretimde
7	135	5	5.683,00	Yıldız Pestil Köme Ltd.Şti	Üretimde
8	140	11	11.859,00	Duranoğulları Orman Ür. Tic.San Ltd.Şti	Üretimde
9	135	7	16.162,00	Büyükbayraktar Gıda San Tic .Ltd.Şti	Üretimde
10	135	2	5.088,00	Gümüş Kireç San Tic Ltd. Şti	Üretimde
11	131	3	5.390,00	Emirhan Temizlik Pestil Köme Ltd.Şti	Üretimde
12	143	9	16.062,00	Cihan Doğrama San Tic.Ltd.Şti	Üretimde
13	131	2	5.392,00	Gümüş Doğa Gıda San Ve Tic.Ltd.Şti	Üretimde
14	131	1	5.393,00	Şahane Doğal Ürün Gıda İth. İhr.Tic. Ltd. Şti.	Üretimde
15	107	78	218.326,00	Gümüştaş Madencilik Ve Ticaret A.Ş	Üretimde
16	140	8	11.225,00	Yaupoğulları Ahşap İnşaat San. Ve Tic.Ltd.Şti.	Üretimde
17	132	12	3.557,00	Çoşkunoglu İnş Taah.Gıda Ve San.Tic.Ltd.Şti	Üretimde
18	132	8	2.509,00	Merdin Pehlivan	Üretimde
19	132	2	2.540,00	Gümüşsan Doğal Ürün. Hizm.San.Ve Tic.Ltd.Şti	Üretimde
20	132	1	2.663,00	Kar-Bir Gıda İnşaat Tic.Ltd.Şti.	Üretimde
21	132	13	9.626,00	Ziyadar Gıda San. Ür.İth. İhr. Tic. Ltd. Şti.	Üretimde
22	140	12	7.157,00	İstanbul Yapı İzolasyon - Hava Yıldız	Üretimde
23	133	2	2.673,00	Haya Pestil Gıda İnş. Proje Müh. Ltd. Şti.	Üretimde
24	143	6	7.878,00	Gümüşpen Metal San. Tic. Ltd. Şti.	Üretimde
25	130	5	5.281,00	Gümüşel Turizm Yöresel Ür. İnş. İhr. İth. Ltd. Şti.	Üretimde
26	132	10	2.537,00	İpekyolu Avm Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	Üretimde
27	133	7	2.599,00	Gümüş Hilal Pestil Köme Gıda İnş. San. Tic.Ltd.Şti.	Üretimde
28	133	6	2.507,00	Bayram Şanlıtürk	Üretimde
29	143	3	7.346,00	Mikrokal İnşaat Maden San. Ve Tic. İth. Ltd. Şti.	Üretimde

Tablo-109

Gümüşhane organize sanayinde 29 firmanın üretim yaptığı, 10 firmanın inşaat aşamasında olduğu ve 16 firmanın ise proje aşamasında olduğu görülmektedir.

Proje Aşamasındaki Firmalar

S. No	Ada No	Parsel No	M ²	Katılımcı	Fiili Durumu (Proje)
1	140	6	10.238,00	Hançim Maden İnşaat Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	Proje Aşamasında
2	134	16	2.337,34	Balki Madencilik Makine San. Tic. Ltd. Şti.	Proje Aşamasında
3	134	17	2.497,64	İbrahim Bulgur	Proje Aşamasında
4	137	4	2.051,07	Sy İlaçlama Temizlik İnşaat San. Tic. Ltd. Şti	Proje Aşamasında
5	131	8	4.913,18	Ertekinler Halı Mobilya Tekstil Ltd. Şti	Proje Aşamasında
6	143	15	15.104,00	Yatbakonar Madencilik Makina San. Tic. Ltd. Şti.	Proje Aşamasında
7	131	7	2.928,46	Filiz Şişman	Proje Aşamasında
8	137	2	2.011,64	Saranoğulları İnşaat Orm. Ür. İth. İhr. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Proje Aşamasında
9	137	3	2.047,16	Doğan Dabağ	Proje Aşamasında
10	140	17	2.797,86	Bayraklar Sebze Meyve Nakl. İnşaat Tic. İth.İhr. Ltd. Şti.	Proje Aşamasında
11	134	1	2.557,00	Yasin Kara	Proje Aşamasında
12	134	21	2.495,30	Silver Dwelling Food Gıda Dış Ticaret Ltd. Şti.	Proje Aşamasında
13	134	22	2.486,08	Livasan Ambalaj Reklam Sanayi Ve Tic. Ltd. Şti.	Proje Aşamasında
14	134	11	2.575,97	Yasin Zengin	Proje Aşamasında
15	133	11	2.673,00	Seriş Yapı İnşaat Sanayi Ve Tic. Ltd.Şti.	Proje Aşamasında
16	133	1	2.673,00	Dbg Yapı Elektrik İnşaat Tic. Ltd. Şti.	Proje Aşamasında

Tablo-110

2024 Yılı Doğal Gaz Verileri

Sosyal Ekonomik Göstergeler	YIL	Birimi	Miktarı	Türkiye Payı %
Toplam Doğal Gaz Tüketimi	2024	Sm ³	665.307,290	0,001179725
Sanayi Doğal Gaz Tüketimi	“	“	659.799,740	0,001169959

Tablo-111

Elektrik Verileri

Sosyal Ekonomik Göstergeler	Yıl	Birimi	Miktarı	Türkiye Payı %
Toplam Tüketimi	2024	Kwh	3.572.080,18	0,001042
Sanayi Tüketimi	“	“	3.452.015,22	0,001007

Tablo-112

Organize sanayinde toplam doğal gaz tüketimi 665.307,290 Sm³, sanayi doğal gaz tüketimi ise 659.799,740 Sm³ olup, 2024 yılı içerisinde ise 3.452.015,22 Kwh elektrik tüketilmiştir.

Organize sanayi İşletmelerinde Çalışsan sayısı: **400**

Gümüşhane ilindeki girişimcilik altyapısının desteklenerek ilin sosyo-ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmak amacıyla, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından 2011 yılında hazırlanan “İSGEM’ler araştırma raporu” ve 2012 yılında hazırlanan “Gümüşhane Pestil ve Köme Sektörü Raporu” temel alınarak proje fikri ilk olarak 2012 yılında ortaya atılmıştır.

Gümüşhane ilinin en büyük kamu yatırımlarından birisi olma özelliği taşıyan **8.120.665,00 €** bütçeli Gümüşhane İSGEM projesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Rekabetçi Sektörler Programının I. döneminde 01.05.2016-01.05.2018 tarihleri arasında 9.000 metrekaresi kapalı alan olmak üzere 26.500 metrekarelik araziye inşa edilerek tamamlanmıştır.

Küçük Sanayi Siteleri

Gümüşhane Merkezde 32.000 m² alan üzerine 120 iş yapılan sanayi sitesinde yapılan ilaveler ile toplam iş yeri sayısı 162 ye çıkmıştır. 1991 yılında faaliyete geçirilmiştir. Sanayi sitesinde 162 dolu işyeri mevcut olup doluluk oranı ise %100’dür.

Gümüşhane Küçük Sanayi Sitesi

Kelkit İlçesinde artan nüfusa oranla küçük sanayi işletmesi ihtiyacı doğmuş olup, 50.000 m² alan üzerine 212 işyeri yapılan siteye ilave iş yerleri yapılarak toplam 243 işyerine çıkarılmıştır. 1988 yılında faaliyete geçmiş olup, sanayi sitesinde 243 dolu olup, doluluk oranı ise %100'dür

Kelkit Küçük Sanayi Sitesi

Gümüşhane Şiran İlçesinde artan nüfusa oranla küçük sanayi işletmesi ihtiyacı doğmuş olup, 2022 yılında 39.000 m² alan üzerine 38 işyeri yapılmış ve bu iş yerlerinden 30 iş yerinin dolu 8 adet işyerinin ise boş olduğu, doluluk oranı %79'dur.

Şiran Küçük Sanayi Sitesi

Küçük Sanayi Sitelerine İlişkin Sayısal Veriler

Gümüşhane, Kelkit ve Şiran ilçelerinde birer adet Küçük Sanayi Sitesi kurulmuştur. Küçük Sanayi Sitelerinde toplam 443 adet işyeri olup bu iş yerlerinde 1.086 kişi istihdam edilmektedir.

Adı	Faaliyete Başladığı Yıl	Toplamı Alanı (m ²)	Toplamı İşyeri Sayısı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Doluluk Oranı	Mevcut İstihdam
Gümüşhane KSS	1991	60000	162	162	0	100	360
Kelkit KSS	1988	90000	243	243	0	100	636
Şiran KSS	2022	39000	38	30	8	78,95	90
Toplam Alan		189.000	443	435	8	93,00	1.086

Tablo-113

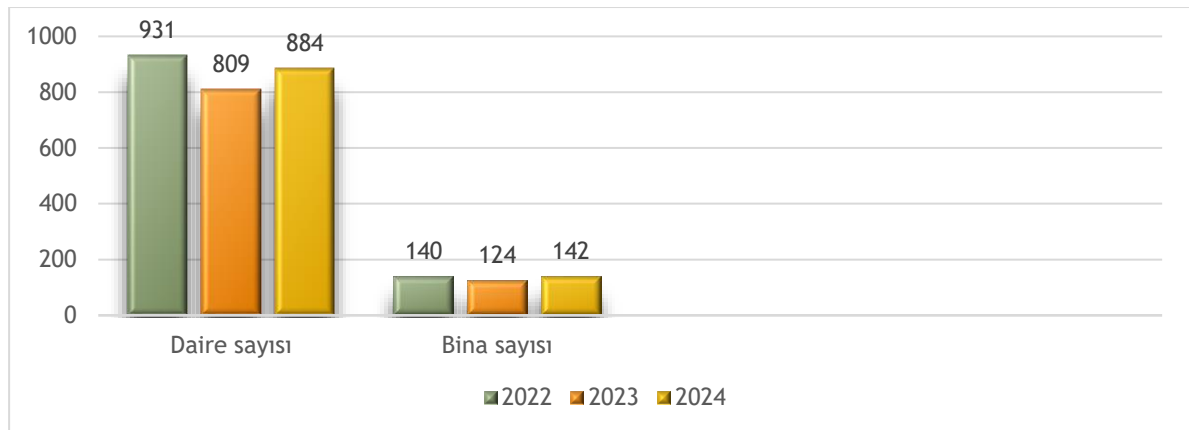
İnşaat Sektörü

Yapı kullanma izin belgesi, 194 Sayılı İmar Kanunu'nun 30. Maddesi gereğince tamamen veya kısmen biten yapılar için belediye sınırları içinde belediyelerce, belediye sınırları dışında İl Özel İdaresi, organize sanayi bölgelerinde organize sanayi bölge müdürlükleri, serbest bölgelerde ise serbest bölge müdürlükleri tarafından verilmesi zorunlu bir belgedir.

Yapı Kullanma izin Belgesine göre daire sayısı	= 884
Yapı Kullanma izin Belgesine göre bina sayısı	= 142
Yapı Kullanma izin Belgesine göre yüzölçümü	= 137.108

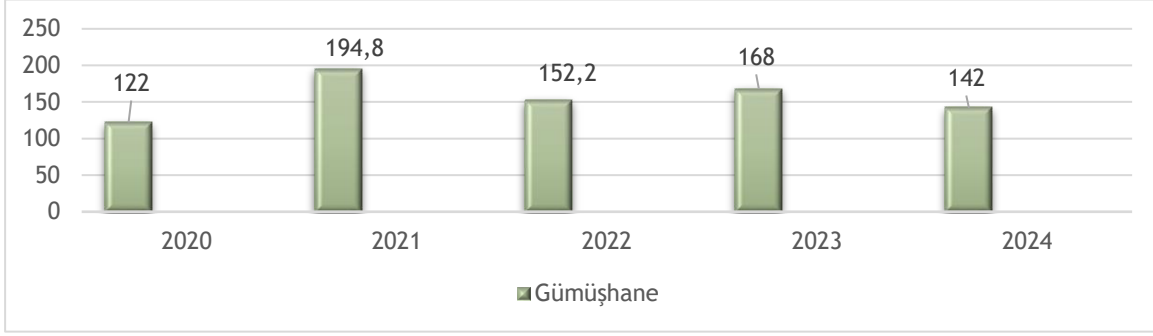
Yapı Kullanım İzin Belgesi Alan Daire Sayısı-2024

Grafik-17

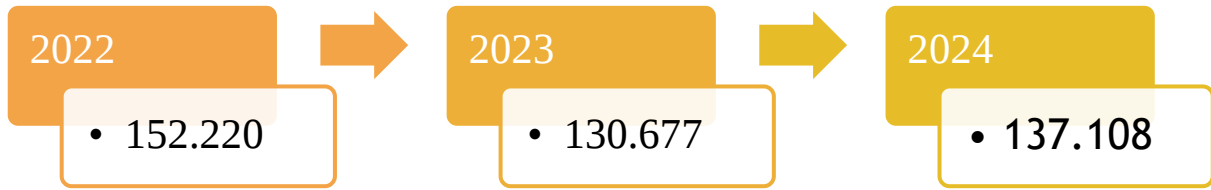
Yapı Ruhsatına Göre Bina sayısı	= 141
Yapı Ruhsatına Göre Daire sayısı	= 1.091
Yapı Ruhsatına Göre yüz ölçüm (m²)	= 150.299
	83/138

Tamamen veya Kısmı Biten Yapı İçin Yapı Kullanım İzin Belgesi 2024

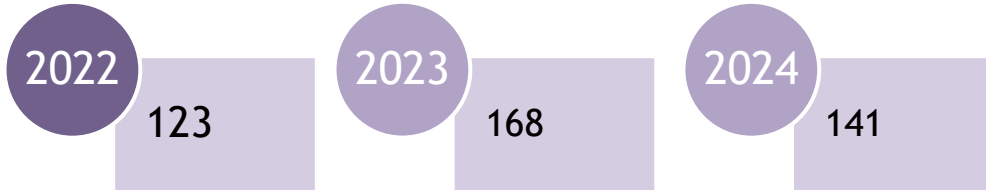

Grafik-18

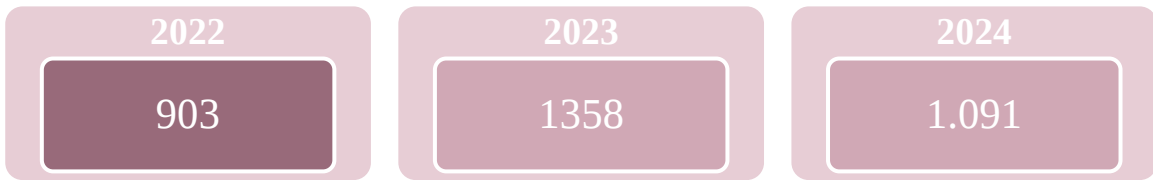
Yapı Kullanma İzin Belgesine Göre Yüzölçümü (m²)

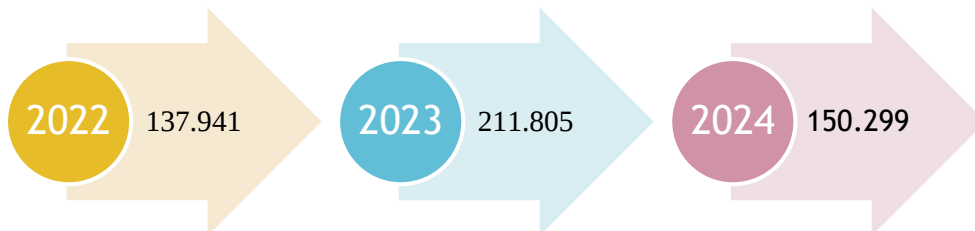
Yapı Ruhsatına Göre Bina Sayısı

Yapı Ruhsatına Göre Daire Sayısı

Yapı Ruhsatına Göre Yüzölçümü (m²)

Konut Satışları

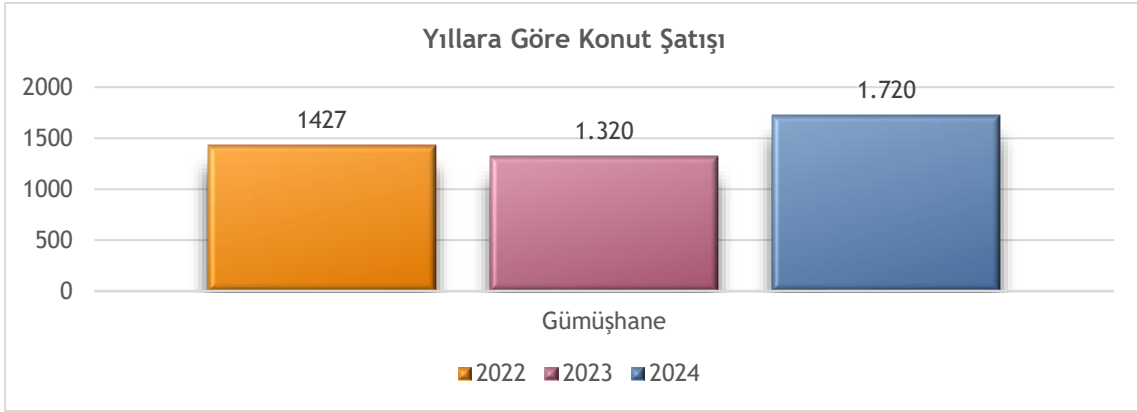
Türkiye genelinde konut satışları 2024 yılında bir önceki yıla göre %20,6 oranında artarak 1 milyon 478 bin 25 oldu. Konut satış sayısının en fazla olduğu iller sırasıyla 239 bin 213 ile İstanbul, 134 bin 46 ile Ankara ve 80 bin 398 ile İzmir olurken, en az olduğu iller sırasıyla 755 ile Ardahan, 958 ile Hakkâri ve 999 ile Bayburt olarak gerçekleşti. Gümüşhane ilinde konut satışı ise 1.720 dir.

Konut Satış Sayıları (Toplam)

Yıllar	Türkiye	Gümüşhane
2023	1.225.926	1.320
2024	1.478.025	1.720

Tablo-114

Gümüşhane’de 2023 yılında 1.320 konut satılırken 2024 yılı içerisinde konut satışları 1.720 olarak gerçekleşmiştir. Yıl içerisinde bakıldığında 2024 yılında konut satışlarında artış görülmüştür.

Grafik-19

2023 yılında Türkiye geneline bakıldığında 1.225.926 konutun satıldığı Gümüşhane ilinde ise 1.320 konut, 2024 yılında ise Türkiye geneli 1.478.025 konut satılmışken Gümüşhane’de 1.720 konut satılmıştır.

Aylık Konut Satışları

Yıl	Ay	Toplam	Gümüşhane
2023		1.225.926	1.320
2024		1.478.025	1.720
2024	Ocak	80.308	86
	Şubat	93.902	95
	Mart	105.394	92
	Nisan	75.569	56
	Mayıs	110.588	85
	Haziran	79.313	81
	Temmuz	127.088	139
	Ağustos	134.155	249
	Eylül	140.919	160
	Ekim	165.138	181
	Kasım	153.014	170
	Aralık	212.637	326

Tablo-115

2024 yılı içerisinde en fazla konutun satıldığı aylar ise; 249 ile ağustos, 181 ile ekim ve 326 konut satışı ile aralık ayı olmuştur.

Enerji Sektörü

Gümüşhane’de işletme safhasında 12 adet HES tesisi bulunmaktadır. Bu HES’lerin kurulu gücü 450,88 MW, yıllık enerji üretimi ise 1,24 milyar kilowatsaat'tir. İnşaat aşamasında da 1 adet HES tesisi bulunmaktadır. Bu tesisin kurulu gücü 10,60 MW, yıllık enerji üretimi ise 48,05 milyon kilowatsaat'tir. Planlama-Proje aşamasında ise 2 adet HES projesi bulunmaktadır. Bu HES’lerin kurulu gücü 31,19 MW, yıllık enerji üretimi ise 95 milyon kilowatsaat'tir.

Gümüşhane Elektrik Santralleri

Gümüşhane'nin elektrik santrali kurulu gücü 670 MW'dır. Gümüşhane'deki 14 elektrik santrali ile yılda yaklaşık 1.591 GWh elektrik üretimi yapılmaktadır. Bu üretim miktarı, Gümüşhane'nin elektrik tüketiminin 3,00 katıdır.

Ön Lisans Alan Santraller		
Santral Adı	Firma	Güç
Köse GES	Bayburt Enerji	150 MW

Tablo-116

İşletmedeki Elektrik Santralleri

<u>Akköy 2 Barajı ve HES</u>	Kolin Enerji	230 MW
<u>Torul Barajı ve HES</u>	Kolin Enerji	103 MW
<u>Akköy 1 HES</u>	Kolin Enerji	102 MW
<u>Kürtün Barajı ve HES</u>	Kolin Enerji	85 MW
<u>Büyükdüz HES</u>	Ayen Enerji	69 MW
<u>Derya HES</u>	Gülsan Holding	17 MW
<u>Köprübaşı HES</u>	Fazlı Enerji	15 MW
<u>Güzeloluk HES</u>	Yıldırım Grup	14 MW
<u>Berraksu HES</u>	Berraksu Elektrik Üretim	10 MW
<u>Alinyayla HES</u>	NA-TA Enerji	8,03 MW
<u>Mor 2 Regülatörü ve HES</u>	Enso Hydro Enerji	6,63 MW
<u>Dırağa HES</u>	Kuş Enerji	5,37 MW
<u>Akköy 1 Cansuyu HES</u>	Kolin Enerji	0,50 MW
<u>Gümüşhane'deki diğer lisanssız GES'ler</u>	Çeşitli Firmalar	5,28 MW

Tablo-117

Planlanan Elektrik Santralleri

Santral Adı	Firma	Güç
Kuletaş Barajı ve HES		30 MW
Çam Regülatörü ve HES		16 MW
Koru HES		15 MW
Acısu Regülatörü ve HES		14 MW
Mete Regülatörü ve HES		13 MW
Gelincik Regülatörü ve HES		6,30 MW
Nata Regülatörü ve HES		5,80 MW
Ocak Reg. ve HES		5,58 MW

Tablo-118

Çoruh EDAŞ

4. dağıtım bölgesinde faaliyet gösteren Çoruh Elektrik Dağıtım A.Ş. (ÇORUH EDAŞ), Trabzon, Giresun, Rize, Artvin ve Gümüşhane illerine hizmet vermektedir. Elektrik dağıtımı yapılan bölge **1.955.066** nüfusa sahiptir. ÇORUH EDAŞ, **Aksa Enerji** tarafından işletilmektedir.

Şehirlere göre elektrik santrali kurulu güç, ortalama üretim miktarı ve şehir tüketimi karşılama oranları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İllere Göre Kurulu Güç ve Elektrik Üretimi

İl	Kurulu Güç (MW)	Tüketim (MWH)	Üretim/Tüketim Oranı
Trabzon	663	2.005.000	78 %
Ordu	508	1.805.000	79 %
Rize	353	1.015.000	102 %
Giresun	963	957.000	266 %
Gümüşhane	670	530.000	300 %
Artvin	2.363	574.000	750 %

Tablo-119

Güneş Enerji Santralleri

Türkiye'de bulunan Güneş Enerji Santrallerinin toplam kurulu gücü 14.667 MW'dır. 2021 yılında Güneş Enerji Santralleri ile 13.294.280.970 kilovatsaat elektrik üretimi yapılmıştır. Güneş Enerji Santralleri temelde iki farklı yapı ile çalışır. Bunlar fotovoltaik sistem ve termal sistemdir.

Fotovoltaik sistemde, güneşten gelen radyasyon, paneller vasıtası ile enerjiye çevrilmekte, elde edilen enerji inverter cihazı ile kullanıma uygun hale getirilerek kullanılmaktadır. Termal sistemlerde özel aynalar vasıtası ile güneş ışınları belli bir noktaya iletilmekte, bu noktada bulunan yağ, su vb. sıvı ısıtılmakta, ısıtılan bu sıvı ile termik sistemlerde olduğu gibi buhar basıncı vasıtası ile mekanik enerji kinetik enerjiye çevrilmektedir.

İllere Göre Güneş Enerji Santralleri (MW)

İl	Kurulu Güç	İnşa Halinde	Lisans Alınan	Ön Lisans Alınan	Toplam
Giresun	18	2,00	0	150	170
Trabzon	10	0	0	0	10
Ordu	6,21	0	0	0	6,21
Gümüşhane	5,28	0	0	150	155
Rize	0,75	0	0	0	0,75
Artvin	0,020	0	0	0	0,020

Tablo-120

Hidroelektrik Santralleri

Türkiye'de bulunan Hidroelektrik Santrallerinin toplam kurulu gücü 32.180 MW'dır. 2021 yılında Hidroelektrik Santralleri ile 55.695.231.650 kilovatsaat elektrik üretimi yapılmıştır

İşletmedeki Hidroelektrik Santralleri			
Santral Adı	İl	Firma	Kurulu Güç
Torul Barajı ve HES	GÜMÜŞHANE	Kolin Enerji	103 MW
Akköy 1 HES		Kolin Enerji	102 MW
Kürtün Barajı ve HES		Kolin Enerji	85 MW
Büyükdüz HES		Ayen Enerji	69 MW
Derya HES		Gülsan Holding	17 MW
Köprübaşı HES		Fazlı Enerji	15 MW
Güzeloluk HES		Yıldırım Grup	14 MW
Berraksu HES		Berraksu Elektrik Üretim	10 MW
Alinyayla HES		NA-TA Enerji	8,03 MW
Mor 2 Regülatörü ve HES		Enso Hydro Enerji	6,63 MW
Dırağa HES		Kuş Enerji	5,37 MW
Akköy 1 Cansuyu HES		Kolin Enerji	0,50 MW

Tablo-121

2024 Yılı Doğal Gaz Verileri

Sosyal Ekonomik Göstergeler	Yıl	Birimi	Miktarı	Türkiye Payı %
Toplam Doğal Gaz Tüketimi	2023	Sm ³	463.892,16	0,0009012
Sanayi Doğal Gaz Tüketimi	“	“	433.497,59	0,0008422

Tablo-122

2024 Yılı Elektrik Verileri

Sosyal Ekonomik Göstergeler	Yıl	Birimi	Miktarı	Türkiye Payı %
Toplam Tüketimi	2024	Kwh	229.428.179,49	
Konut Başına Elektrik Tüketimi	“	“	821,50	
Serbest Tüketici Başına Elektrik Tüketimi			446.395,33	
Sanayi Elektrik Tüketimi			53.724.550,40	

Tablo-123

Gümüşhane organize sanayi bölgesinde 2023 yılı içerisinde sanayi doğalgaz tüketimi 433.498 Sm³ iken sanayi elektrik tüketimi ise 13.886.400 Kwh'dir.

Serbest Tüketicilere Ait 2024 Verileri

Mesken	Miktarı
Ticarethane	22.506.129,96
Aydınlatma	3.582.504,55
Sanayi	49.905.780,11
Tarımsal Sulama	

Tablo-124

2024 Yılı Doğalgaz Verileri

Dağıtım Şirketi	Abone Sayısı (BBS)	Abone Sayısı (Adet)	Net Şatıs (Milyon TL.)	Tüketim (Sm³)	Personel Sayısı (Adet)	Şebeke Uzunluğu (m)
Aksa Gümüşhane-Bayburt Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	68.046	53.290	694.371.503,79	70.758.803,55	113	767.398.330
Gümüşhane	37.022	29.856	371.040.308,45	38.472.254,17	41	204.189.170

Tablo-125

Aksa Doğalgaz Dağıtım Şirketinin verilerine göre Gümüşhane’de 37.022 (BBS) abonesi, 29.856 adet de abone sayısı olduğu görülmektedir. 2024 yılında 38.758.803,55 Sm³ lük doğalgaz kullanıldığı ve 204.189.170 m şebeke uzunlu olduğu görülmektedir.

Sosyal Ekonomik Göstergeler

	Yıl	Birimi	Miktarı	Türkiye Payı %
Toplam Doğalgaz Tüketimi	2024	SM³	70.758.803,55	
Sanayi Doğalgaz Tüketimi	2024	SM³	426.175,40	

Tablo-126

2024 yılında toplam Doğalgaz tüketimi 70.758.803,55 sm³, Sanayide kullanılan doğalgaz ise 426.175,40 sm³ dür.

Sağlık Sektörü

Gümüşhane İl genelinde 4 Devlet Hastanesi, 2 İlçe Hastanesi mevcut olup yatak kapasitesi 345’dir. Ayrıca ilimizde; 1 Ağız ve Dış Sağlığı Merkezi, 5 Toplum Sağlığı Merkezi, 1 Verem Savaş Dispanseri, 1 Halk Sağlığı Laboratuvarı, 1 AÇS/AP Merkezi, 48 Aile Hekimi, 21 Sağlık Evi, 17 Aile Sağlık Merkezi, 1 İl Ambulans Komuta Kontrol Merkezi ve 16 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu bulunmaktadır.

Sağlık Merkezleri

Kurumlar	Sayısı	Yatak Sayısı 2024
Hastane	4	325
Entegre İlçe Hastaneler	2	20
Ağız ve Dış Sağlığı Merkezi	1	
Toplum Sağlığı Merkezi	5	
Verem Savaş Dispanseri	1	
Halk Sağlığı Laboratuvarı	1	
AÇS/AP Merkezi	1	
Aile Hekimliği Birimi	48	
Sağlık Evi	21	
Aile Sağlığı Merkezi	17	
İl Ambulans Komuta Kontrol Merkezi Başh.	1	
Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu	16	

Tablo-127

Gümüşhane iline 250 yataklı yeni devlet hastanesi yapılmış hizmet vermeye başlamıştır. İlimizde Özel Sektöre ait herhangi bir hastane ve sağlık birimi bulunmamaktadır.

Gümüşhane Devlet Hastanesi

Gümüşhane ilinin toplam nüfusu 142.617 olup, doktor başına düşen kişi sayısı ise 486'dır. İlimizde 116 Uzman Doktor, 135 Hekim, 39 Diş Hekimi, 447 Hemşire, 114 Ebe, 615 Sağlık Memuru mevcuttur.

Sağlık Personeli	Personel Sayısı
Uzman Dr.	116
Pratisyen Dr.	135
Diş Hekimi	39
Diğer Sağlık Hizmetleri	615
Hemşire	447
Ebe	114

Tablo-128

Gümüşhane ilinde 2024 yılı verilenine göre ilin doğurganlık oranı 1,23, bebek ölümleri ise 9,4 dür.

Gümüşhane İli Sağlık Bilgileri

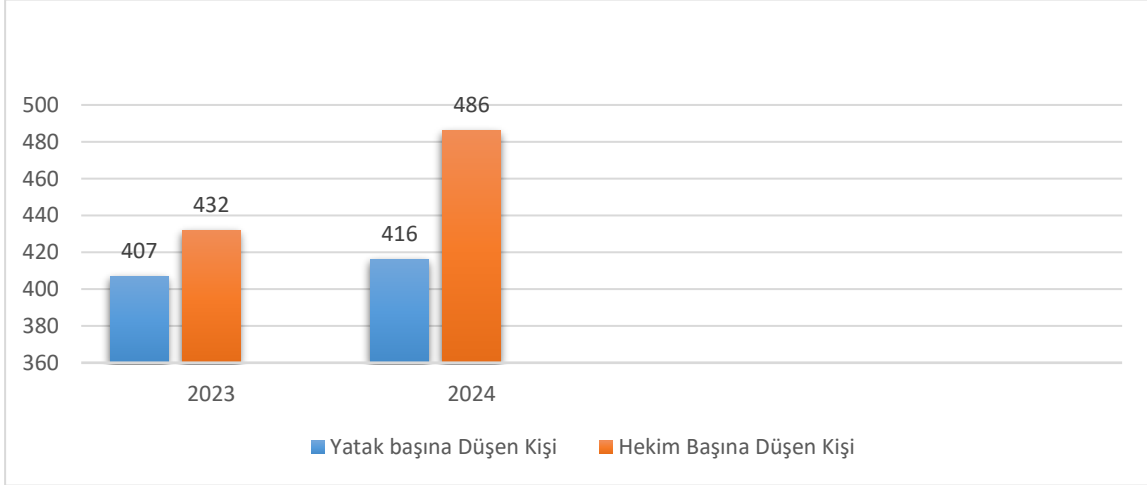
Sosyal Ekonomik Göstergeler	Yılı	Birimi	Miktar	Türkiye Sıralaması
Toplam Hekim Sayısı (Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Aile Hekimi)	2024		293	
Hekim Başına Düşen Kişi Sayısı			486	
İlin Doğurganlık Oranı			1,23	73
Bebek Ölüm Oranı			9,4	12

Tablo-129

Sağlık Personeli

Sağlık Birimi	2024
Uzman Hekim	116
Pratisyen Hekim	135
Diş Hekimi	39
Hemşire	447
Ebe	114
Diğer Sağlık Hizmetleri Sınıfı	615
Genel İdari Hizmetler Sınıfı	101
Teknik Hizmetler Sınıfı	21
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	2
İşçi	611
Din Hizmetleri Sınıfı	1
Avukat Hizmetleri Sınıfı	2
Aile Hekimi	42
Aile Sağlığı Elemanı	35
Genel Toplam	2280

Tablo-130

Grafik-20

Eğitim Sektörü

Gümüşhane Üniversitesi

Mühendislik Fakültesinin adı 26.04.2013 tarihli 28629 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi olarak değiştirilmiş, 16.05.2013 tarih ve 28649 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2013/4694 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu kapatılarak bunun yerine Turizm Fakültesi kurulmuş, 08.04.2016 tarihli ve 29678 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2016/8562 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Gümüşhane Sağlık Yüksekokulu kapatılarak bunun yerine Sağlık Bilimleri Fakültesi kurulmuştur.

Üniversitede toplam 268 idari personel görev yapmaktadır. Bunların 62'si kadın, 206'sı ise erkeklerden oluşmaktadır.

İdari Personel Verileri

Hizmet Sınıfı	Kadın	Erkek
Genel İdari Hizmetleri Sınıfı	39	136
Avukatlık Hizmetleri Sınıfı	2	0
Eğitim Öğretim Hizmetleri Sınıfı	0	0
Teknik Hizmetler Sınıfı	8	29
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	4	3
Din Hizmetleri Sınıfı	0	0
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	5	13
Emniyet Hizmetleri Sınıfı	0	0
Türk Silahlı Kuvvetleri	0	0
Sözleşmeli Personel	4	25
Toplam	62	206

Tablo-131

Gümüşhane Üniversitesinin 2023-2024 Öğretim Yılı verilerine göre 61 profesör, 97 doçent, 218 doktor öğretim üyesi, 187 öğretim görevlisi, 100 araştırma görevlisi olmak üzere toplam 663 akademisyen görev yapmaktadır. Bu personelin 226'sı kadın, 437'si ise erkek personeldir.

Akademik Personel Sayıları

Unvana Göre Akademik Personel Verileri

Yıl	2024	
Unvan	Kadın	Erkek
Profesör	13	48
Doçent	25	72
Doktor Öğretim Üyesi	79	139
Öğretim Görevlisi	67	120
Araştırma Görevlisi	42	58
Toplam	226	436

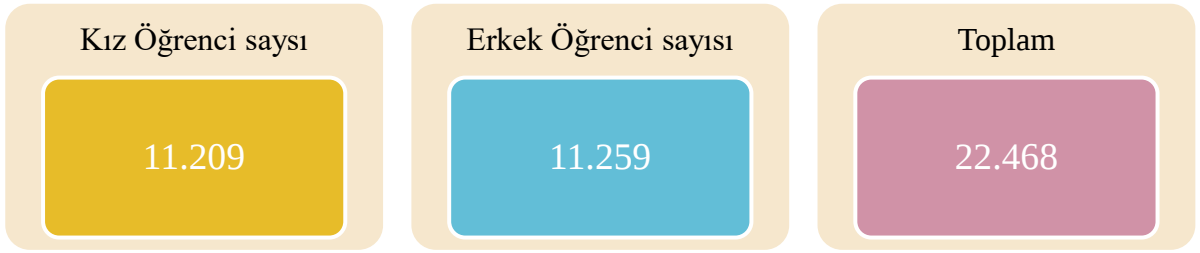
Tablo-132

2024-2025 akademik yıla bakıldığında Gümüşhane Üniversitesinde 2023 yılında okuyan öğrenci sayısı 23.415 iken 2024 yılında bu sayı **22.468** olmuştur. Öğrencilerin 11.209 kişisi kız, 11.259 kişisi ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Geçen yıla göre öğrenci sayısında 947 kişi azalma görülmüştür.

Aktif Öğrenci Sayısı

	Kız Öğrenci	Erkek Öğrenci
Ön lisans	5171	4459
Lisans	5195	5048
Yüksek Lisans	784	1550
Doktora	59	202

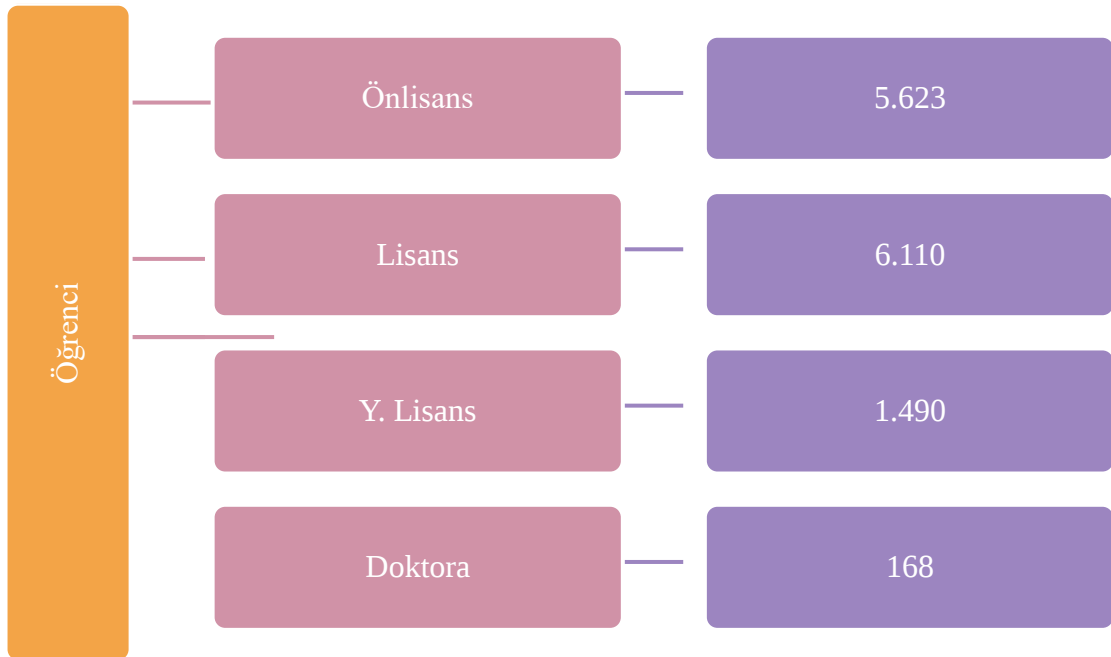
Tablo-133

Yıllara göre öğrenci sayısını bakıldığında 2022-2023 yılında 20.486 öğrenci ve 2023-2024 yılında 23.415 öğrenci 2023-2024 yılında ise 22.468 olduğu görülmektedir.

Ders Kaydı Yaptıran Öğrenci Sayısı

2024-2025 Öğretim yılında 22.468 kişi olan öğrenci sayısından ders kaydı yaptıran öğrenci sayısı ise 13.391 kişidir.

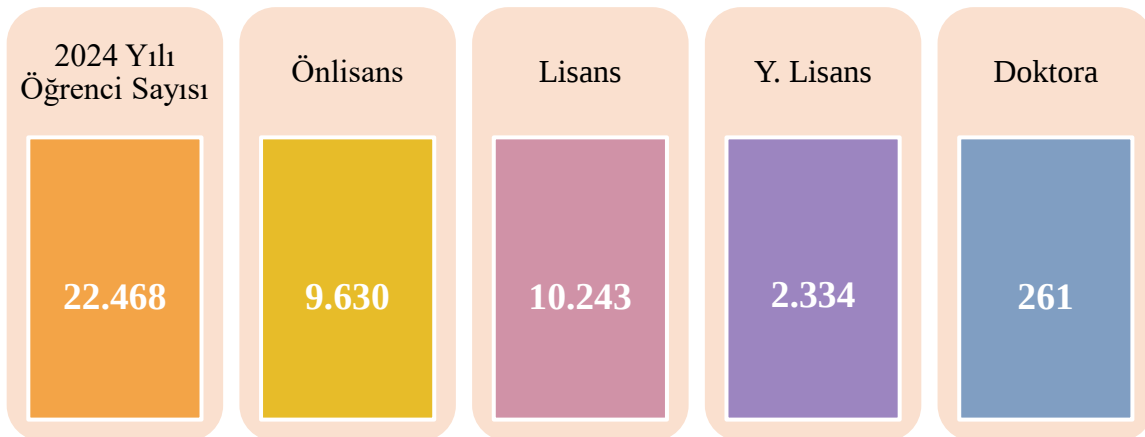

Öğrenim Durumuna Göre Öğrenci Sayı

Birim Adı	2024 Yılı Öğrenci Sayısı
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	779
Edebiyat Fakültesi	2192
Fen Bilimleri Enstitüsü	19
Gümüşhane İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	1319
Gümüşhane Meslek Yüksekokulu	2272
Gümüşhane Mühendislik Fakültesi	3
Gümüşhane Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	1720
Gümüşhane Sağlık Yüksekokulu	12
İlahiyat Fakültesi	1044
İletişim Fakültesi	1510
İrfan Can Köse Meslek Yüksekokulu	471
Kelkit Aydın Doğan Meslek Yüksekokulu	12282
Kelkit Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	568
Kelkit Sema Doğan Sağlık Hizm.Meslek Yüksekokulu	53
Kürtün Meslek Yüksekokulu	279
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	2535
Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi	751
Sağlık Bilimleri Fakültesi	2023
Sosyal Bilimler Enstitüsü	42
Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	780
Şiran Dursun Keleş Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	628
Şiran Mustafa Beyaz Meslek Yüksekokulu	702
Şiran Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	165
Torul Meslek Yüksekokulu	760
Turizm Fakültesi	448
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	165
Toplam	22.468

Tablo-134

Öğrenin Düzeyine ve Aktif Öğrenim Düzeyine Göre Öğrenci Sayısı

Birimlere Göre Uluslararası Aktif Öğrenci Sayısı

Kayıt Donduran Öğrenci Sayısı

2024 Yılı Mezun Öğrenci Sayısı

İl Milli Eğitim Bilgileri

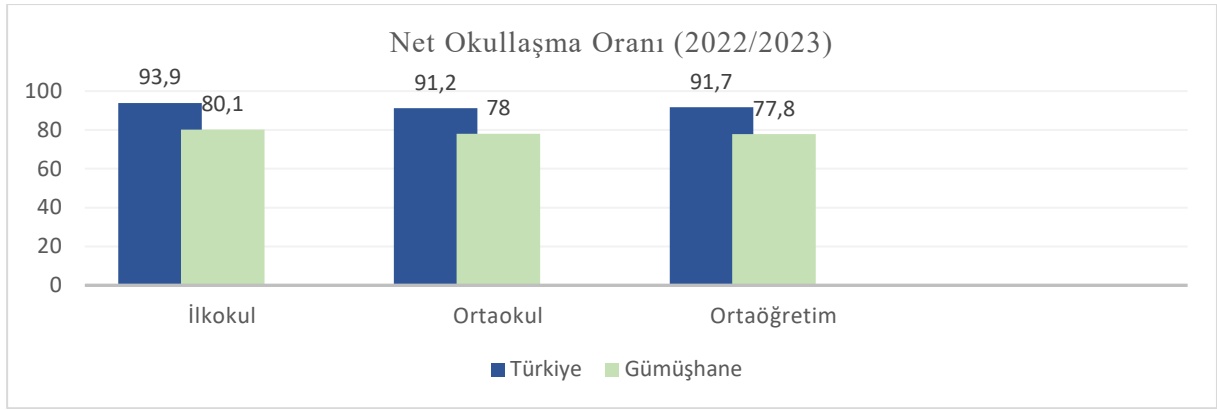
Okullaşma Oranları

İldeki okullaşma oranlarına bakıldığında ilkokul ve ortaokul okullaşma oranı %81,61, ortaöğretim okullaşma oranı ise %76,78'dir. 18 Yaş Üzeri Yetişkinler Okur-Yazarlık Oranı (19-85+ yaşa göre %97 olarak görünmektedir.

İlkokul Okullaşma Oranı	%81,61
Ortaokul Okullaşma Oranı	%76,78
Ortaöğretim (Lise)	%73,01
18 Yaş Üzeri Yetişkinler Okur-Yazarlık Oranı (19-85+ yaşa göre)	%97

Tablo-135

Grafik-21

Gümüşhane’de yer alan okul öncesi, ilköğretim, genel orta öğretim ve mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarının toplam sayısı 148’dir. Söz konusu okullarda toplam 1.344 derslikte 1.679 öğretmen tarafından 17.719 öğrenciye eğitim verilmektedir.

Gümüşhane İli Okul ve Öğrenci Durumu (2024-2025 Eğitim Yılı)				
	Okul Sayısı	Derslik Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Okul Öncesi	12	65	99	2313
İlkokul	58	372	411	5716
Orta Okul	46	542	586	5121
Ortaöğretim (lise ve Dengi)	32	365	583	4569
Toplam	148	1344	1679	17719
Okur -Yazar Oranı				%97
Liselere Geçiş Oranı				%99

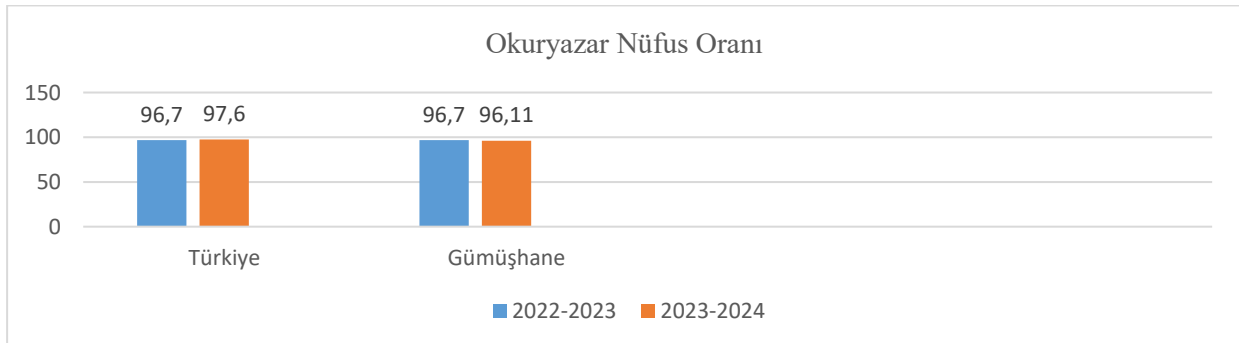
Tablo-136

İlde derslik başına düşen öğrenci sayıları bakımından ilkokulda 15,36. ortaokulda 9,45, ve ortaöğretimde ise 12,52 dir. Bu Türkiye ortalamasının altında olup küçük sınıflarda eğitim verilmektedir.

İl/İlçe	Okul Sayısı	Derslik Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Gümüşhane	148	1.344	1.679	17.719

Tablo-137

Gümüşhane iline bakıldığında 148 okul, 1.344 derslik, 1.679 öğretmen sayısı ve 17.719 öğrenci bulunmaktadır. Gümüşhane ilinin okullaşma oranı incelendiğinde; okul öncesi eğitim zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim kurumları; bağımsız ana okulları, ilkokula bağlı ana sınıfları ve uygulamalı ana sınıflarından oluşmaktadır. İlköğretim her bireyin iyi birer vatandaş olabilmesi için, gerekli temel bilgi, beceri davranış ve alışkanlıkları kazanmasını, milli ve manevi değerlerimiz ile temel ahlak anlayışına uygun olarak yetişmesini, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hayata ve bir üst öğrenime hazırlanmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Grafik-22

İmam Hatip Liseleri					
Mezun Sayısı		Yeni Kayıt		Fark	
Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
134	90	93	82	41	8

Tablo-138

İl Geneli İlkokul ve Orta Öğretim Verileri

İl/İlçe	Okul	Derslik	Şube Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Toplam Öğretmen Sayısı	Şube Başına Düşen Öğrenci Sayısı
Merkez	49	539	471	8128	720	17,26
Kelkit	37	367	317	4811	435	15,18
Şiran	7	60	50	564	60	11,28
Köse	30	181	186	1340	167	7,20
Torul	13	111	115	1979	172	17,21
Kürtün	12	86	92	897	125	9,75
Toplam	148	1344	1231	17719	1679	14,39

Tablo-139

Gümüşhane il genelinde 148 okulda 1.344 dersliğin, 1.231 şubesi, 17.719 öğrenci ve 1.679 öğretmen ile eğitim verilmektedir. Şube başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında merkezde 17,26, Kelkit'te 15,18, Şiran'da 11,28, Köse'de 7,20, Torul'da 17,21 ve Kürtün'de 9,75 olmak üzere toplamda 14,39 olduğu görülmektedir.

Orta Öğretim (Lise) (İl Geneli)

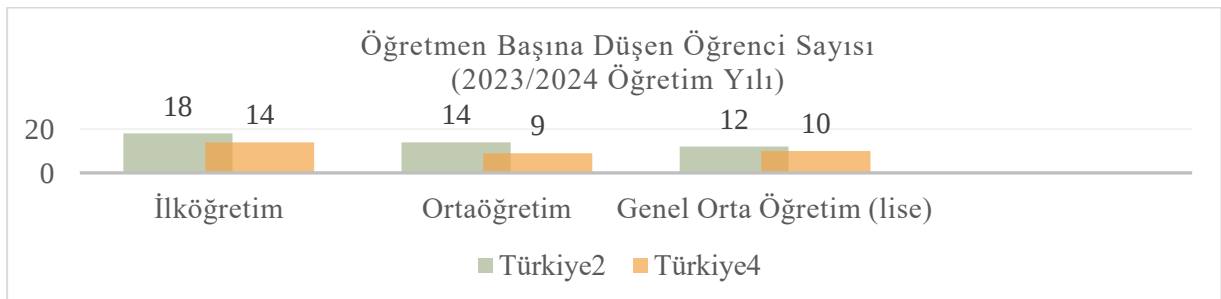
Gümüşhane ili genelinde bulunan orta öğretim (lise) okullarda 2023-2024 öğretim mezun 1.364 iken 2024-2025 yılı öğretim yılında yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı 1.099'dur. Mezun olan öğrencilerin 590'ı kız, 550'si ise erkek öğrencidir. Yeni kayıt yaptıran öğrencilerin ise 547'si kız öğrenci, 552'si ise erkek öğrencidir.

Fen, Anadolu ve Sosyal Bilimler Liseleri					
Mezun Sayısı		Yeni Kayıt		Fark	
Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
410	344	350	281	60	63

Tablo-140

Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri					
Mezun Sayısı		Yeni Kayıt		Fark	
Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
180	206	197	271	17	65

Tablo-141

Grafik-23

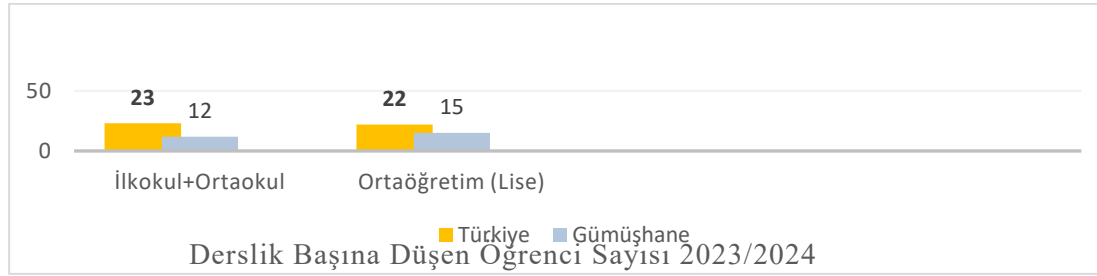
Gümüşhane genelinde 6 Halk Eğitim Merkezi ve 1 Mesleki Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerde 25 derslik, 10.623 öğrenci ve 37 öğretmen görev yapmaktadır.

Kurslar

Gümüşhane genelinde 536 meslek kursu düzenlenmiş, bu kurslara katılan kursiyer sayısı ise 10.484 kişidir.

Düzenlenen Kurslar	Birim	2024	
		Kurs Adedi	Kursiyer Sayısı
Meslek Kursları	Adet	267	5857
Sosyal Kültürel Kurslar	Adet	192	4550
Okuma Yazma Kursları	Adet	77	77

Tablo-142

Grafik-24

Halk Eğitimi Merkezi Müdürlükleri Tarafından 2024 Yılında Açılan Kurs Sayıları

	Meslek Kursu	Meslek Kursu Kursiyer Sayısı	Genel Kurs Sayılı	Genel Kursiyer Sayısı	Okuma Yazma Kurs Sayısı	Okuma Kursiyer Sayısı
İlçesi	Sayısı					
Merkez	85	2249	64	1178	5	7
Kelkit	56	1300	70	1988	3	12
Köse	10	158	4	83	1	1
Şiran	54	1143	30	872	1	1
Torul	43	657	10	185	11	35
Kürtün	19	350	14	244	2	21
Toplam	267	5857	192	4550	23	77

Tablo-143

2024 yılı içerisinde Halk Eğitim Merkezleri tarafından 267 meslek kursu düzenlenmiş bu kurslara 5.857 kişi katılım sağlamış, 192 genel kursa 4.550 kişi ve 23 okuma yazma kursuna ise 77 kişi katılım sağlamıştır.

Gençlik ve Spor

Spor Tesisleri

Gümüşhane genelinde 35 adet spor tesisi, 31 adet kulüp ve 4.746 sporcu mevcuttur. İl genelinde 11 devlet, 3 özel yurt bulunmakta olup, toplam yurt sayısı 14'tür. Bu yurtlardaki yatak sayısı ise 9.496'dır.

Spor Tesisleri	Adet	Yatak Sayısı
Spor Tesis sayısı	35	
Sporcu Sayısı	4.746	
Spor Kulüp Sayısı	31	
Devlet Yurt sayısı	11	9.132
Özel Yurt sayısı	3	364
Yapılan Etkinlikler	192	

Tablo-144

Spor Tesis Sayıları

İlçeler	Stadyum	Spor Salonu	Açık Tenis Kordu	Çim Futbol Sahası	Sentetik Futbol Sahası	Kamp Eğitim Merkezi	Kayak Merkezi	Yüzme Havuzu	Gençlik Merkezi	Açık Spor Tesisleri
Merkez	1	2		1	1	1		1	1	
Kelkit	1	1	1	1	1			1	1	1
Şiran	1	1	1	1	1			1		1
Köse	1	1						1		
Kürtün	1	1		1	1			1		
Torul	1	1				1	1		1	1
Toplam	6	7	2	4	4	2	1	5	3	3

Tablo-145

İl genelinde toplam 6 stadyum, 7 spor salonu, 2 tenis kordu, 4 çim saha, 4 sentetik saha, 2 kamp merkezi 5 yüzme havuzu, 3 gençlik merkezi ve 3 açık spor salonu olmak üzere toplam 41 tesis bulunmaktadır.

Öğrenci Yurtları

KYK Yurtları Kapasite Sayıları

Yurtlar	Kapasitesi	Kız Öğrenci Sayısı	Doluluk Oranı %	Erkek Öğrenci Kap.	Erkek Öğrenci Sayısı	Doluluk Oranı %	Toplam
Gümüşhane Kız Yurdu Müdürlüğü	1160	1064	0,92				1160
Zeynep Ana Kız Yurdu Müd.	2104	1802	0,86				2014
Halit ZARBUN Öğrenci Yurdu Müd.	1186	990	0,83				1186
Ahmet Ziyaüddin Gümüşhanevi Erkek Öğrenci Yurdu Müdürlüğü				1254	1154	0,92	1254
Halit ZARBUN Erkek Yurdu Müd.				830	559	0,67	830
Kelkit Osman Nuri Efendi Kız Öğrenci Yurdu Müdürlüğü	618	591	0,96				618
Kelkit Osman Nuri Efendi Erkek Yurdu Müdürlüğü				426	304	0,71	426
Şiran Mustafa Gül Öğrenci Yurdu Müdürlüğü	392	392	100	188	141	0,75	580
Torul Hacı Şaban Cengiz Öğrenci Yurdu Müdürlüğü	270	211	0,78	180	111	0,62	450
Köse Şehit Burak Tok Öğrenci Yurdu Müdürlüğü	158	97	0,61	192	68	0,35	350
Kürtün Öğrenci Yurdu Müdürlüğü	50	38	0,76	124	122	0,98	174

Tablo-146

KYK yurt sayısı 11 olup, bu yurtlarda 5.185 kız öğrenci, 2.459 erkek öğrenci olmak üzere toplam öğrenci sayısı 7.664'dür. Kız ve öğrenci yurtlarının kapasitesi 9.042 kişidir. Yurtların doluluk oranı ise yukarıdaki toplam gibidir.

Ulaşım

Devlet Yolları: İlimizde toplam 344 km devlet yol ağı bulunmaktadır. Devlet yollarının 128 km.si asfalt, 216 km.si sathi kaplama yoldur. İlimiz sınırları içerisinde 129 km bölünmüş yol bulunmaktadır.

Ka No	İl Adı	Devlet Yolları								
		Asfalt Yollar			PARKE	STABİLİZE	TOPRAK	GEÇİT VERMEZ	TOPLAM UZUNLUK TOTAL	BÖLÜNMÜŞ YOL
		ASFALT BETONU	SATHİ KAPLAMA	TOPLAM						
29	Gümüşhane	128	216	344	0	0	0	0	344	126

Tablo-147

İL PLAKA NO	İL ADI	İL YOLLARI								
		ASFALT YOLLAR			PARKE	STABİLİZE	TOPRAK	GEÇİT VERMEZ	TOPLAM UZUNLUK	BÖLÜNMÜŞ YOL
		ASFALT BETONU	SATHİ KAPLAMA	TOPLAM						
29	GÜMÜŞHANE	8	219	227	0	20	5	0	252	3

Tablo-148

İlimizde 8 km asfalt yol, 219 km sathi kaplama yol olmak üzere 227 km il yolu mevcuttur. İl yollarımızın 20 km stabilize, 5 km toprak ve 3 km bölünmüş yol olmak üzere toplam il yolu uzunluğu 252 km'dir.

İL PLAKA NO	İL ADI	DEVLET VE İL YOLLARI								
		ASFALT YOLLAR			PARKE	STABİLİZE	TOPRAK	GEÇİT VERMEZ	TOPLAM UZUNLUK	BÖLÜNMÜŞ YOL
		ASFALT BETON	SATHİ KAPLAMA	TOPLAM						
29	Gümüşhane	136	435	571	0	20	5	0	596	129

Tablo-149

İlimizdeki devlet ve il yollarının geneline bakıldığında 136 km asfalt yol, 435 km sathi kaplama yol, 20 km stabilize yol, 5 km toprak yol olmak üzere toplam 596 km yol bulunmaktadır. İl sınırları içerisindeki bölünmüş yol uzunluğu ise 129 km'dir.

İl yolları, köy yolları, devlet yolları ve uluslararası yollar dışında kalan yollardır. Karayolları Genel Müdürlüğü desteğiyle, İl yerel yönetimleri tarafından yapılır.

Gümüşhane Çevre Yolu projesi kapsamında güzergâh boyunca 17.013 m tünel (14 tüp 9 adet) toplam 1.016 m köprü (11 noktada 13 adet) ve 1.381 m viyadük (2x4 adet), 5 adet farklı eviyeli kavşak bulunmaktadır. 11,25 km uzunluğundaki Gümüşhane Geçiş Yolu ile; Trabzon– Aşkale Yolu üzerinde bulunan Gümüşhane Çevre Yolu 10.08.2018 tarihinde tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Gümüşhane'nin KGM 2024 yılı kayıtlarındaki 19 il yolunun toplam uzunluğu 300 km dir. Bu yollardan, günlük geçen araç sayısının en fazla olduğu yol, 1.513 araçla, 29-50 numaralı, 35 km uzunluğundaki Torul-Şiran yoludur.

İl Özel İdaresi

Gümüşhane ilinde 312 köy bulunmadır. Asfalt, beton ve parke olan köy sayısı 298, suyu olan köy sayısı 312 ve kanalizasyonu olan köy sayısı ise 238'dir.

İlçe	Köy Sayısı	Asfalt, Beton ve Parke Olan Köy Sayısı	Suyu yeterli Köy Sayısı	Kanalizasyon Olan Köy Sayısı
Merkez	89	89	89	82
Kelkit	75	66	75	69
Köse	14	14	14	14
Kürtün	34	32	34	11
Şiran	63	61	63	48
Torul	37	36	37	14
Toplam	312	298	312	238

Tablo-150

Gümüşhane'de bulunan 312 köyün yol uzunluğu 2055 km'dir. 298 köyün yolları asfalt kaplamadır. Aşağıdaki tabloya bakıldığında yolların 1341 km.si asfalt (%65), 550 km. si stabilize (%27), 112 km.si beton (%5) ve 52 km.si ise parke yoldur (%2). Köy yollarının asfaltlamadaki oranının %96'dır.

İlçe	Köy Sayısı	Asfalt Köy sayısı	Asfalt Yol (Km)	Stabilize Yol (Km)	Beton Yol (Km)	Parke Yol (Km)	Toplam Yol (Km)	Köy Bazında Asfalt Oranı (%)
Merkez	89	89	362	125	23		510	100
Kelkit	75	66	253	112		49	414	88
Köse	14	14	52	9			61	100
Kürtün	34	32	136	77	79	3	295	94
Şiran	63	61	244	51			295	97
Torul	37	36	294	86	10		480	97
Toplam	312	298	1341	550	112	52	2055	96

Tablo-151

Araç Muayene İstasyonu

Karayolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların teknik muayenelerinin daha etkin ve sağlıklı bir şekilde yapılması için kamu-özel sektör iş birliği ile ülkemizde dünyanın en gelişmiş ve modern sistemlerinden biri hizmete sunulmuştur. Böylece, teknik muayene işinin daha uygun şartlarda ve yetkin teknik personel tarafından yapılması sağlanmıştır. Yapılan teknik muayeneler sonucunda araçlar daha güvenli hale gelmiş

ve trafikteki can ve mal güvenliğine katkı sağlanmıştır. Araç muayene istasyonlarında yeni bir çalışma sahası oluşturularak istihdama katkı sağlanmıştır.

Gümüşhane Bayburt Havalimanı İnşaatı

Gümüşhane İlinde; Gümüşhane -Bayburt Havalimanının açılması ile birlikte yörenin hava ulaşımı ihtiyacı karşılanacaktır. Ayrıca karayolu ile güç gerçekleşen yolcu ve yük taşımacılığı gelişecektir. Turizm olumlu yönden etkilenecek ve ülke ekonomisine katkı sağlanacaktır.

Pist uzunluğu 3 kilometre ve genişliği 60 metre planlanan, Karadeniz sahil şeridinde sık görülen, inişe engel olan sis ve püskürtme uzak sahası sayesinde hava şartları yüzünden iniş yapılamayan uçaklar için alternatif olacak Gümüşhane-Bayburt Havalimanı'nın üstyapı çalışmalarında ise yüzde 10 seviyeye gelindi.

Zigana Geçidi

Kuzey Anadolu Dağları'nda, Gümüşhane ili sınırları içerisindeki bir geçittir. Rakımı 2032 metredir. Geçit Doğu Karadeniz coğrafi yapısı ile Orta Anadolu yaylaları arasındaki geçiş noktasında bulunur.

Zigana Tüneli 3 Mayıs 2023 tarihinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından hizmete açılmıştır. Gümüşhane'nin Torul ilçesine bağlı Köstere köyü mevkiyle Trabzon'un Maçka ilçesine bağlı Başarköy arasında, her biri 14,5 kilometre ve toplam 29 kilometre uzunluğunda çift tünel şeklindedir. Yeni Zigana Tüneli ile Başarköy Vadisi'nden 1015 metre kotundan girilip, 1264 metre kotuna yüzde 3,30 eğimle tırmanılacak, yüzde 0,85 eğimle de inilerek, Köstere Vadisi'nden 1212 metre kotundan çıkacak tünelle Zigana Dağı geçilmektedir.

Türkiye'nin karayolu ağı üzerinde en fazla tünele sahip ili Gümüşhane'de, trafiğe açık ve yapımı süren toplam 52 tünel bulunuyor. Gümüşhane, 10'u yapım aşamasında 52 tünelle Türkiye'nin karayolu ağı üzerinde en fazla tünele sahip ili unvanını elinde bulunduruyor. Doğu Karadeniz'in iç kesimdeki ili Gümüşhane'de, 496 kilometrelik karayolunun 15 bin 803 metresi tünellerle geçiliyor. Yürütülen projeler tamamlandığında trafiğe açılacaklarla birlikte kentin yol ağının yüzde 9'luk kısmında ulaşım tünellerle sağlanacaktır.

En büyük tünel projelerinden Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan ve Karadeniz'i Doğu Anadolu'ya bağlayacak dünyanın ikinci, Avrupa'nın ise en uzununu Yeni Zigana Tüneli ile kentin sahille bağlantısını 8 kilometre kısaltmış ve dağın olumsuz koşulları bertaraf edilmiştir. Zigana Dağı, ülkemizin turistik ve görsel güzelliği olan ve yayla güzellikleri sunan müthiş doğal güzelliğe sahip bir dağdır. Ancak bu yollardan gidenler de bilirler ki geçit vermez bir dağdır. Bu proje başlı başına bir turizm potansiyelidir.

Motorlu Kara Taşıtları

Gümüşhane de 2024 yılında bir önceki yıla göre trafiğe kaydı yapılan taşıt sayısı %7,97 artarak 30.461 adet oldu. Böylece Ocak-Aralık döneminde trafikteki toplam taşıt sayısında 2 bin 249 adet artış gerçekleşti. TÜİK'in 2024 yılı ocak ayı verilerine göre Gümüşhane'de 13.282 otomobil, 942 minibüs, 196 otobüs, 6.913 kamyonet, 1.553 kamyon, 3.138 motosiklet, 227 özel amaçlı araç ve 4.210 traktör olmak üzere toplam 30.461 araç bulunuyor.

İllere Göre Motorlu Kara Taşıtları Sayısı

İl	Toplam	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamyonet	Kamyon	Motosiklet	Özel Amaçlı	Traktör
Gümüşhane	30.461	13.282	942	196	6.913	1.553	3.138	227	4.210

Tablo-152

Bin Kişi Başına Otomobil Sayısı

	Bin Kişi Başına Otomobil Sayısı	Motorlu Kara Taşıtları Sayısı	Otomobil Sayısı
2024	93	30.461	13.282

Tablo-153

Gümüşhane’de 2023 yılında bin kişi başına düşen araç sayısı 83 iken, 2024 yılında 93 olarak gerçekleşmiştir. Motorlu kara taşıtlarında 2.249, otomobil de ise 908 araç artışı gerçekleşmiştir.

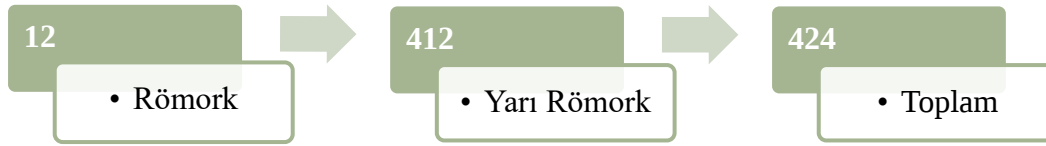
İllere Göre Devri Yapılan Motorlu Kara Taşıtları Sayısı

İl	Toplam	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamyonet	Kamyon	Motosiklet	Özel Amaçlı	Traktör
Gümüşhane	843	485	14	5	221	30	28	2	58

Tablo-154

2024 yılı içerisinde 485 otomobil, 14 minibüs, 221 kamyonet ve 123 diğer araçların devir işlemi yapılmıştır.

Motorsuz Kara Taşıtları Sayısı

3.4

Turizm Sektörü

Gümüş ve altın madenlerinin zenginliğinden ve tarihi İpek Yolu üzerindeki konumundan dolayı tarih boyunca önemli bir yerleşim yeri olan Gümüşhane, sahip olduğu eşsiz doğal güzellikleri, yeraltı oluşumları, önemli mağaraları, 450’ye yakın yaylası, antik kentleri, tabiat parkı alanları, zengin flora ve faunası ile bakir bir turizm potansiyeline sahiptir. Sahip olduğu bu üstünlükler ilde sadece tek bir turizm çeşidini değil birçok farklı turizm çeşidini içerisinde barındıran çok yönlü bir turizm sektörü gerçekleştirebilmesine olanak sağlamaktadır. İlde tarihi, askeri, dini, kültürel, sivil mimari örnekleri ve anıtlar olmak üzere toplam 452 adedin üzerinde tescilli taşınmaz kültür varlığı ve arkeolojik ve doğal sit alanları bulunmaktadır.

İlimizde turizm potansiyeli mevcuttur. İlimizin doğal zenginlikleri ve güzellikleri, tarihi ve kültürel yapısı ili turizm açısından avantajlı hâle getirmektedir. 2024 yılı içerisinde ilimize gelen yerli turist sayısı 52.214 iken yabancı turist sayısı 816 olması hizmet sektörünün ne kadar önemli olduğunu açıkça göstermektedir. İlimizde 12 işletme ve bu işletmelere ait 347 oda ve 686 yatak bulunmaktadır.

İlimizin Turizm Potansiyeline İlişkin Sayısal Veriler

Turizm Yatak Belgeli	İşletme Sayısı	Oda kapasitesi	Yatak Sayısı
	12	347	686
Ziyaretçi Turist Sayısı	Yerli Turist Sayısı	Yabancı Turist Sayısı	
	52.214	816	

Tablo-155

Konaklama Tesisleri

Otelin Adı	İlçesi	Yatak sayısı
Rama'da Otel (*****)	Merkez	212
The Meydan Otel (***)	Kelkit	67
Fidan Park Otel (***)	Kelkit	48
Çimenler Otel (***)	Merkez	88
Grand Yeniçeri Otel (***)	Şiran	33
Atalay Otel (**)	Merkez	33
Toplam	6	526

Tablo-156

Merkez/Rama'da Otel
(*****) 212 Yatak

Merkez/Çimenler Otel
(***) 88 Yatak

Merkez/Atalay Otel (**)
33 Yatak

Şiran/ Grand Yeniçeri Otel
(***) 33 Yatak

Kelkit/ Fidan Park Otel
(*) 48 Yatak**

Kelkit/ Meydan Otel (*)**
67 Yatak

Gümüşhane’de 1 müze, 9 halk kütüphanesi bulunmaktadır. Kültür Merkezi bünyesinde yer alan sahnede gösteriler yapılmakta olup, salonlardaki koltuk sayısı toplam 350’e ulaşmıştır.

Kültürel ve Sosyal Kurumlar	Sayı
Müze	1
Kütüphane	9

Tablo-157

İkiz Evler Müzesi

İl Hak Kütüphanesi

Kültür Varlıkları

Kuruluşu M.Ö. 3000 yıllarına dayanan Gümüşhane hiç kuşkusuz tarihi süreç içerisinde günümüze dek önemini kaybetmemiş bir yerleşim yeridir. Coğrafi konumu itibarıyla de Karadeniz’i doğuya bağlayan geçiş noktası üzerinde konumlanmış, her uygarlıktan bir parçayı bünyesinde barındıran eşsiz doğal ve tarihi değerleri olan bir ildir.

Kültür Varlıkları	
Kültür Varlıklarının Adı	Sayısı
Evler	127
Camiler	39
Sit Alanları	29
Kiliseler	111
Kaleler	20
Çeşmeler	42
Köprü ve Menfezler	62
Şapeller	29
Endüstriyel Yapılar	8
İdari Yapılar-Okul ve Medrese	8
Mezar, Türbe ve Kümbetler	19
Han ve Hamamlar	11
Kültür ve Turizm Gelişmiş Bölgeler	4
Tabiat Koruma Alanı ve Tabiat Parkları	9
Doğal Varlıklar	10
Mağaralar	6

Tablo-158

Tabiat Parkları

Sıra No	Adı	İli	İlçesi
1	Karşıyaka	Gümüşhane	Merkez
2	Tomara Şelalesi		Şiran
3	Keçiler Sargınkaya Kulaca		Şiran
4	Telme Tabiat Parkı		Şiran
5	Limni Gölü		Torul
6	Çağlayan Dibi Şelalesi		Torul
7	Örümcek Ormanları		Kürtün
8	Merkez Tabiat Parkı		Köse
9	Evliya Ardıcı		Şiran
10	Ali Ağa Kavağı		Şiran
11	4 adet Ladin ve Köknar Ağacı		Kürtün

Tablo-159

2024 yılında turizm alanında 4 proje yapılmış olup, toplam maliyetleri 29.785.907,00 TL'dir.

Yapılan Projeler	Sayısı	Tutarı (TL)
Canca Kalesi Restorasyon ve Çevre Düzenlenme işi	1	926.260,00
Canca Kalesi Karşılama Merkezi	1	25.000.000,00
Zigana Kış Turizm Merkezi İmar Planı Yapım İşi	1	200.000,00
Kelkit Satala Antik Kenti Kazısı	1	3.659.647,20
Toplam	4	29.785.907,00

Tablo-160

Gümüşhane'de Geleneksel El Sanatları ve Zanaatlar

Gümüşhane Gümüşleri

Gümüşhane hiç kuşkusuz tarihi süreç içerisinde günümüze dek önemini kaybetmemiş bir yerleşim yeridir. Gümüşhane adı Türkçe ‘gümüş’ ve Farsça “hane” kelimelerinden oluşmaktadır. Zengin altın ve gümüş madenlerinden dolayı Gümüşhane adını almıştır. Kentin, Romalılar döneminde ki adı “gümüş yeri” anlamına gelen Argyropolis idi.

Evliya Çelebi ise kenti ‘Gümüş şehri’ olarak anmaktadır. Osmanlı imparatorluğu Dönemi’nde Gümüşhane’de bulunan gümüş madenleri işletmeye açılmıştır. Eski Gümüşhane’nin bulunduğu mevkide darphanelerde imparatorluk hazinesinin 1/6’sını temin eden gümüş sikke basılmıştır.

Ünlü Seyyah Evliya Çelebi ‘Seyahatname’ adlı eserinde adını, Türkçe 'gümüş' ve Farsça 'hane' kelimelerinden alan Gümüşhane’yi 1646 yılında gezdiğini söylüyor. “Gümüşhane Şehri’nde 70 kadar gümüş madeni vardır.

Zilli Kilim:

Kelkit İlçemizde üretilmekte olan zilli kilimlerin tarihi Orta Asya'ya dayanmaktadır. Kilimler günümüzde tek parça halinde çok büyük ebatla üretilmelerine rağmen seccade tipleri de çok nadir örneklerdendir. Zilli Kilim dokumacılığı heybe, yastık, yolluk, duvar süsleri, nazarlık, isimlik, seccade olarak üretilmektedir. Eskiden çuval olarak dokunan zilli kilim motifleri günümüzde bile sanat değeri taşımaktadır.

Ala Kilim:

Şiran ilçemizin bütün köylerinde el tezgahlarında dokunan ala kilim yöremiz el sanatları içinde önemli bir yere sahiptir. Ala kilimi iğmeleri keçi kılından, örgüsü yünden, tabii kök ile boyanmış yün ipliklerden olup, çeşitli model ve motiflerden, ağaç tezgahlardan genel olarak 1.5x3 ve 3x4 ebatlarında dokunmaktadır.

İpek Halı:

Kürtün İlçemizde üretilmektedir. İpek halı dokumacılığı 1980 yılından sonra İzmit ve çevresinde oturan yöremiz insanları tarafından İlçemizde oturan vatandaşlarımıza öğretilmesi yoluyla başlamış olup, ilerleyen zamanlarda İlçe Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün açtığı kurslarda daha yaygın hale gelmiştir. Yörede İpek halı dokumacılığı her evde yapılabilmektedir. İpek halı dokumacılığı için halı tezgâhı, makas, kirkit gibi araçlar gereklidir. 60x120 cm'lik bir halı için 4 kg. ipek ipi kullanılmaktadır. Bir halı iki kişi tarafından iki ayda dokunabilmektedir.

Kürtün İlçesi Geleneksel El Sanatları:

İlçenin büyük bir alanının ormanlarla kaplı olması nedeniyle yöre insanının el sanatlarına yatkınlığı ağaç işlemeciliğini gündeme getirmiştir. İlçede ağaç işlemeciliğinin yanında demir işleri, örgü işleri ve sari işlerde yapılmaktadır. Üretilen bu eşyalar turistik bölgelerde, yayla şenliklerinde ve yöre pazarlarında doğrudan tüketiciye sunulmaktadır.

Gudu:

Gümüşhane'de hem bir yemek çeşidi hem de bu yemeğin pişirildiği kaba adını veren güveç halk arasında gudu olarak bilinir. Özellikle Ramazan aylarında gittiğiniz her yerde bir güveç muhabbeti vardır. Fakir zengin her aile Ramazan boyunca mutlaka bir iftarda güveç yapmaya çalışır. Misafirler güveçle ağırlanır. Anadolu'da genellikle bayanların dokuma işlerinde daha becerikli olduğu, bunun dışındaki ağaç, taş ve toprak işlemeciliğinde ise erkeklerin ustalığının ön plana çıktığını görmekteyiz. İlginçtir ki Dölek Köyünde bu işi ustaca yapan kadınlardır. Bu sanat anadan kızıya devam etmektedir. Hatta eski yıllarda Dölek Köyünden dışarıya başka köylere kız verilmediği söylenmektedir. Böylece bu sanat kuşaktan kuşağa günümüze kadar devam ettirilmiştir.

İlimizin Turistik Yerleri

Karaca Mağarası, Güvende Yaylası, Kazıkbeli Yaylası, Süleymaniye Mahallesi, Tomara Şelalesi, Olucak Köyü İmera Manastırı, Krom Antik Kenti, Sadak Köyü Satala Antik Kenti, Taşköprü Yaylası, Kadirga Yaylası, Sarıçiçek Köy Evleri

İlimize Ait Turizm Alanları

- 1-Süleymaniye Kış Sporları Turizm Merkezi (Merkez Süleymaniye Mahallesi)
- 2-Zigana Kış Sporları Turizm Merkezi
- 3-Çakırgöl Kış Sporları Turizm Merkezi (Merkez Çorak Köyü)
- 4-Erikbeli Kış ve Kayak Sporları Turizm Merkezi (Özkürtün Beldesi Süme Mahallesi)

Kış Turizmi

Zigana Kış Sporları Turizm Merkezi: Karadeniz Bölgesi'ni, Doğu Anadolu Bölgesi'ne bağlayan karayolu yakınında ve Türkiye'nin en uzun tüneline 3 km. uzaklıktadır. Gümüşhane il merkezine 40 km. Trabzon Havalimanı'na 55 km. mesafededir. Çevresi ormanlarla kaplı olan kayak merkezinde kayak alanları 1900-2500 m yüksekliklerinde ve alpin çayırarla kaplıdır.

Kayak sezonu aralık ayında başlar nisan ayına kadar devam eder. Kar kalınlığı 100-150 cm'dir. Kayak merkezinde bir teleski, bir baby-lift tesisi bulunmaktadır. Tesisin uzunluğu 661 m., kapasite ise 843 kişi/saattir. Kayak pistinin genişliği 100-200 m., ortalama meyil %20'dir. 40 yatak kapasiteli bir kayak evi bulunmaktadır.

Yayla Turizmi

Gümüşhane-Trabzon yolunun 50. km'sinde bulunan Zigana Tüneli'ni geçtikten sonra 3,5 km. stabilize yolla ulaşılan Zigana Yaylası 2032 m yüksekliktedir. Havayolunu tercih edenler Trabzon-Zigana arası 50 km. asfalt yolu, otobüsle gidebilirler. Zigana Yaylası elektrik, içme suyu, 800 m teleski kayak eğitimi tesisi ve telsiz-telefon haberleşme sistemine sahip olup, otel, lokanta, kır kahvesi, et lokantası, bakkal, kasap ve manav işletilmektedir.

Kazıkbeli Yaylası

Kürtün İlçesi Söğüteli Köyü sınırları içerisinde bulunan "Kazıkbeli yaylası" Merkez İlçeye 100 km uzaklıktadır.

İlçeden yaylaya olan yolun son 50

km. si stabilize dir. Yaylada özel

sektöre ait bakkal, manav, kır

kahvesi, lokanta, otel, pansiyon,

gibi tesisler mevcuttur. Elektrik

ve telefon hizmetleri de

verilmektedir. Yayla sahası

içerisinde doğal çim alanları, çim

kayağı ve kamp, karavan turizmi için

oldukça elverişlidir. Çim kayağı ve kar kayağı

yapılabilecek kayak parkur alanlarının oluşturulmasına oldukça müsait çim alanları mevcuttur.

Yayla dağcılık ve kampçılık sporlarının yapılmasına oldukça müsaittir. Temmuz ayının ilk haftası çarşamba günü başlayarak yaz süresince devam eden yayla şenlikleri ve yayla pazarı yöre için ekonomik açıdan katkı sağlayıcı niteliktedir.

Kadırga Yaylası

Kürtün ilçesi Özkürtün Beldesi Süme Mahallesi sınırları içerisinde olan "Kadırga Yaylası"

Merkez ilçeye 90 km. mesafedir. Yolunun son

40 km'lik kısmı stabilize dir. Yaylada elektrik,

telefon tesisleri, bulunmaktadır. Kadırga

Yaylası'nda şenlikler her yıl temmuz ayının 3.

cuma günü başlar ve yaz mevsimi süresince

her cuma günü tekrarlanır. Yayla görsel ve

estetik kaynak değerler açısından oldukça

yüksek potansiyele sahiptir. Hizmetlerinin

yanında otel, lokanta, kır kahvesi, bakkal, manav gibi yeme, içme ve konaklama imkanı mevcuttur.

Taşköprü Yaylası

Yağmurdere bucağı Çorak köyü sınırları içerisinde bulunan Taşköprü Yaylası il merkezine yaklaşık 50 km mesafededir. Yaylaya Gümüşhane-Yağmurdere yol güzergâhından ulaşılmaktadır. 50 km'lik yolun yaklaşık 40 km'si asfalt, geriye kalan 10 km'lik yol stabilize'dir. Yaylada özel sektöre ait oteller ve bungalov tipi evlerden oluşan konaklama tesisleri mevcuttur.

Yayla günübirlik turizme açık ve yeme içme tesisleri yönünden oldukça müsait durumdadır. Yaylada alabalık tesisleri, marketler, kasaplar, kiraathaneler, fırınlar, lokantalar, manavlar, çay bahçeleri, PTT şubesi, cami, otopark, akaryakıt istasyonu, futbol sahası, oto tamirhanesi gibi tesisler bulunmaktadır.

Yayla sınırları içerisinde çim ve kar kayağına yönelik parkur alanı olarak değerlendirilebilecek yerler mevcuttur. Yayla ve çevresinin sahip olduğu doğal güzellikler, tarihi kalıntılar, zengin flora ve faunası, foto safari, video safari ve botanik turizmi için oldukça yüksek değerlere sahiptir.

Altıntaşlar (Kalis) Yaylası

Yaylaya, Gümüşhane-Torul yolunun 15 km. sinde güneye, Şiran yoluna dönülerek, Hasköy, Gülaçar köyü üzerinden 40 km asfalt, 12 km toprak yol kat edilerek, özel araçlarınızla ya da kiralanacak araçlarla gidilebilmektedir.

Yol üzerinde yaylaya 6 km mesafede bulunan Altıntaşlar Yaylasında elektrik, telefon ve tuvalet bulunmaktadır. Altıntaşlar deresinde bol miktarda alabalık bulunmaktadır. Dere suyunun çıktığı Altıntaşlar Yaylası ağaç yetiştirme sınırında olup eskiden buradan altın madeni çıkarıldığı söylenmektedir. Çam piknik ve Sultan Murat yaylaları Gümüşhane'nin diğer önemli yaylaları arasındadır.

Dağ ve Doğa Yürüyüşü

Torul ilçesinde yer alan Artabel Gölleri Tabiat Parkı, dinlenme yeri olarak kullanılan Limni Krater Gölü ve çevresi, Şiran ilçesinde eşsiz güzellikleri ile Tomara Şelalesi, il merkezine 2 km. mesafede bulunan Halgent Şelalesi, Tekke Köyünde bulunan Tekke Şelalesi, Kürtün ilçesindeki Kazıkbeli Yaylası ve çevresi Yağmurdere Bucağındaki Taşköprü Yaylası, Hamsiköy ve Zigana etekleri dağ ve doğa yürüyüşleri açısından önemli bir potansiyele sahiptir.

Tekke Şelalesi

Gümüşhane'de, doğal çevresi açısından da farklı ve eşsiz bir güzellik sunar. Labirenti andıran derin vadilerin içine sokulan bu topraklar bazen de şelaleler sürpriziyle karşımıza çıkar. Bu şelale Tekke Köyü Şelalesidir.

Tomara Şelalesi

Saklı Cennetin Gür Sesi: Tomara

70 dekarlık bir alana saltanatını kurup Gümüşhane'ye 1380 metre yükseklikten bakan Tomara Şelalesi, 2011 yılında Tabiat Parkı olarak kabul edilmiştir. Kaynağını yer altı sularından alan şelale, yaklaşık 25 metre ve 15 metre yükseklikten gür ve görkemli bir şekilde çağlayıp yolculuğuna dar ve derin bir vadiye kıvrılarak devam etmektedir. Dağın eteğindeki çok sayıda farklı kaynaktan fişkıran bu doğa harikası, yöre halkı tarafından "Kırk Gözeler" olarak ta adlandırılmakta, manzarası kadar efsaneleriyle de dikkat çekmektedir.

Bisiklet Turizm

Kadırga Yaylası ve çevresindeki yaylalara bağlantı yolları ve arazi yapısı, Taşköprü Yaylası ve antik kentlere olan yol bağlantıları ile bisiklet turlarına uygun alanlara sahiptir.

Kamp ve Karavan Turizmi

Gümüşhane'nin önemli turizm alanlarından biri olan Limni Gölü, 2011 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tabiat parkı olarak ilan edilmiştir. 2025 m yükseklikteki bu doğa harikası, 720 dekarlık bir zümrüt vadisinin tam orta yerinde, şehrin gürültüsünden kaçıp kendini dinlemek isteyen misafirlerine kapılarını açmaktadır. Sarı çam ve ladin ağaçlarının süslediği patikalarda dilediğinizce yürüyüş yapabilir ve doğanın cömertçe sunduğu temiz havadan istifade edebilirsiniz. A tipi mesire yeri olarak tescillenen Limni Gölü'nde orman köşkleri veya arzu edenler için çadırlı kamp alanları bulunmaktadır. Biyoçeşitlilik açısından Doğu Karadeniz'in en zengin alanlarından biri olan Limni, bölgeye özgü 200'ün üzerinde bitki türü ve yemyeşil doğasıyla şirin atmosferi, kır lokantası, çok sayıda piknik masası, kamelyaları, çatılı seyir terasları ve çocuk oyun parklarıyla konuklarını beklemektedir. 2025 rakımında bulunan Tabiat Parkının içerisinde, orman ekosistemi, göl ekosistemi, çayır ekosistemi ve kaya ekosistemleri bulunmaktadır. Tabiat Parkının bulunduğu vadi biyolojik çeşitlilik ve endemik türler bakımından da oldukça zengindir.

İkisu Mağarası

İkisu Mağarası Torul Gümüşhane Kara yolu üzerinde bulunan İkisu köyünün Bahçecik Mahallesi üstündeki kayalık falez üzerindedir. Mağaraya Bahçecik Mahallesinden bir saatlik bir yürüyüşle ulaşılabilir. Mağaranın ağzının 90 derecelik dik kaya yüzeyinde olması girişi zorlaştırmaktadır.

Ardıçlı Mağarası

Ardıçlı Mağarası Torul Kocadal Köyü Dörene Mahallesi yakınındaki Loncunos Harabelerinin biraz yukarısında üç bacak tepenin kayalık dik yamacındadır. Mağaraya Dörene Mahallesine gittikten sonra bir saatlik yol yürüyerek ulaşılır.

Altıntaş Mağarası

İlimiz Köse ilçesi Altıntaş ve Yenice Köyleri arasında mağara sırtı mevkiindedir. Bu iki köyü birbirine bağlayan yoldan 5 dakikalık bir yürüyüşle mağaraya ulaşılabilir.

Diğer Mağaralar:

İlde bulunan diğer mağaralar ise şunlardır: Kartalkaya Mağarası, K. Ardıçlı Mağarası, Kabanbaşı Mağarası, Arsa Mağarası, Köprübaşı Mağarası, Ambela Mağarası, Taşbaşı Mağarası, Üstü Açık Mağarası, Yaylın Mağarası, İnönü Mağarası, Geremezini Mağarası, Mamatlar Mağarası, Cingora Mağarası, Küçük Cingora Mağarası, Karşı Mağara, Köroğlu Mağarası ve Kırkgöz Mağarası.

Antik Kentler

Santa Antik Kenti

Merkez ilçe Dumanlı Köyü sınırları içerisinde bulunan Santa, il merkezine 72 km mesafededir.

Ana tur güzergâhından merkez ilçe Arzularkabaköy Beldesi istikametinde Yayladere Köyü yolu takip edilip Kostan Dağı geçildikten sonra Taşköprü Yaylası'na, oradan da Santa'ya ulaşılır. 17. yüzyılda Rumlar tarafından kurulan yerleşim, dini, ticari ve kültürel açıdan önem taşımakla birlikte, Rum çeteleri tarafından sığınak olarak da kullanıldığı bilinmektedir.

Günümüzde "Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı" olan Santa; "Binatlı, Terzili, Zurnacili, Piştovlu, İşhanlı, Çinganlı, Çakallı" olmak üzere yedi mahalle ve üç yüzü aşkın evden oluşmaktadır. Kentin her mahallesinde tümüyle taştan inşa edilen tek katlı konutlar ve en az bir kilise, her sokakta da bir çeşme mevcuttur.

Satala Antik Kenti

Kelkit ilçesinin 17 km güneydoğusunda Sadak köyündedir. Yörede XV. Legio Apollinaris armalı tuğla parçaları bulunmasıyla, buranın antik Satala kenti olduğu kesinleşmiştir. Bizans tarihçisi Prokopius, kentin tepelerle çevrili bir ovada kurulduğunu, İmparator Iustinianus'un surları onarttığını bildirmektedir. Satala kenti, Roma Lejyon Kampı çevresinde kurulup, gelişmiş ve imparatorluk döneminde Latin kültür merkezi olmuştur. Satala Kalesi su kemerleri, tiyatro, agora ve diğer yapı kalıntıları kent ve çevresinde görülebilir durumdadırlar.

İmara Manastırı

İmara Manastırı, merkez ilçe Olucak Köyü sınırları içerisinde olup, il merkezine 38 km mesafededir. Arkeolojik Sit Alanı olan yerleşime İkisu Köyü, Karaca Mağarası yol ayrımından Yağlıdere Köyü istikametinden ulaşılır. Manastır, günümüze ulaşabilmiş en sağlam yapıtlardandır. Yapının yazıtında, 1350 tarihinde yapıldığı yazmaktadır. Manastır, köyün üst sırtındaki geniş bir alana yapılmıştır. Dikdörtgen planlı yapının, şapeli ve bazı yapıları günümüze sağlam bir şekilde ulaşmıştır. Çevresi duvarlarla çevrili olan manastır birçok kez onarım geçirmiştir. Manastırın yakın çevresinde rahiplerin kaldığı konut yapıları mevcuttur. İmara Manastırı'nın, faaliyette olduğu dönemde önemli bir dini merkez olduğu bilinmektedir.

Canca Kalesi

İl Merkezine 8 km mesafede olan Canca Kalesi'ne, Merkez Süleymaniye Mahallesi Vank Mevkiinden ve Kale Deresi denilen vadiden gidilir. Evliya Çelebi, Seyahatnamesinde bu kaleden bahsetmektedir. Trabzon, Türkler tarafından 1461 yılında fethedildiğinde Kralın kızının bu kaleye sığınarak intihar ettiği nakledilen rivayetler arasındadır. Girişi batı yönünden olan kale, doğu-batı istikametinde arka arkaya üç bölümden teşekkül etmektedir. Çevresi 1,5 m kalınlığındaki burçlarla takviye edilmiştir.

Kov Kalesi

Kale, Merkez ilçe Esenyurt (Kov) Köyü sınırları içerisinde ve il Merkezine 21 km mesafededir. Kaleye Gümüşhane-Erzincan Devlet Karayolu üzerindeki merkez ilçe Pirahmet Köyü'nden hareketle 7 km'lik bir yolla ulaşılır. Kov kalesinin 2007 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Gümüşhane Valiliği'nin iş birliği ile restorasyonu yapılmıştır.

Kale ve civarı "Arkeolojik Sit Alanı"dır. Kov Kalesi,

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin, halen ayakta duran en görkemli kalesidir. 1361 yılında III. Aleksios tarafından yapıldığı tahmin edilen kalenin, Selçuklu Dönemi'nde kullanıldığı bilinmektedir. Kale, 130 metre yüksekliğinde bir ana kaya üzerine inşa edilmiş olup en yüksek noktasındaki rakım 1.760 m'dir. Kale, dikdörtgen planlı ve duvarları köşeli inşa edilmiş olup, yuvarlak ve düzgün burçlarla desteklidir. Dış kale ve iç kaleden oluşan yapıda, sarnıç ve mutfak gibi mekânlar da bulunmaktadır. Atatürk Üniversitesi tarafından kale içi ve çevresinde yapılan yüzey araştırmalarında Orta çağ ve yakın döneme ait keramik (seramik) parçaları bulunmuştur.

Keçikale

Kale, şehir merkezinin 20 km doğusunda, Gümüşhane-Bayburt anayolunun solunda yer almaktadır.

Kalenin iki yolu vardır. Batı yönündeki yol daha kolaydır. Fakat giriş doğudandır.

Kale, 2008 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Gümüşhane Valiliğince ortaklaşa restore edilmiştir. Çok sarp bir kayalık üzerine inşa edilen kale, 1560 metre yükseklikte, ana kaya üzerindedir. 78x27 metre ebatlarındaki kalenin duvarlarının yükseklikleri 5-15 metre arasındadır. Kalenin kuzey ve güney kesimlerinde su sarnıcı ve depolar yer almaktadır.

Gümüşhane Konakları

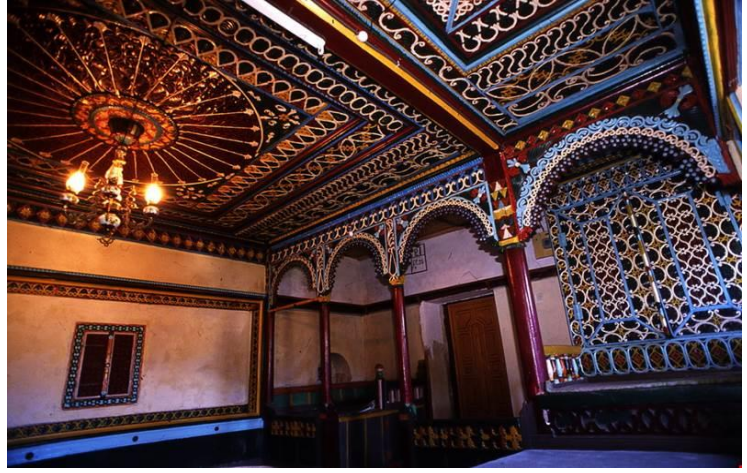
Gümüşhane'nin özgün mimarisinin en ilgi çekici unsurlarından biri eski konaklarıdır. Eski konaklar (sivil mimari örnekleri), milli kültürümüzde önemli bir yeri olan sanat ve kültür değerlerimizdendir. Türk konut mimarisinin bir parçası olan Gümüşhane Konakları'nın sanatsal yapısında, doğa şartlarının olduğu kadar inanç, örf, adet, gelenek, kültür gibi sosyal yaşamın da etkileri görülmektedir. Gümüşhane Konakları; geniş bahçe içerisinde, iki ve üç katlı olarak, sokağa ve manzaraya karşı inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak mahalli taş, kerpiç ve ahşap malzemeler kullanılmıştır.

Sarıççek Köy Odaları

Sarıççek Köy Odaları, il merkezine 38 km mesafede, merkez ilçe Sarıççek Köyü'ndedir. Köye, Gümüşhane-Bayburt ana tur güzergâhının 12. km'sinden sola ayrılan Arzularkabaköy Beldesi istikametinde Ballica-Süngübayır-Ardıç-Akhisar köyleri üzerinden ulaşılır. Yol bütün tur otobüslerinin gidebileceği durumdadır. Odalar, köy sakinlerinden Hacı Ömer Ağa tarafından 1870'li yıllarda yaptırılmıştır. Odalar, Türk mimarisinin erken örneklerindendir. Sarıççek Köy Evleri'nde, Türk geleneği ile yerleşik geleneğin yanı sıra mahalli hususiyetlerin lirik örnekleri de işlemelere yansımıştır. İşlemelerde zengin motiflerin görüldüğü süslemeler dikkat çekicidir. Süslemelerin uyumu, kullanılan renklerin canlılığını ortaya koymaktadır. Yapı içerisinde ahşap işlemeler ve dekorlar birbirine çivisiz bir teknikle monte edilmiştir.

Örümcek Ormanları

Örümcek Ormanları, Kürtün İlçesi sınırları içerisinde yer almakta olup, il merkezine 60 km mesafededir. Ağaçların bulunduğu bölgeye karayolu ile gidilebilmektedir. Örümcek Ormanları'nda Avrupa'nın en yüksek köknarları (61,5 m) ve Türkiye'nin en uzun ladinleri (57,6 m) yer almaktadır. Sık bitki örtüsü nedeniyle Örümcek Ormanları ismini alan bölge şelaleleri, temiz havası ve eşsiz peyzajıyla Gümüşhane'de görülmesi gereken yerlerden biridir.

Mal ve hizmet üretmek için şüphesiz emeğe ihtiyaç vardır. İstihdamın temel belirleyicisi yurtiçi mal ve hizmet talebidir. İstihdamı belirleyen diğer faktörler ise ihracat ve ithalat seviyeleridir. Bu faktörler birlikte ele alındığında; yurtiçi talebe ihracat ithalat farkı eklendiğinde GSYİH elde edilir. İstihdamın ilk belirleyicisi GSYİH'dir. Fakat üretimde kullanılan teknikler, işgücü maliyetleri ve kapasite kullanım oranları da istihdamın diğer belirleyicileridir.

Sosyal Güvenlik Verileri

Sosyo Ekonomik Göstergeler	Miktar
Sosyal Güvencikten Yararlananların Toplam Nüfusa Oranı	%92,72
SSK	17.127
Emekli Sandığı Yeşil Kart	7.943
Tarım Sigortalısı	1.211
Bağ Kurlu	2.642

Tablo-161

Sosyal Güvenlik kapsamında toplam 17.127 aktif sigortalı, emekli sandığı + yeşil kartlı 7.943, tarım sigortalısı sayısı 1.211 iken bağkurlu sayısı ise 2.642'dir. Sosyal Güvenlik kapsamında bulunan sigortalıların nüfusa oranı yaklaşık %93'tür.

Aktif Sigortalı Sayısı					
Aktif Sigortalılar	4/a		4/b		Toplam
	SSK	Bağ-Kur	Tarım Sigortalısı	4/c (Emekli Sandığı)	
	17.127	2.642	1.211	7.943	28.923

Tablo-162

4/a Aktif Sigortalı Sayısı

4/a Kapsamında Aktif ve Zorunlu Sigortalıların İl Cinsiyet Dağılımı

4 a Toplam Aktif Sigortalı				Zorunlu Sigortalı			
SGK	Toplam	Erkek	Kadın		Toplam	Erkek	Kadın
	16.907	11.562	5.345		14.458	10.371	4.087

Tablo-163

2024 yılı içerisinde 4/a aktif sigorta sayısı 16.907 kişi olup, bunların 11.562 kişi erkek 5.345 kişi ise kadındır. Zorunlu sigortalı sayısı 14.458 kişi olup, 10.371 kişi erkek 4.087 kişidir.

4/b Kapsamında Aktif Sigortalıların İl Cinsiyet Dağılımı

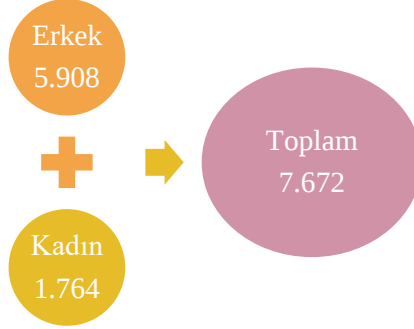
BAĞ-KUR	4/b Toplam Aktif Sigortalı			Tarım Hariç Zorunlu			Tarım Zorunlu		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	3.836	2.954	882	2.391	1.871	520	1.197	877	320
				Muhtar			İsteğe Bağlı		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	142	140	2	106	66	40			

Tablo-164

4/b Kapsamında 3.836 aktif sigortalı, 2.391 tarım hariç zorunlu sigortalı, 1.197 tarım zorunlu sigortalı, 142 muhtar ve 106 kişi ise isteğe bağlı sigortalıdır. 4/b kapsamında 5.908 erkek ve 1.764

EMEKLİ	4/a			4/b			4/c			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	14.432	9.653	4.779	6.416	2.826	3.590	3.845	2.387	1.458	24.693	14.866	9.827

kadın sigortalı bulunmaktadır.

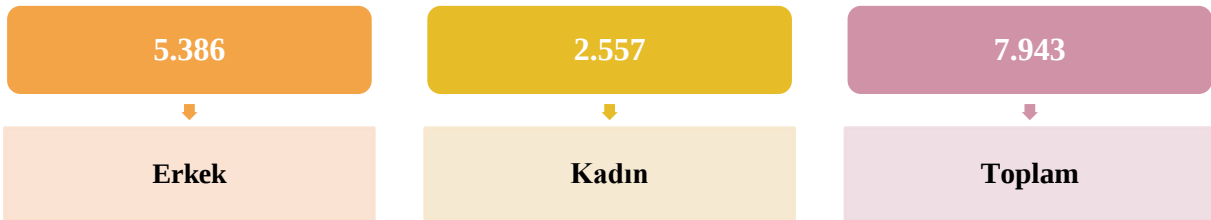
4/c Aktif Sigortalı Sayısı

4/c Kapsamında Aktif Sigortalı (İştirakçi) ve Aylık Alanların İl Cinsiyet Dağılımı

Emekli Sandığı	Aktif Sigortalılar (İştirakçi)					
	4/c			Zorunlu		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	7.943	5.386	2.557	7.943	5.386	2.557
Toplam	36.629	25.288	11.341	32.735	23.014	9.721

Tablo-165

4/c Kapsamında toplam 7.943 aktif sigortalı ve 7.943 zorunlu sigortalıdır. 4/c kapsamında 5.386 erkek ve 2.557 kadın sigortalı bulunmaktadır.

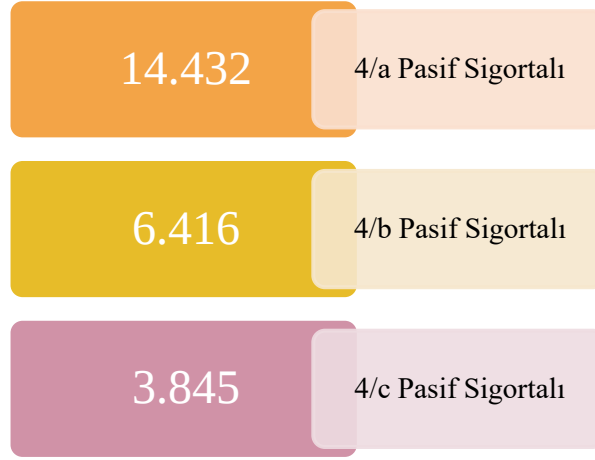

EMEKLİ	4/a			4/b			4/c			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	14.432	9.653	4.779	6.416	2.826	3.590	3.845	2.387	1.458	24.693	14.866	9.827

Tablo-166

4/a ,4/b, 4/c Kapsamlarında Pasif Sigortalıların İl Cinsiyet Dağılımı

Yukarıdaki topla incelendiğinde 24.693 kişi pasif sigortalı olup, 14.866 kişi erkek 9.827 kişi ise kadındır. Pasif sigortalı olarak 14.432 kişi ile 4/a lı 6.416 kişi ile 4/b gelmektedir.

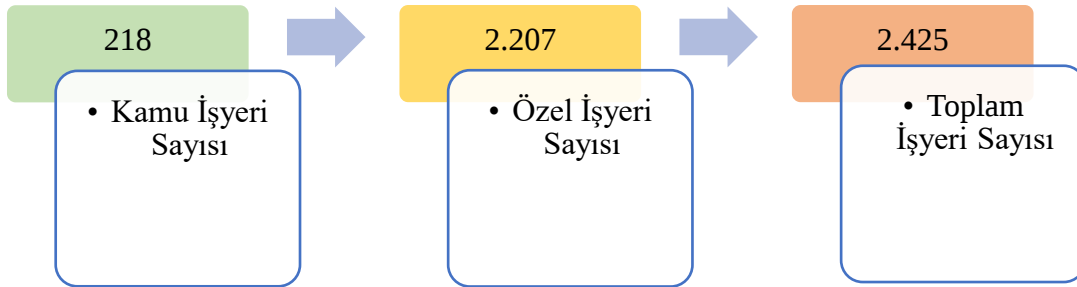

İş yeri Sayıları

İş yeri sayılarına bakıldığında 218 Kamu işyeri, 2.207 özel işyeri olmak üzere toplam 2.425 iş yeri bulunmaktadır. Zorunlu sigortalı sayısına bakıldığında 4.847 kamu da 9.611 özelde olmak üzere toplam 14.458 sigortalı mevcuttur. Sigortalıların ortalama günlük kazançları 986,14 TL'dir.

İşyerleri	İş Yeri Sayısı					Zorunlu Sigortalı Sayısı						
	Daimî	Geçici	Kamu	Özel	Toplam	Daimî	Geçici	Kamu	Özel	Erkek	Kadın	Toplam
	1.920	505	218	2.207	2.425	11.227	3.231	4.847	9.611	10.371	4.087	14.458

Tablo-167

4/a Kapsamında İş Yeri Büyüklüklerinin İllere Göre Dağılımı

İş Yeri Sayısı													
İş Yeri Büyüklüğü (İşyerinde Çalıştırılan Zorunlu Sigortalı Sayısı)													
1 Kişi	2-3 Kişi	4-6 Kişi	7-9 Kişi	10-19 Kişi	20-29 Kişi	30-49 Kişi	50-99 Kişi	100-249 Kişi	250-499 Kişi	500-749 Kişi	750-999 Kişi	1000+ Kişi	Toplam
935	664	409	142	149	57	37	17	11	4	0	0	0	2.425

Tablo-168

Gümüşhane ilinde 2024 yılı içerisinde ortalama kazanç bakıldığında kamuda günlük kazancın 1.692,62 TL, özelde 875,42 TL, geçici 918,11 TL ve daimî ise günlük 1.231,87 TL olarak gerçekleşmektedir.

Ortalama Kazanç	Ortalama Günlük Kazanç (TL.)						
	Daimî	Geçici	Kamu	Özel	Erkek	Kadın	Genel Toplam
	1.231,87	918,11	1.692,62	875,42	1.193,41	1.117,85	1.171,91

Tablo-169

Sosyal Güvenlik Destek Primine Tabi Sigortalıların İl Cinsiyet Dağılımı

Gümüşhane ilinde bugüne kadar 2024 yılı teşviklerden 1.012 işyeri yararlanıştır

İşgücü Göstergeleri

Bölge illerinde 2024 yılında en yüksek işsizlik oranı Gümüşhane’de olurken Trabzon’da %8,7, Ordu’da %7,2, Giresun’da %5,8, Rize’de %8,3, Artvin’de %8,4 ve Gümüşhane’de yüzde 10,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Gümüşhane’de bir önceki yıla göre işsizlik oranı yüzde 23 oranında azalarak %14,1’den %10,9’a düşmesine rağmen Türkiye’de işsizlik oranı en yüksek Hakkâri, Van, Osmaniye, Hatay, Ağrı ve Kahramanmaraş’tan sonra 7. il oldu.

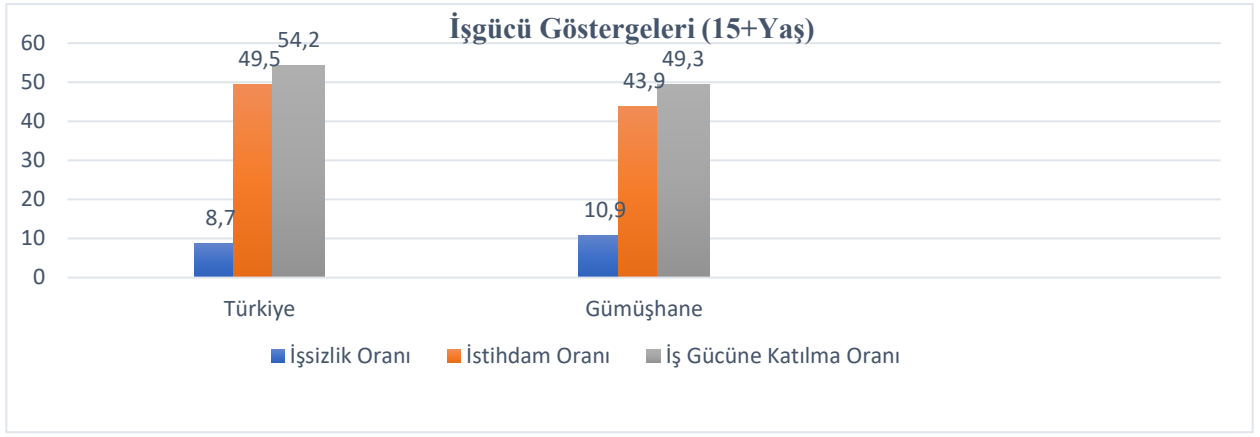
İstihdam Oranları

Düzy	TR-90-Gümüşhane	Türkiye-TR
İstihdam Oranı %	43,9	49,5
İşgücüne Katılma Oranı %	49,3	54,2
İşsizlik Oranı %	10,9	8,7

Tablo-170

Ülke genelinde istihdam oranı %49,5, işgücüne katılma oranı %54,2 oldu Temel işgücü göstergeleri tablosundaki istihdam oranı verilerine bakıldığında ise bir önceki yıla göre %1 oranında düşerek 2024 yılında %43,9 olarak gerçekleşti. Gümüşhane bu rakamla da istihdam oranı en düşük 17. il oldu.

İşgücüne katılım oranlarına bakıldığında da bir önceki yıla göre %5 oranında düşerek %49,3 olarak gerçekleşti. Gümüşhane bu rakamla işgücüne katılım oranı en yüksek olan 17. il oldu.

Grafik-25

İşgücü Göstergeleri

TR90 Gümüşhane)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	124.642	50.452	74.190
İşgücü (Bin Kişi)	11.730	5.338	6.392
İstihdam Edilenler	685	259	426
İşsiz (Bin Kişi)	3.577	1.782	1.795
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	136.809	68.520	68.189
İşgücüne katılma oranı (%)	51,9	-	-
İstihdam oranı (%)	44,5	-	-
İşsizlik oranı (%)	14,1	-	-

Tablo-171

2024 yılında Gümüşhane ilinde İşgücüne katılma oranı %651,9 İstihdam oranı %44,5 ve İşsizlik oranı ise %14,1dur.

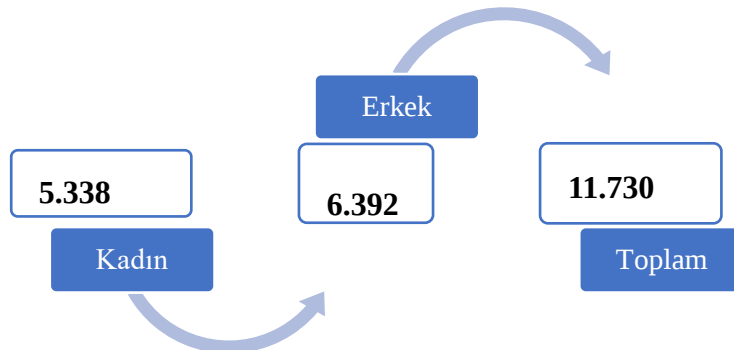
İşgücüne Katılım Sayısı

	Kadın	Erkek	Toplam
İşe Yerleştirme Sayısı	259	426	685
Kayıtlı İş Gücü	5.338	6.392	11.730
Kayıtlı İşsiz	1.782	1.795	3.577

Tablo-172

2024 yılı Ocak- Aralık döneminde Gümüşhane Çalışma ve İş Kur Müdürlüğü verilerin göre 259 kadın, 426 erkek olmak üzere 685 kişi işe yerleştirilmiştir. Kayıtlı iş gücü sayısı ise 5.338 kadın, 6.392 erkek olmak üzere toplam 11.730 kişidir. Kayıtsız işsiz sayısı ise toplam 3.577 kişidir.

Kayıtlı İş Gücünün Cinsiyete Göre Dağılımı

İşsizlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Kadın	Erkek	Toplam
15-24	304	360	664
25-34	810	682	1.492
35-44	446	496	942
45-54	179	195	374
55-64	39	57	96
65 ve Yukarısı	4	5	9
Genel Toplam	1.782	1.795	3.577

Tablo-173

Kayıtlı işsizleri yaş gurubuna göre incelendiğinde kayıtlı işsizlerin 25-44 yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir.

Şekil-25

İşsizlerin Eğitim ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	Kadın	Erkek	Toplam
Okur Yazar Olmayan	2	6	8
Okur Yazar	21	29	50
İlk Öğretim	468	515	983
Orta Öğretim	680	881	1.561
Ön Lisans	363	207	570
Lisans	244	152	396
Y. Lisans	4	5	9
Doktora	-	-	-
Genel Toplam	1.782	1.795	3.577

Tablo-174

Kayıtlı işsizleri eğitimlerine göre incelendiğinde %73'ünün lise ve altı, %27'sinin ise lise üstü eğitimi olduğu görülmektedir.

İşe yerleşenlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Kadın	Erkek	Toplam
15-24	85	111	196
25-34	74	127	201
35-44	61	100	161
45-54	30	59	89
55-64	9	28	37
65 ve Yukarısı	-	1	1
Genel Toplam	259	426	685

Tablo-175

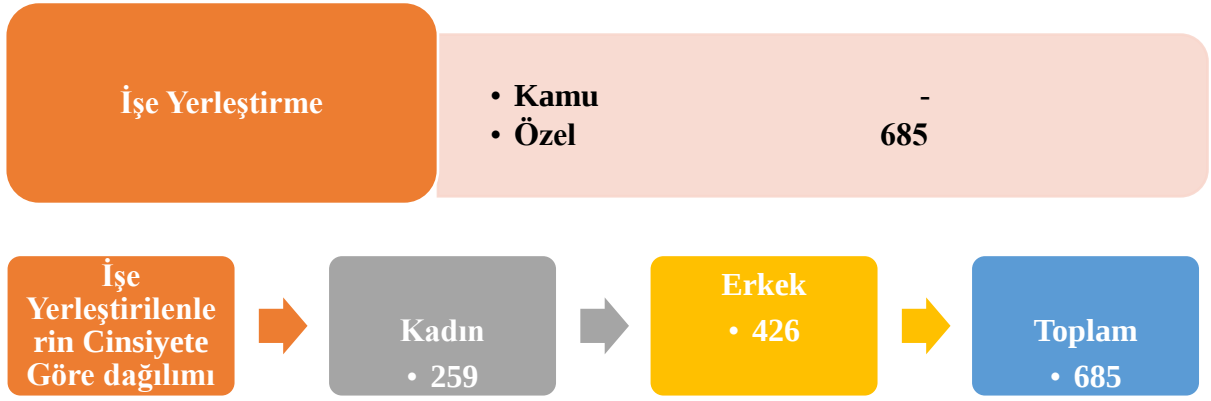
İşe yerleşenlerin yaş gurubu incelendiğinde 15-24 ve 25-34 gruplarının olanların işe yerleşmede öne çıktığı görülmektedir.

İşe Yerleşenlerin Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	Kadın	Erkek	Toplam
Okur Yazar Olmayan	-	-	-
Okur Yazar	-	5	5
İlk Öğretim	83	191	274
Orta Öğretim	106	180	286
Ön Lisans	37	33	70
Lisans	33	17	50
Y. Lisans	-	-	-
Doktora	-	-	-
Genel Toplam	259	426	685

Tablo-176

2024 yılında İl İstihdam ve Meslek Eğitim Kurulunca alınan kararlara istinaden 27 kurs programı düzenlenmiş bu programlara 96 kişi kadın, 160 erkek olmak üzere toplam 256 kişi katılmıştır.

2024 yılında istihdam garantili meslek kursunu katılım olmadığı, 14 işbaşı eğitimi ve 13 toplum yararına olmak üzere toplam 27 program düzenlemiştir. 27 toplum yararına programa 256 kişi katılmıştır.

İstihdam Garantili Meslek Kurs Sayısı

Kurs/ Program	Program ayısı	Katılımcı Sayısı		Toplam
		Erkek	Kadın	
Toplum Yararına Program	13	86	144	230
İş Başı Eğitim Programı	14	10	16	26
İstihdam Garantili Kurslar	-	-	-	-
Toplam	27	96	160	256

Tablo-177

2024 Yılında faaliyet kolları itibariyle teşvik unsuru olarak madencilik, enerji ve imalat sektörlerinin öne çıktığı görülmektedir.

Faaliyet Kolları İtibariyle Teşvikler

Sektör	Belge sayısı	Yatırım Tutarı	İstihdam
01-Tarım	-	-	-
02-Madencilik	1	7.015.000,00	15
03-İmalat	1	5.866.424,00	10
04-Enerji	-	-	-
05-Hizmet	-	-	-

Tablo-178

İlimizde yapılan devlet yatırımlarının en önünde ulaştırma sektöründe yapılan yatırımlar gelmektedir. Gümüşhane ilini çevre illere bağlayan yolların bölünmüş yol olması, ilden geçen araç sayısının artması ve ilimizde üretilen malların dış pazara gönderilmesi büyük önem arz etmektedir.

Yapılması planlanan Tirebolu-Gümüşhane-Erzincan arası tren yolu hattının; toplam uzunluğu 330+670 kilometredir. Ortalama seyahat Erzincan-Gümüşhane arası 39, Gümüşhane-Trabzon arası 53, Gümüşhane-Tirebolu arası 33, Erzincan-Trabzon arası 1 saat 31 dakika olacaktır. Bu ise ilimiz yöresel ürünleri ile madenlerinin pazara ulaşımını kolaylaştıracak ve cazip hale getirecektir.

Gümüşhane İline Ait 2024 Yılı Sonu İtibariyle Projelerin Sektörel Dağılımı

Sektörün Adı	Proje Sayısı	Biten Proje Sayısı	Devam Edene Proje Sayısı	İhale Aşamasındaki Proje Sayısı	Başlanamayan Proje Sayısı	Tasfiye Edildi
Tarım	122	12	81	29	-	-
Ulaştırma-Haberleşme	26	6	20	-	-	-
Diğer Kamu Hizmetleri-Sosyal	13	3	9	-	1	-
Diğer Kamu Hizmetleri-İktisadi	27	9	17	1	-	-
Eğitim	12	3	7	-	2	-
Sağlık	2	-	2	-	-	-
Turizm	10	2	6	1	1	1
İmalat	4	1	3	-	-	-
Madencilik	1	-	-	-	-	-
Genel Toplam	217	36	145	31	4	1

Tablo-179

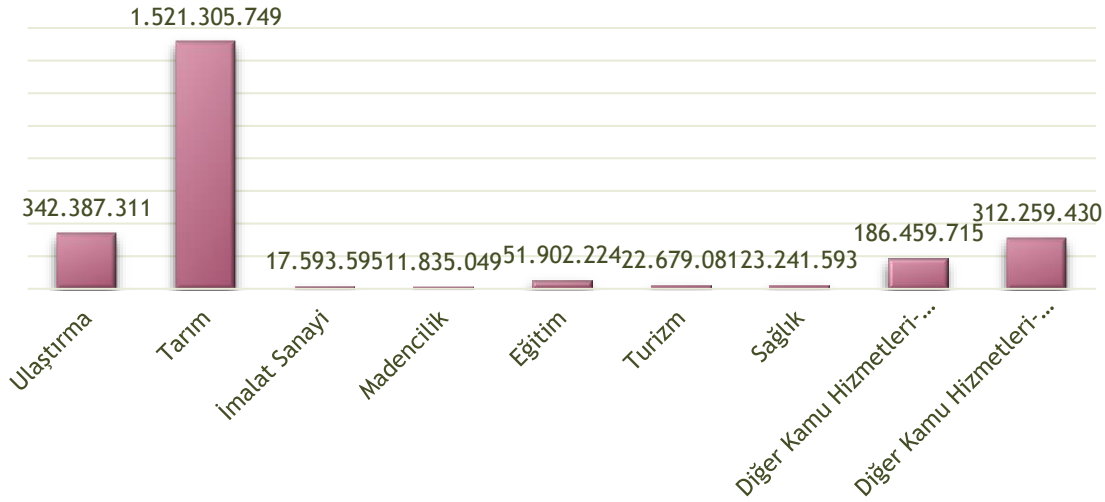
2024 yılı içerisinde toplam 217 proje hazırlanmış; bunlardan 122 proje Tarım, 27 proje Diğer Kamu Hizmetleri ve 26 proje ise Ulaştırma ve Haberleşmede hazırlanmıştır. Bu projelerden 36 proje bitmiş, 145 proje devam etmekte, 31 proje ihale aşamasında ve bir proje ise tasfiye edilmiştir.

Gümüşhane İlindeki Yatırımların 2024 Yılı Sonu İtibaren Sektörel Dağılımı

Sektörün Adı	Proje Sayısı	Proje Tutarı (₺)	Yıl Ödeneği (₺)	Yapılan Harcama (₺)	Oranı %
Tarım	122	13.781.138.458	1.526.335.973	1.521.305.749	34,77
Ulaştırma - Haberleşme	26	36.912.981.184	1.558.899.311	342.387.311	75,17
Diğer Kamu Hizmetleri-Sosyal	13	1.110.972.435	312.835.154	312.259.430	78,91
Diğer Kamu Hizmetleri-İktisadi	27	458.321.034	204.316.772	186.459.715	74,68
Eğitim	12	222.071.575	66.189.554	51.902.224	45,06
Sağlık	2	37.759.849	23.241.593	23.241.593	72,42
Turizm	10	79.014.923	58.908.162	22.679.081	43,03
İmalat	4	58.071.399	18.979.075	17.593.595	86,17
Madencilik	1	16.034.000	16.034.000	11.835.049	73,81
Genel Toplam	217	52.676.364.857	3.785.739.595	2.489.663.746	64,51

Tablo-180

Gümüşhane ili 2024 yılı yatırım programında toplam 217 proje yapılmıştır. Tarım alanında 112 proje, Kamu Hizmetleri -İktisadi alanda 27 ve Ulaştırma alanında 26 proje yer almaktadır. Yapılan 217 projenin toplam maliyeti 52.676.364.857 TL olduğu, 2024 yılı ödeneğinin 3.785.739.595 TL ve yıl içerisinde harcanan ödenek toplamı ise 2.489.663.746 TL'dir.

Grafik-26

Turizm Yatırımları

2024 yılında turizm alanında 4 proje yapılmış olup, toplam maliyetleri 29.785.907,00 TL dir.

Yapılan Projeler	Sayısı	Tutarı (TL.)
Canca Kalesi Restorasyon ve Çevre Düzenlenme işi	1	926.260,00
Canca Kalesi Karşılama Merkezi	1	25.000.000,00
Zigana Kış Turizm Merkezi İmar Planı Yapım İş	1	200.000,00
Kelkit Satala Antik Kenti Kazısı	1	3.659.647,20
Toplam	4	29.785.907,00

Tablo-181

3 Mayıs 2023 tarihinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından hizmete açılan Zigana Tünelinin açılışıyla beraber bölgedeki insanların özellikle yaz aylarında serinlemek için ilimizde bol miktarda bulunan yaylalara akın edeceği ve yayla turizminin gelişeceği, doğu Anadolu'ya ve güneydoğu Anadolu'ya nakliye yapan firmaların bu güzergâhı kullanacağı, ilimizin başta Trabzon olmak üzere, Karadeniz pazarlarına olan mesafesi azalmış ve kara yolu ulaşımı güvenli hale gelmiştir.

İl Özel İdare Yatırımları

2024 yılı içerisinde KÖYDES Programı çerçevesinde 67 proje için toplam 31.700.379,30 TL ödenek tahsis edilmiş, yapılan harcama ise 27.084.787,24 TL. dir. 56 projenin bittiği, 8 projenin devam etmekte olduğu, 2 projenin ihale aşamasında ve başlanmayan proje sayısı ise 1'dir.

2024 Yılında Köydes Programı Kapsamında Yapılan İşler						
Yollar						
Proje Sayısı	Proje Durumu				Ödenek TL	Harcana TL
Planlanan	Biten	Devam Eden	İhale Aşamasında Olan	Başlanmayan		
67	56	8	2	1	317.003.79,30	27.084.787,24

Tablo-182

2024 yılı içerisinde KÖYDES Programı kapsamında yapılan İçme suyu proje sayısı 58 dir. Biten proje sayısı 29, devam eden 18 ve başlanmayan proje sayısı ise 11 dir. Toplam proje ödeneği 22.522.970,40 TL. olup harcama ise 13.973.439,31 TL. dir.

2024 Yılında Köydes Programı Kapsamında Yapılan İşler						
İçme Suyu						
Proje Sayısı	Proje Durumu				Ödenek TL.	Harcana TL.
Planlanan	Biten	Devam Eden	İhale Aşamasında Olan	Başlanmayan		
58	29	18		11	22.522.970,40	13.973.439,31

Tablo-183

2024 Yılında Köydes Programı kapsamında Yapılan İşler						
Kanalizasyon						
Proje Sayısı	Proje Durumu				Ödenek TL.	Harcana TL.
Planlanan	Biten	Devam Eden	İhale Aşamasında Olan	Başlanmayan		
9	8			1	3.831.010,35	3435927,04

Tablo-184

2024 yılı içerisinde KÖYDES Programı kapsamında yapılan Kanalizasyon proje sayısı 9, biten proje sayısı 8, başlanmayan proje sayısı ise 1'dir. Toplam proje ödeneği 3.831.010,35 TL olup harcanan ise 3.435.927,04 TL'dir.

2024 Yılı Proje Toplamı						
Proje Sayısı	Proje Durumu				Ödenek TL.	Harcana TL.
Planlanan	Biten	Devam Eden	İhale Aşamasında Olan	Başlanmayan		
134	93	26	2	13	75.080.386,00	61.520.179,54

Tablo-185

2024 yılı içerisinde KÖYDES Programı kapsamında toplam yapılan proje sayısı 134, biten proje sayısı 93, devam eden proje sayısı 26, ihale aşamasında olan proje sayısı 2, başlanmayan proje sayısı ise 13'dür. Toplam proje ödeneği 75.080.386,00TL. olup harcana ise 61.520.179,54 TL'dir.

Yatırım Projeleri İzleme Raporu

Karayolları Yatırımları

Sıra No	PP RO JE NO	PROJENİN ADI		İşin		PROJE BEDELİ	2023 YILI SONUNA KADAR	2024 YILI KAMU İZLİMİ	2024 YILINDA YATIRIM	2024 YILINDA HARCANAN	AÇIKLAMALAR
				Baş.Tar.	Bit.Tar.						
1	1991 E040110	(Gümüşhane-Bayburt) Ayrımı-Kelkit-Şiran (Kelkit Geçişi Dahil) (DOKAP)	Gümüşhane	2017	2027	4.588.740	3.108.929	550.000	550.000	35.500	Devam Ediyor
2	1986E04-126-65531	Şiran Geçişi	Gümü	2011	2027	6.242	6.220	1	1	0	Devam Ediyor

Tablo-186

Sıra No	PROJE N O	PROJENİN ADI	PROJENİN YERİ	İŞİN		PROJE BEDELİ	2023 YILI SONUNA KADAR YAPILAN	2024 YILI ÖDENEĞİ	2024 YILINDA GELEN ÖDENEK TOPLAMI	2024 YILINDA HARCANAN ÖDENEK TOPLAM	
				Baş.Tar.	Bit.Tar.						
3	1964E04-2-64984	Araklı-Dağbaşı-Uğrak	Muhtelif	1990	2027	1.319.967	114.738	400.000	400.000	0	Devam Ediyor
4	1964E04-2-64996	(G.Hane-Kale)Ayr.-Yağmurdere (DOKAP)	Gümüşhane	2005	2027	161.700	109.233	10	1.344	1.344	Devam Ediyor
5	1964E04-2-65004	Köse-Kelkit	Gümüşhane	2006	2026	48.074	48.071	1	1	0	Devam Ediyor

Tablo-187

Devlet ve İl Yolları Onarımı

Sıra No	PROJE NO	PROJENİN ADI	PROJENİN YERİ	İŞİN		PROJE BEDELİ	2023 YILI SONUNA KADAR YAPILAN HARCAMA	2024 YILI ÖDENEĞİ	2024 YILINDA GELEN ÖDENEK TOPLAMI	2024 YILINDA HARCANAN	Açıklamalar
				Baş. Tar.	Bit.Tar.						
6	1986E04-128-65228	Köse-Bayburt (DOKAP)	Gümüşhane	2010	2027	133.871	30.916	1	1	0	Devam Ediyor
7	1986E04-128-65482	(Torul-Gümüşhane)A yr.-Şiran (DOKAP)	Şiran	1997	2027	506.864	448.395	1	1	0	Devam Ediyor
8	1986E04-128-65487	Yomra-Özdil-Yağmurdere (DOKAP)	Trabzon Gümüşhane	2019	2027	534.611	104.359	200.000	200.000	0	Devam Ediyor
9	1986E04-128-65636	Demirözü-Gökçedere-Kelkit	Kelkit	2014	2027	41.650	2.060	1	1	0	Devam Ediyor

Tablo-188

Tarihi Köprü ve Köprü Onarım İşleri

Sıra No	PROJE NO	PROJENİN ADI	PROJENİN YERİ	İŞİN		PROJE BEDELİ	2023 YILI SONUNA KADAR YAPILAN HARCAMA	2024 YILI ÖDENEĞİ	2024 YILINDA GELEN ÖDENEK TOPLAMI	2024 YILINDA HARCANAN ÖDENEK TOPLAM	AÇIKLAMALAR
				Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi						
1	2003E04-650-131326	Şiran-Alucra Yolunda ÇİRMİŞ KÖPRÜSÜ	Gümüşhane	2019	2026	17.385	10.957	6.005	6.005	0	Devam Ediyor
2	2000E04-619-131286	Gümüşhane İli, Merkez İlçesinde Dibekli, Krom, Olucak, Yağlıdere (Bazbent), Süleymaniye I,II,III Ve Torul İlçesinde Uğurtaş (Mamatlı) Köprüleri	Gümüşhane	2019	2026	15.500	6.239	7.000	7.000	0	Devam Ediyor
3	2024E04-23775-235146	Gümüşhane İli, Merkez İlçesinde Gümüşkaya, Torul İlçesinde Tarihi Yıldız, Manatlı ve Trabzon İli Arsin İlçesinde Tarihi Goballı Köprüsü	Gümüşhane	2024	2027	20.000	0	2	2	0	Devam Ediyor

Tablo-189

Bakımevleri İnşaatı

Sıra No	PROJE NO	PROJENİN ADI	PROJENİN YERİ	İŞİN		PROJE BEDELİ	2023 YILI SONUNA KADAR YAPILAN HARCAMA	2024 YILI ÖDENEĞİ	2024 YILINDA GELEN ÖDENEK TOPLAMI	2024 YILINDA HARCANAN ÖDENEK TOPLAM	Bu Yılı Ödeneğe Göre	Açıklamalar
				Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi							
13	1976E04-52-220386	101.Şube Tersun Bakımevi	Gümüşhane	2020	2020	28.000	0	4.000	4.000	0	3	Devam Ediyor

Tablo-190

VI

DEVLET YARDIMLARI

Esnaf ve sanatkârlar; başta esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifi aracılığı ile Halk Bankası'ndan, KOSGEB kredi ve desteklerinden, Kredi Garanti Fonu A.Ş.'nin kefaletiyle verilen kredilerden faydalanabilmektedir.

Ekonomik durumu iyi olan esnaf ve sanatkârlar ayrıca ticari kredi de kullanabilmektedir. Esnaf ve sanatkârlara Türkiye Halk Bankası'nca kullandırılan kredi türleri; uluslararası nakliyecilere destek kredisi, ıskonto kredisi, işletme kredisi, tesis kredisi, şoför taşıt edindirme kredisi, şoför esnafına taşıt onarım kredisi, aylık eşit taksitli işletme kredisi teminat mektubu kredisidir.

İl ve ilçelerimizde kurulu bulunan esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatiflerince esnaf ve sanatkârlarımıza 2024 yılı içerisinde sağlanan kredi miktarlarına ilişkin sayısal veriler aşağıya çıkarılmıştır.

Esnafa Verilen Kredi Miktarı

Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifi Sayısı	Yıl	Ortak Sayısı	Kredi Kullanan Ortak Sayısı	Oranı %	Kredi Miktarı (₺)
	2024	3158	376	16	165.177.000,00

Tablo-191

İl ve ilçelerimizde 6 Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi bulunmaktadır. İlimiz genelindeki esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatiflerine Halk Bankası aracılığı ile 2024 yılı içerisinde 165.177.000,00 TL kredi kullanılmıştır.

Toplam 3158 ortağı bulunan kooperatiflerin 376 ortağı kredi kullanmıştır. Kredi kullananların oranı ise %16'dır. Türkiye Halk Bankası esnaf ve sanatkâr ile KOBİ'lere en büyük kredi desteği sağlayan kamu bankasıdır.

KOSGEB tarafından ilimiz esnaf ve sanatkârlarına 2024 yılı içerisinde verilen destek miktarlarına ilişkin sayısal veriler aşağıda sunulmuştur.

Mikro ve Küçük İşletmelere Hızlı Destek Programı		
Yıllar	İşletme Adedi	Miktarı (TL)
Geleneksel Girişimci Destek Programı	27	200.000,00
Girişimci Destek Programı İş Geliştirme Desteği	2	1.582.012,00
Girişimci Destek Programı İş Kurma Desteği	27	510.000,00
İleri Girişimci Destek Programı	24	884.166,08
İşletme Geliştirme Destek Programı	20	186.957,00
KOBİGEL-KOBİ Gelişim Destek Programı	6	5.458.813,56
Yeşil Sanayi Destek Programı	1	755.625,00
2024 TOPLAM	107	9.577.573,64

Tablo-192

KOSGEB tarafından 2024 yılı içerisinde 107 işletmeye toplam 9.577.573,64 TL kredi hacmi oluşturulmuştur. KOBİGEL-KOBİ Gelişim Destek Programı kapsamında 6 işletmeye 5.458.813,56 TL destek sağlandığı ve Girişimci Destek Programı İş Geliştirme Desteği Programında ise 2 işletmeye 1.582.012,00 TL kredi desteği sağlanmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığınca Verilen Toplam Destekleme Miktarları

Desteklemeler	2024 Yılı Destekleme Miktarları (TL)	2024 Yılı Faydalanan Çiftçi Sayısı
Bitkisel Üretimin Desteklenmesi	81.032.097,61	8.062
Hayvansal Üretimin Desteklemeleri	40.660.854,33	5242
Su Ürünleri Üretiminin Desteklenmesi	1.725.273,32	19
Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	53.830.697,90	23
Çiftlik Muhasebe Veri Ağı	23.000,00	23
Ara Toplam	177.271.923,16	13.350
İl Müdürlüğünce Uygulanan Proje Destek Miktarı	23.735.861,17	1.500
Toplam	201.007.784,33	14.869

Tablo-193

İlimizde 2024 Yılında Uygulanan Bakanlık Projeleri

Sayı No	Proje Adı	Bütçe Kaynağı	Toplam Proje Bütçesi (TL)
1	Modern/Makinalı Kuru Fasulye Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması Projesi	Bakanlık	1.588.400,00
2	Gümüşhane İli Plastik Üst Örtülerinin Yenilenmesi Projesi	Bakanlık	659.603,28
3	Çiçekten Sofraya Organik Bal Yolculuğu Projesi	Bakanlık	384.000,00
4	Çiçekten Sofraya Organik Bal Yolculuğu Analiz ve Sertifikasyon Projesi	Bakanlık	234.600,00
5	Çileğin İyi Tarım Yolculuğu Projesi	Bakanlık	223.773,00
6	Cevizin İyi Tarım Yolculuğu	Bakanlık	199.696,10
7	Fide Bizden Üretmek Sizden Projesi	Bakanlık	1.731.590,00
8	Ayçiçeği Yetiştiriciliği Projesi	Bakanlık	176.000,00
9	Nohut Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi	Bakanlık	1.260.000,00
10	Makinalı Sağım Projesi	Bakanlık	654.225,00
11	Kelkit Kuru Fasulyesinin Ekonomiye Kazandırma Projesi	Bakanlık	1.999.212,00
12	Suni Tohumlamanın İyileştirilmesi ve Yaygınlaştırılması Projesi	Bakanlık	300.000,00
13	Balıklı Köyü Mera Islahı ve Amenajmanı Projesi	Bakanlık	212.834,00

Tablo-194

İlimizde 2024 Yılında Uygulanan DOKAP/Özel İdare Projeleri

Sayı No	Proje Adı	Bütçe Kaynağı	Toplam Proje Bütçesi (TL)
1	Kuşburnu Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi	DOKAP	472.710,00
2	Glütensiz Yaşam İçin Karabuğday Projesi	DOKAP	1.045.801,00
3	Gümüşhane Arazilerinin Rehabilitasyonu Projesi	DOKAP	697.933,00
4	Gümüşhane İli Kelkit İlçesi Arazilerinin Rehabilitasyonu Projesi	DOKAP	1.971.392,00
5	Örtü Altı Sebzeciliğinin Geliştirilmesi Projesi	DOKAP	5.135.000,00
6	Gümüşhane Köylerinde Sıvat Projesi	DOKAP	1.572.072,00
7	Yem Karma Makinesi Projesi	DOKAP	1.551.612,00
8	Geleneksel Dut Pekmezi Üretim Projesi	DOKAP	1.692.743,00
9	Nitelikli Kovan Projesi	DOKAP	5.271.228,00
10	Yerli Meyve Gen Kaynaklarının Geliştirilmesi Projesi	İl Özel İdare	350.000,00
11	Ceviz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi	İl Özel İdare	329.560,00
12	Salep Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi	İl Özel İdare	60.600,00
13	Atıl Tarım Arazilerinde Yem Bitkisi Üretimi Projesi	İl Özel İdare	3.147.852,86

Tablo-195

- Hâlihazırda devlet tarafından desteklenen sektörler; esnaf ve sanatkârlar ile tacirler, üretime yönelik işletmeler (bunların başında pestil ve köme üretimi gelmektedir) ile bu işletmelerin AR-GE danışmanlık hizmetlerine yönelik desteklemeler ile organik tarımsal faaliyetler desteklenmekte olup, söz konusu kesim ilimiz ekonomisinin lokomotifi durumundadır.
- Ülke genelinde olduğu gibi ilimiz özelinde de esnaf ve sanatkârlar ile tacirlerin, desteklenmesine devam edilmeli, üretime yönelik işletmeler ile son dönemlerde büyük bir atak yapılan turizm sektörünün de desteklenmesi ilimiz ekonomisinin gelişmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.
- İl ve ilçelerimizde bulunan ve kapatılmaya yüz tutmuş el sanatlarıyla meşgul olan sanatkârlarımızın desteklenmesi hem bu sanatların yaşatılması hem de bu işlerle iştigal eden insanlarımızın yaşadıkları yörelerde hayatlarını istihdam etmelerine katkı sağlayacaktır. Böylelikle söz konusu el sanatları gelecek nesillere aktarılacak ve köylerden kentlere göçün önüne geçilmiş olunacaktır.

İlimizin Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler aşağıya çıkarılmıştır.

Entegre Damızlık Hayvancılık
 Su Ürünleri Yetiştiriciliği
 Gıda Ürünleri ve İçecek İmalatı
 Tekstil Ürünleri İmalatı
 Giyim Eşyası İmalatı
 Bavul, El Çantası İmalatı
 Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı
 Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı
 Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı
 Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı
 Demir-Çelik Dışındaki Ana Metal İmalatı
 Metal Elektrikli Makine ve Cihazları İmalatı
 Metal Eşya, Makine ve Teçhizat İmalatı
 Muhasebe ve Bilgi İşlem Makineleri İmalatı
 Radyo, Televizyon, Haberleşme Teçhizatı ve Cihazları İmalatı
 Tıbbi Aletler Hassas ve Optik Aletler, Motorlu Kara Taşıtı ve Yan Sanayi İmalatı
 Motosiklet ve Bisiklet Üretimi
 Mobilya İmalatı
 Oteller ve Öğrenci Yurt Hizmetleri
 Soğuk Hava Deposu Hizmetleri
 Lisanslı Depoculuk
 Eğitim Hizmetleri
 Hastane Yatırımı ve Huzurevi Hizmetleri
 Akıllı Çok Fonksiyonlu Teknik Tekstil ve Seracılık

Ekonomik istikrarın sağlanması, yatırım, üretim ve istihdam artışı için temel şarttır. Devletin denetleyici ve gözetici fonksiyonlarının geliştirilmesi, kalkınmada temel role sahip özel sektör yatırımları için gerekli makroekonomik istikrarın oluşturulması, temel eğitim ve genel sağlık hizmetleri gibi toplumsal hizmetlere ve alt yapı hizmetlerine gereken yatırımların yapılması, çevrenin korunması politikalarının ve korunmaya muhtaç, yaşlı, güçsüzler ile kimsesizler, çocuklar ve yoksullara yönelik oluşturulan sosyal yardım politikalarına devam edilmeli.

Rant ekonomisinden üretim ekonomisine geçilmeli, üretken bir ekonomi yapısı oluşturulmalı, ekonomik büyüme stratejisi yatırımı ve üretimi hedef almalıdır. Bu amaçla, yatırım ihtiyaçlarını giderecek ve ulusal rekabet gücünü artıracak bir eylem programı hazırlanıp yürürlüğe konmalıdır.

Özellikle, ilimiz girişimcilerinin mevcut durumunu ortaya koymak amacıyla bir SWOT analizi yapılmalı. SWOT analizi çerçevesinde kesimin güçlü yanları, zayıf yanları, kesimin önündeki fırsatlar ve tehditler beyin fırtınası metoduyla ortaya konulmalıdır. Daha sonra bu veriler ışığında bu kesime yönelik stratejik amaçlar ve bu stratejik amaçlara hizmet edecek eylem ve projeler belirlenmelidir. Çalışma sonucunda elde edilecek raporlar ışığında ilin strateji ve eylem planı hazırlanmalı ve buradaki hedefler doğrultusunda yeni projeler ve stratejiler geliştirilmelidir.

Türkiye’de bölgesel bazdaki gelir dağılımındaki dengesizliği mükellef sayılarında da görmek mümkündür. Milli gelirden en az payı alan illerden biri olan ilimizdeki kurumlar vergisi mükellefi sayısını artırabilmek için basit usule tabi esnaf ve sanatkârlar teşvik edilmeli ve desteklenmelidir. Vergi politikaları uygulanırken kısa vadeli tedbirler almak yerine uzun vadeli stratejiler belirlenmelidir.

Eğitimin işgücü talebine olan duyarlılığının artırılması amacıyla hazırlanacak olan hayat boyu eğitim stratejisi dikkate alınarak, ekonominin talep ettiği alanlarda insan gücü yetiştirilmeli ve eğitim ile işgücü piyasası daha esnek bir yapıya kavuşturulmalıdır.

İlimizde öncelikle uzun perspektifli bir sanayi stratejisi ve bu strateji ile uyumlu esnaf ve sanatkâr ile tacir stratejisi belirlenmeli ve teşvikler bu stratejilere uygun olarak verilmelidir. Teşvik uygulamalarında genel teşvikler yanında, ölçeğe, sektöre ve bölgesel-yerel özelliklere dayalı teşviklere de yer verilmelidir. Birçok ülkede esnaf ve sanatkâr ve mikro işletmelere yönelik hibe şeklinde Devlet destekleri verilmektedir. Devlet destekleri bu anlamda çeşitlendirilmelidir. Verilen teşvikler takip edilmeli ve fayda-maliyet analizi yapılmalıdır. Teşviklerin dağıtılması ve takibinde aracı ve destekleyici mekanizma olarak meslek kuruluşlarından yararlanılmalıdır.

Kurulum aşamasında olan Kelkit OSB ile sanayi alanındaki tüm sektörlerle yatırıma hazır arazi, enerji, ulaşım ve AR-GE altyapısı sağlanması ve 30 Mayıs 2025 tarihli ve 32915 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilimizin 6 ıncı Bölge Yatırım Teşvik Uygulamalarına dahil edilmesi ilimize yapılacak yatırımları artıracığı değerlendirilmektedir.

İlimizde kurulan Yatırım Destek Ofisi moderatörlüğü ile izin ve ruhsat işlemleri gibi yatırım süreçlerinde sorun yaşanmaması için il dışından gelen yerli ve yabancı firmaların ilave yatırımlar yapmasını teşvik edeceği değerlendirilmektedir.

Bu raporda; ilin ekonomik görünümüne yönelik temel sorunları, mevcut durum analizi ekseninde ortaya konulmaya çalışılmış olup, girişimcilerin ekonomik gücünü ve vizyonlarını arttıracak, ülkemizin 2053 ve 2071 hedefleri ile Avrupa Birliğine tam üyelik sürecinden olumlu anlamda etkilenmelerini sağlayacak çözüm, sistem ve model önerilerin geliştirilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- ❖ Gümüşhane Valiliği (İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü)
- ❖ Gümüşhane Üniversitesi
- ❖ Gümüşhane İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane İl Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane Çalışma ve İŞKUR İl Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane Orman Bölge Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane Sağlık İl Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
- ❖ Karayolları Genel Müdürlüğü 10. Bölge Müdürlüğü
- ❖ Devlet Su İşleri 22. Bölge Müdürlüğü 223. Şube Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane KOSGEB İl Müdürlüğü
- ❖ Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası
- ❖ Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası
- ❖ Gümüşhane Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
- ❖ S.S. Esnaf Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi
- ❖ Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)
- ❖ Karadeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
- ❖ TUIK
- ❖ Ticaret Bakanlığı Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS)
- ❖ Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkarlar Bilgi Sistemi (ESBİS)
- ❖ Ticaret Bakanlığı Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOP-BİS)
- ❖ Ticaret Bakanlığı Taşınmaz Ticareti Bilgi Sistemi (TTBS)
- ❖ Ticaret Bakanlığı İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti (İETTS)
- ❖ Ticaret Bakanlığı Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletişim Sistemi
- ❖ Ticaret Bakanlığı Tüketici Bilgi Sistemi
- ❖ Türkiye Bankalar Birliği

**T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
GÜMÜŞHANE TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ
Karaer Mahallesi Hükümet Binası Kat:4
GÜMÜŞHANE**

**Tel. +90 (456) 213 4041
Faks + 90 (456) 213 3529**

**www.ticaret.gov.tr
www.gumushane.ticaret.gov.tr
E-mail: gumushane.tim@ticaret.gov.tr**

